

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και σε φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη των συγγραφέων τους)
Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται.

Περίοδος Β΄ Χρόνος 53ος // Αρ. Φύλλου 101 // Ιούνιος 2018 - Μάιος 2019

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

«Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος»

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Γιάννης Αρώνης

Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών

- Καραολή & Δημητρίου 72, 185 34 Πειραιά

- Μικρό Χωριό Ευρυτανίας, 36100

Τηλ.: 22370 41341, e-mail: aronisg@gmail.com

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Πρόεδρος: Γιάννης Αρώνης

Αντιπρόεδρος: Σπύρος Κρίκος

Γενική Γραμ/τέας: Κυριακή Αϊβαλιώτου

Ταμίας: Τάκης Φλέγγας

Ειδικός Γραμ/τέας: Κώστας Κρίκος

Σύμβουλοι: Θανάσης Παπαθανασίου

Χρήστος Μουτογιάννης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞ/ΣΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Κώστας Κρίκος

ΣΥΝΤΑΞΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

1966-1970: Μένιος Κουτσούκης

1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος

1978-1992: Μένιος Κουτσούκης

1993-2002: Θανάσης Κεράνης-Δημήτριος Κρίκος

2003-2010: Αιμιλία Κουτσούκη

2011-: Αιμιλία Κουτσούκη, Αγλαύρου 19,

11741 Αθήνα, Τηλ.: 2109238197,

e-mail: menios.emily@gmail.com

Site: www.mikroxorio.gr

Σοφία Κουτσούκη-Κούμπου,

e-mail: koytsoukisofia1@gmail.com

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Στιγμή ΕΠΕ, Κάρπου 21, 11631 Ν. Κόσμος

T: 2107211200, stigmi.gr, info@stigmi.gr

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού: 20,00 €

Εξωτερικού: 50,00 €

Ν.Π.Ι.Δ.: 30,00 €

Αποστέλεται δωρεάν σε Δ.Υ., Ο.Τ.Α. και

Συλλόγους.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Πριν από πενήντα περίπου χρόνια το κατεβασμένο ποτάμι του εμφυλίου πολέμου και η ανέχεια, μάς έβγαλε στο Μικρό Χωριό και συγκεκριμένα έξω από την αχερώνα του συγχωρεμένου του Βαγγέλη του Κωστόπουλου.

Μετά την νοικιάσαμε μαζί με τα χωράφια, τριακόσιες δραχμές το χρόνο. Πολύ λίγα χρήματα ακόμα και για εκείνη την εποχή. Μάς τ' άφησε όπως έλεγε για να μη ρημάξουνε και για να φάμε και εμείς ψωμάκι.

Δεν ήταν μόνο ο Βαγγέλης ο Κωστόπουλος που μάς βοήθησε εκείνα τα πολύ δύσκολα χρόνια αλλά και πάρα πολλοί άλλοι Μικροχωρίτες επώνυμα ή ανώνυμα. Ο καθένας με τον τρόπο του χωρίς να τον νοιάζει αν είμαστε με τη μία ή την άλλη παράταξη.

Δύο τρία χρόνια αργότερα αφήσαμε τις πατωσιές του Μικρού Χωριού και σκορπίσαμε στους δρόμους της Αθήνας, κυνηγώντας το μεροδούλι.

Μετά γίναμε όλοι μας εξαρτήματα αυτής της φοβερής μηχανής που άλλοι τη λένε προκοπή, άλλοι παραγωγή, άλλοι πρόοδο ή ό,τι τέλος πάντων είναι.

Με τους Μικροχωρίτες χαθήκαμε, όμως ποτέ δεν έφυγε από την ψυχή μας και απ' το μυαλό μας, σχεδόν το σύνολό τους. Τούτη τη στιγμή θυμάμαι κάποια από τα ονόματα: Κυρίτσης, Κουτσούκης, Πριόβολος, Δερματάς, Κεράνης, Φλέγγας, Γιουρνάς, Κομπορόζος, Ζαχαρόπουλος, Γιούσμπασης, Πλάκας, Κοκκάλας, Παπαδής, Γιαννακόπουλος, Πολύζος, Βενέτης, Τσινιάς, Φλώρος, Μπούρας, Κουτσόπουλος, Παναγιωτόπουλος, Τσατσαράγκος, Μπάρλας, Μπάκης, Παπαστάθης, Παναγιώτου, Γιώτας, Γεωργόπουλος, Κοντογιάννης, Τάσιος, Πιστιόλης, Χόνδρος, Μπακογιάννη, Ζορμπαλάς, Φούκας, Αθανασόπουλος, Θάνος, Τζαβέλλης, Γρατσούνης, Νικολόπουλος, Μπακατσιάς, Κατσιγιάννης, Παπαδημητρίου, Παπανίκος, Σιδέρης, Γεωργούλης, Φαλής, Καμαρέτσος, Κουμπούρας, Ζωγράφος, Μανίκας, Καλατζής, Δημόπουλος, Μίχος, Μουχρίτσας, Μουτογιάννης, Κρίκος, Λιάπης, Κάντζιος, Καντζιάς, Ξεκάρφωτος, Νταφίλης κ.ά.

Δεν μπορώ να μην ξεχωρίσω τους καθηγητές του Πανεπιστημίου Κλεομένη Κουτσούκη και Σπύρο Κυρίτση, οι οποίοι δουλεύουν αθόρυβα, αθέατα, χαμογελαστοί. Πάντα έχουν στο στόμα τους τον καλό λόγο και χωρίς να τους ζητηθεί, προσφέρουν τη βοήθειά τους στο χωριό και στην Ευρυτανία που τους γέννησε.

Αυτά τα ονόματα θυμόμαστε εμείς τα παιδιά του Νίκου και της Ευθυμίας Τριανταφύλλη από τα τρία χρόνια που ζήσαμε τότε στο Μικρό Χωριό. Λέγανε τότε, μαθαίνουμε και τώρα, πως υπήρξαν και υπάρχουνε πολλοί μικροχωρίτες που κάνανε σημαντικές δωρεές και βοηθήσανε και συνεχίζουν να βοηθάνε αδύνατους ακόμη και σήμερα. Δεν είναι όμως δική μου δουλειά να ασχοληθώ με το σημαντικότερο αυτό θέμα.

Κώστας Ν. Τριανταφύλλης

Ογδόντα Χρόνια πριν...

Η παρακάτω φωτογραφία, που ανακάλυψε η Σοφία Ν. Κουτσούκη στο περιοδικό: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός της Νεότητας (1935), προφανώς είναι βγαλμένη σε αίθουσα του παλιού Δημοτικού Σχολείου, που ήταν στο τμήμα του χωριού, που κατολίσθησε το 1963. Στη φωτογραφία φαίνεται ο αείμνηστος δάσκαλος Γεώργιος Παπαδής να επιβλέπει το κούρεμα μαθητών του. Στα απομνημονεύματά του, ο Γ. Παπαδής περιγράφει με λεπτομέρειες το παλιό σχολείο αλλά και το ιστορικό ανοικοδόμησης του νέου Δημοτικού Σχολείου, που σήμερα στεγάζει το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Μικρού Χωριού:

Μαθητικό κούρείο στο σχολείο του Μικρού Χωριού (1935)

«... Το παλιό σχολείο είχε κτισθεί το 1870 ή το 1880. Στην σούμελη πέτρα με την ημερομηνία κτίσης, που ήταν πάνω στην πόρτα της εισόδου, δεν ξεχώριζε καλά ο τρίτος αριθμός αν ήταν 7 ή 8. Πάντως είχε κτισθεί αποκλειστικά για σχολείο με κτένι, πελεκητά αγκωνάρια βγαλμένα από τη θέση Κερασιά. Ήταν διώροφο με υπόγειο. Το ισόγειο αποτελείτο από μια αίθουσα διδασκαλίας με είσοδο από τη δυτική πλευρά και ένα δωμάτιο κατά πολύ μικρότερο για κατοικία του δημοδιδασκάλου με είσοδο από την Νότια πλευρά.

Εγώ τελείωσα το τετρατάξιο τότε Δημ. Σχολείο του χωριού μας το 1906. Δημοδιδάσκαλος τότε ήταν ο μακαρίτης Γ. Τσέντος. Το 1907 το σχολείο έγινε διθέσιο, με δυο δασκάλους και εξατάξιο με έξι τάξεις. Προστέθηκε η Ε' και Στ', με δημοδιδασκάλους τους αείμνηστους Σ. Παπασπύρου και Ι. Κούστελο και κατόπιν με Κούστελο και Δ. Κουκουβή. Τότε χωρίστηκε η αίθουσα διδασκαλίας σε δύο αίθουσες (αφού γκρεμίσθηκε το δωμάτιο του δασκάλου). Στη μέση του χωρίσματος υπήρχε μια τετράφυλλη ξύλινη πόρτα, η οποία άνοιγε στις σχολικές τελετές. Γραφείο δεν υπήρχε. Μια έδρα παλιά και ένα ντουλάπι εντοιχισμένο στη νότια πλευρά για το αρχείο του Σχολείου. Εγώ πρωτοδιορίστηκα δάσκαλος στις 8 Οκτωβρίου 1915 στην κενή θέση του διταξίου σχολείου Μεγάλου Χωριού. Στο δικό μας το χωριό υπηρετούσαν τότε οι δάσκαλοι Ι. Κούστελος και Δημ. Κουκουβής, οι οποίοι είχαν επιστρατευθεί (επιστράτευση 1915) και οι μαθητές Δ', Ε', Στ' τάξεων έρχονταν εις το Δημοτικό Σχολείο Μεγάλου Χωριού.

Εγώ καλούμαι στις τάξεις του στρατού εξ' αναβολής λόγω σπουδών στις 20/8/1916 και επί μία επταετία υπηρετώ. Μετά την αποστράτευσίν μου, στις 10/9/1923 αναλαμβάνω υπηρεσία στο σχολείο του χωριού μου, όπου είχα εν τω μεταξύ μετατεθεί ως διευθυντής και συνυπηρετώ με τον δάσκαλόν μου Γ. Τσέντον, ο οποίος είχε ανακληθεί εις την ενεργό υπηρεσία, από συνταξιούχος, λόγω ελλείψεως διδασκάλων και πολλών κενών στη Δημοτική Εκπαίδευση. Πρώτη μου κίνηση ήταν να εφαρμόσω την υποχρεωτική εξαετή φοίτηση των κοριτσιών.

Όμως το σχολείο ήταν σε άθλια κατάσταση. Ερειπωμένο, ανήλιο και ακατάλληλο για διδακτήριο. Η θέση του ήταν βορεινή. Παράθυρα μικρά και αυτά βορεινά. Τα φύλλα των καρυδιών εμπόδιζαν κι αυτόν τον λίγο ήλιο να μπαίνει στις αίθουσες διδασκαλίας. Αποχωρητήρια τελείως πρόχειρα. Προαύλιο; Οι αυλές των γύρω σπιτιών και ο δημόσιος δρόμος. Που να κάνωμε γυμναστική; Σε κάθε διάλειμμα είχαμε ένα σωρό παράπονα από τους γείτονες για τις ζημιές που έκαναν τα μαθητούδια τα μικρά παίζοντας, χωρίς να θέλουν.

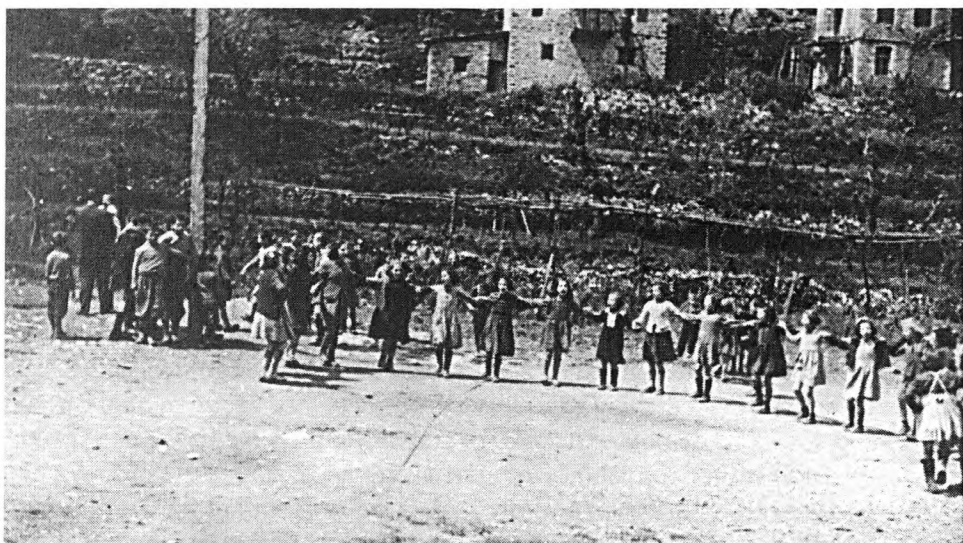
Εσωτερικώς χάλια! Πάτωμα ξύλινο κατεστραμμένο με μπαλώματα, που εμπόδιζαν τα παιδιά να περπατήσουν. Θρανία σαράβαλα, παμπάλαια για έξι μαθητές το καθένα. Μόλις κατόρθωναν να καθήσουν στις θέσεις τους οι μαθητές (λόγω στενού χώρου), άρχιζαν οι τραμπάλες! Κατάσταση απελπιστική. Τι καθαριότητα μπορούσαν να διατηρήσουν οι μαθητές, που μόνοι τους καθάριζαν! Το χειμώνα, με τον βορεινό προσανατολισμό, γύριζε ο καπνός από

τις θερμάστρες μέσα στις αίθουσες και τα καημένα τα μαθητούδια της Α' και Β' τάξης προ παντός, προσπαθούσαν να διαβάσουν με τρέχοντα δάκρυα στα μάτια.

Αμέσως, με αρμονική συνεργασία της Σχολικής Εφορίας, αρχίζομε την προσπάθεια να γίνει ανακαίνιση. Από πού όμως να αρχίσωμε; Ως πρώτο μας σκοπό θέσαμε την ανέγερση νέου σύγχρονου διδακτηρίου εις κατάλληλον τοποθεσία. Θεωρώ ιερή υποχρέωσή μου να αναφέρω με ευγνωμοσύνη τα μέλη της Σχολικής Εφορίας αιμνήστους Σπύρο Φλέγγα, Ι.Κ. Δερματά, Χρίστο Φλέγγα, Δημ. Καλαντζή, Δημοσθένη Γιούσμπαση, Δημ. Ζορπαλά και Ιωάννη Κουτσούκη, οι οποίοι με ενθουσιασμόν αξιοζήλευτον, ανιδιοτελώς, με εβοήθησαν καθώς και όλοι οι χωριανοί μου Μικροχωρίτες, για να αποκτήσει και το Μικρό Χωριό ένα σχολείο αντάξιό του. Πώς να γίνει όμως αυτό; Να γίνει νέος γενικός έρανος το 1924 δεν ήτο δυνατόν, διότι είχε αρχίσει να γίνεται έρανος για τη ανέγερση της νέας εκκλησίας «Μεταμόρφωση του Σωτήρος». Αποφασίζομε να γίνει ανακαίνιση του παλιού σχολείου με μερικό έρανο, πρόχειρο. Γράφω σε παλιούς συμμαθητές μου στην Αμερική, οι οποίοι αμέσως συνέστησαν επιτροπή από τους αιμνήστους Νικ. Ι. Σιδέρη, Ηλία Κ. Δημόπουλο, Παν. Ι. Κομπορόζο, Κώστα Παναγιωτόπουλο και Βασίλη Ν. Κομματά, τον αγαπητό και αδελφικό μου φίλο, τον πάντοτε, καθ' όλην την ζωήν του, γενναιόδωρο και πρωτοστατούντα σε δωρεές θεάρεστων και εκπολιτιστικών έργων. Η επιτροπή συνέλεξε και μάς έστειλε χρηματικό ποσό, με το οποίο διορθώσαμε το υδραγωγείο προ του Σχολείου και κάναμε τελείως καινούργιο το πάτωμα, νέους πίνακες και 44 καινούργια δίδρα θρανία. Πάνε πλέον έπαψαν οι χοροί από τις τραμπάλες. Μάλιστα θυμούμαι ότι μάς έφτασαν τα χρήματα και αγοράσαμε χρώματα και την Μεγάλη εβδομάδα του 1924 εμείς, η ίδια η Σχολική Εφορία, ελαιοχρωμάτισαμε τα θρανία.

Τακτοποιήθηκαν κάπως τα πράγματα. Οι τοίχοι στις αίθουσες είχαν στολιστεί με εικόνες ηρώων του '21, δωρεά του αιμνήστου Ιωάν. Κ. Δερματά και η μεταξωτή σημαία δωρεά του Ιωάν. Ν. Δερματά. Επίσης το Σχολείο εμπλουτίσθηκε με αρκετά όργανα φυσικής πειραματικής, που δώρισε η Φιλοπρόοδος Ένωση Νέων Μικρού Χωριού, η οποία ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη, με πρόεδρο τον ενθουσιώδη Δημ. Κ. Κοκκάλα και μέλη τους Ιωάν. Χ. Μανίκα και Δημ. Ν. Πασπάλη. Η Φ.Ε.Ν.Μ.Χ. έστειλε επί σειρά ετών κατάλληλα βιβλία, άφθονα είδη γραφικής ύλης, τα οποία διεχειριζετο η Μαθητική Κοινότητα με συγκινητική δικαιοσύνη στους άπορους μαθητές.

Παρ' όλα αυτά ο τελικός σκοπός της Σχολικής Εφορίας ήταν η ανέγερση ενός σύγχρονου διδακτηρίου σε κατάλληλη τοποθεσία. Δυστυχώς η Κοινότητά μας δεν διέθετε τέτοια. Η μόνη ενδεδειγμένη τοποθεσία ήταν τα χωράφια, νότια της ανεγειρομένης νέας εκκλησίας «Μεταμόρφωση του Σωτήρος». Αλλ' αυτά ήταν ιδιωτικά και οι ιδιοκτήτες δεν τα έδιναν για να αγοράσουμε την απαιτούμενη έκταση για τριτάξιο Δημοτικό Σχολείο με ανάλογο προαύλιο και σχολικό κήπο.

Χορός μαθητριών στο προαύλιο του νέου σχολείου

Κατά το 1928 τοποθετείται επιθεωρητής Δημοτικών Σχολείων Ευρυτανίας ο αείμνηστος Επιθεωρητής Γ. Δραγάτης, με τον οποίον γνωριζόμεθα φιλικά από το Μαράσλειο Διδασκαλείο που εσπούδαζα εγώ και αυτός ήταν τότε διδάσκαλος στο πρότυπο Δημοτικό σχολείο του. Ο κ. Επιθεωρητής εισηγήθη εις την Σχολικήν Εφορίαν να γίνει, όπως όριζε ο σχετικός νόμος, πρακτικό αναγκαστικής απαλλοτριώσεως οικοπέδων διά δημοσίαν ωφέλειαν και αναγκαστικός χρηματικός έρανος όλων των κατοίκων για να εξευρεθεί το ποσόν που θα κανόνιζε το Δικαστήριο δια την εξαγοράν των οικοπέδων. Έτσι και έγινε, δεδομένου ότι άλλοι από τους οικοπεδούχους βρίσκονταν στο εξωτερικό και άλλοι δεν δέχονταν οικειοθελώς. Μάλιστα στο Πρωτοδικείο Ευρυτανίας, το οποίο για πρώτη φορά εκδίκαζε υπόθεση αναγκαστικής απαλλοτριώσεως συνέβη και το εξής περιστατικό: Εγώ, καίτοι ήμουν ως διευθυντής του Σχολείου εκπρόσωπος του Δημοσίου, πρότεινα μεγαλυτέραν τιμήν απ' ό,τι είχε προτείνει η πρωτοβάθμιος επιτροπή λέγοντας ότι οι Μικροχωρίτες, οι οποίοι με προαιρετικό έρανο μαζεύσαμε τόσα χρήματα για να κάνομε σχολείο, δεν θέλομε να αδικήσομε οικογένειες που έχουν ανάγκη.

Με τα χρήματα αυτά καταβάλαμε την αποζημίωση εις το Δημόσιον Ταμείο και έτσι αρχίσαμε τις ενέργειες για τις πιστώσεις εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο χορηγούσε κατά προτίμηση στις κοινότητες που διέθεταν κατάλληλο οικοπέδο.

Η διαδικασία αυτή, με την συνήθη γραφειοκρατία, για να εκδοθή το Π. Δ. αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, μάς καθυστέρησε περίπου 3 χρόνια, κατά τα οποία όμως συνεχίζετο με αξιοζήλευτη προθυμία ο προαιρετικός έρανος. Τα χρήματα κατετίθεντο εις την Εθνικήν Τράπεζα, υποκατάστημα Καρπενησίου.

Το νέο διδακτήριο κτίσθηκε βάσει σχεδίου της αρχιτεκτονικής υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας. Ήταν τριθέσιο με γραφείο και ευρύχωρο διάδρομο. Επειδή όμως λειτουργούσε ως διθέσιο (δηλ. με δύο διδασκάλους), ως αίθουσες διδασκαλίας χρησιμοποιήθηκαν η πρώτη και η Τρίτη αίθουσα, η μεσαία ως αίθουσα ψυχαγωγίας με μόνιμη σκηνή για τις σχολικές εορτές. Επίσης σαν αίθουσα φαγητού, γιατί λειτουργούσαν μαθητικά συσσίτια για τα άπορα παιδιά.

Πάντως όλες οι εργασίες εγένοντο με μειοδοτικές δημοπρασίες και πράξεις της Σχολικής Εφορίας εγκεκριμένες από τον Επιθεωρητή, ο οποίος μάλιστα συνεχάρη την Σχολική Εφορία δια την επιτυχίαν, πρωτοφανή, όπως την εχαράκτηρισε, του προαιρετικού έρανου και την εθελοντικήν προσωπικήν εργασίαν πάντων των κατοίκων ανεξάρτητα αν είχαν ή όχι μαθητές στο σχολείο. Οι μαθητές των σχολικών εκείνων χρόνων χαρούμενα έτρεχαν να περάσουν τα σύρματα στα κεραμίδια και να τα δώσουν στις σκάλες επάνω για να σκεπάσουν οι μαστόροι τη στέγη. Οι γυναίκες τραγουδώντας μετέφεραν με τα ζώα (δεν έρχονταν τότε φορτηγά αυτοκίνητα) ασθέστη από την Κερασιά, ξυλεία από το Κλειδί, άμμο από το ποτάμι! Ενθυμούμαι τον ενθουσιασμό και με πιάνει ρίγος και συγκίνηση.

Μεταφέραμε στο νέο σχολείο, από το παλαιό, τα δίδρα θρανία, τους χάρτες και τα όργανα Φυσικής Πειραματικής, τα οποία τοποθετήθηκαν και αυτά εις την βιβλιοθήκη του Γραφείου.

Εστοίχισε το Νέο Διδακτήριο περί τις 550.000 δραχμές της εποχής εκείνης, εκτός της προσωπικής εργασίας, (1933-1938), από τις οποίες 250.000 ήταν από τον προαιρετικό έρανο και 300.000 βοήθημα του Υπουργείου. 75.000 δραχμές χορηγήθηκαν το 1940 για ίδρυση σχολικού κήπου. Ήταν κατατεθειμένες στην Αγροτική Τράπεζα αλλά δεν προλάβαμε να τις χρησιμοποιήσουμε γιατί ήλθε ο πόλεμος του '40, κατοχή, πληθωρισμός...

Τα εγκαίνια του νέου σχολείου έγιναν στις 30 Ιανουαρίου 1939, ημέρα των Τριών Ιεραρχών, την εικόνα των οποίων μεταφέραμε από το παλιό σχολείο. Το βράδυ της ίδιας ημέρας δόθηκε παράσταση από τους μαθητές και μαθήτριες της Ε' και Στ' τάξεως σε ατμόσφαιρα γενικής χαράς και ενθουσιασμού.

Δυστυχώς, το νέο μας σχολείο δεν το χαρήκαμε πολύ. Ληηλατείται από τους φασίστες Ιταλούς στις 24 Δεκεμβρίου 1942, οπότε εκτελέστηκαν άνανδρα και ύπουλα 13 Μικρο-Μεγαλοχωρίτες. Κατόπιν κάηκε από τους Γερμανούς, στις 11 Αυγούστου 1944. Μετά την απελευθέρωση ανακαινίζεται και πάλι με φροντίδα του αγαπητού μου μαθητού και δασκάλου τότε Αριστείδη Γιουρνά και χρησιμοποιείται και πάλι ως διδακτήριο μέχρι τις 13 Ιανουαρίου 1963, που γίνεται η μερική κατολίσθηση του χωριού.

Το με τόσες θυσίες Νέο Διδακτήριό μας στο Παλιό Μικρό Χωριό, εις πείσμα τόσων αντιξοοτήτων ανθρωπίνων, βαρβαρικών και φυσικών στοιχείων, παραμένει, όπως είχε σχεδιαστεί με γερά ακλόνητα θεμέλια, στην ίδια θέση, υπερήφανο.

Κατά το έτος 1976-77 με ενέργειες του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Μικροχωριτών, περιέρχεται εις την κυριότητα της Αδελφότητας και στεγάζει σήμερα την «Πνευματική Γωνιά», η οποία είναι μία από τις πρώτες που ιδρύθηκε στη λεβεντογέννα Ευρυτανία.

Αν σήμερα έπαυσε να στεγάζει και διδάσκει τα βουνίσια έξυπνα Μικροχωριτόπουλα, δεν θα παύσει να σφίγγει στις αίθουσές του, με στοργή και αγάπη, ό,τι παραδοσιακό Μικροχωρίτικο υπάρχει και να διαλαλεί στις επερχόμενες γενεές τον άδολο, σεμνό αλλά ντόμπρο και παλικαρίσιο τρόπο ζωής τους».

Γεώργιος Ελ. Παπαδής
Μάρτιος 1985

Σαν Πήραμε τ' απολυτήρια

Στο εντυπωσιακό πρόσφατο βιβλίο της κ. Νίκης Μπακογεώργου: Μνήμης Θραύσματα, Κείμενα και φωτογραφίες 1918-2018, Γυμνάσιο Καρπενησίου εκατό χρόνια διαδρομής, ιστορούνται με λογοτεχνική χάρη και ακρίβεια, τόσο όσα σχετίζονται με την πορεία του Γυμνασίου Καρπενησίου, τους μαθητές και καθηγητές του, όσο και με τις επικρατούσες συνθήκες ζωής και κίνησης στον περίγυρο του σχολείου. Ανάμεσα στα πολύ ενδιαφέροντα θέματα που περιλαμβάνονται στο βιβλίο αυτό, εντοπίσαμε ένα ποίημα του αείμνηστου συγχωριανού μας Αριστοτέλη Θάνου, που έγραψε κατά την αποφοίτησή του από το Γυμνάσιο Καρπενησίου, το καλοκαίρι του 1932. Ένα ποίημα, που παραμένει επίκαιρο:

Σαν Πήραμε τ' απολυτήρια

Σαν πήραμε τ' απολυτήρια,
σαν βγήκαμε για πού θα πάμε;
Οι ευχές, τα συγχαρητήρια
μάς δίνουν τίποτα να φάμε;

Άστρον της ευτυχίας π' έχεις σβήσει
και σε μάς πίσω άφησες την κρίσι,
είναι καλά να πάμε στην Αθήνα;
Όχι. Είναι χειρότερη εκεί η πείνα.

Θ' αποδυθούμε τον αγώνα,
θ' αγωνιστούμε λυσσαλέα.
Αχ όνειρά μας φευγαλέα
έχουν κλειδώσει τον νυμφώνα.

Κι από την πιο μικρή και άσημη θέση
θα μας διώχνουν με την ίδια επωδό:
Αφού δεν έχετε κανέναν ως μέσον
δεν σας γνωρίζω. Φύγετε από 'δω.

Θα πάμε σ' υπουργούς και υπουργεία.
Παντού θα λέν: «Για τόσα μεγαλεία
ποιο κύμα ορμητικό του μπάτη
σ' έφερε εδώ παλιοχωριάτη;»
Σαν πήραμε τ' απολυτήρια,
σαν βγήκαμε για πού θα πάμε;
Οι ευχές, τα συγχαρητήρια
μάς δίνουν τίποτα να φάμε;

Μικρό Χωριό, Ιούλιος 1932
Αριστο(τέλης) Θάνος

Συλλογική Οργάνωση και Δράση

Φιλοπρόοδος Εταιρία Νεολαίας Μικρού Χωριού

Το σχολείο του Μικρού Χωριού και η ζέση των συγχωριανών της Θεσσαλονίκης να βοηθήσουν την λειτουργία του, στάθηκε αφορμή να ιδρυθεί το 1928 η Φιλοπρόοδος Εταιρία Νεολαίας Μικρού Χωριού, μια πρωτοποριακή κίνηση για την εποχή εκείνη. Η Φ.Ε.Ν.Μ.Χ. δεν αρκέστηκε μόνο στην ποικιλότητα ενίσχυση του σχολείου αλλά, στη συνέχεια, πρόσφερε πολλά στην οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη του χωριού, όπως περιγράφει παρακάτω ο εμπνευστής της Εταιρίας, Γιάννης Μανίκας:

«Στη Θεσσαλονίκη το 1928 ήταν αρκετοί Μικροχωρίτες με διάφορες επιχειρήσεις όπως και πολλοί νέοι. Σε φιλικές συναντήσεις που κάναμε νέοι με τον Δημ. Κοκκάλα, που ήμασταν και συγκάτοικοι, έβαλα το ζήτημα ότι πρέπει να βοηθήσουμε τα παιδιά του σχολείου του χωριού μας, μάλιστα αφού για πρώτη φορά είναι Μικροχωρίτης δάσκαλος, ο Γιωργάκης (έτσι ονομάζαμε τότε τον Γεώργιο Παπαδή). Ενθουσιασμένοι έμειναν όλοι οι χωριανοί μας, ακόμα και Μεγαλοχωρήτες όπως ο Χαράλ. Αραπογιάννης αλλά και Δερματιώτες.

Με τη βοήθεια, για ορθογραφία, του Α. Παπαπερικλή, σκαρώσαμε το καταστατικό της οργάνωσης. Ενεγράφησαν μέλη όλοι οι Μικροχωρίτες με 10 δραχμές εγγραφή και 5 δραχμές μηνιαία συνδρομή. Σε συνεργασία με όλους, ορίσαμε προσωρινή τριμελή επιτροπή από τους Δημ. Πασπάλη, Δημ. Κοκκάλα και Ι. Μανίκα, κάναμε καταστάσεις μελών, κατάσταση προσωρινής επιτροπής και εξελεγκτικής επιτροπής με πρόεδρο τον Γ. Παπαδή και μέλη τον Ι. Κομματά και τον Δ. Θάνο. Τα υποβάλαμε στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και στην Νομαρχία Μεσολογγίου. Ο Δ. Δερματάς ανάλαβε μαζί με τον Δ. Κοκκάλα και Γ. Μανίκα την αγορά και αποστολή γραφικής ύλης, όπως τετράδια για όλες τις τάξεις, μολύβια, μελάνες, πέννες, χρώματα κ.ά. (Στο σχολείο τότε ήταν 110 μαθητές).

Γράψαμε επιστολές σ' όλους τους Μικροχωρίτες στην Αθήνα, Πειραιά, Αμερική και όλοι με ενθουσιασμό ανταποκρίθηκαν και τον επόμενο χρόνο μεταφέρθηκε η έδρα στο Μικρό Χωριό.

Η Φ.Ε.Ν.Μ.Χ. ανέπτυξε εκπαιδευτική δράση σπάνια για κείνα τα χρόνια, όπως: Βιβλιοθήκη με αρκετά βιβλία και συνδρομητής στη Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια του Πυρσού, που τότε εκδιδόταν. Έδωσε θεατρικές παραστάσεις, που έρχονταν να δουν και από άλλα χωριά, οι περισσότεροι από το Μεγάλο Χωριό. Εμβολίασε χιλιάδες δέντρα με τα παιδιά από τις μεγάλες τάξεις του Σχολείου.

Η Φ.Ε.Ν.Μ.Χ. έφερε και μοίρασε δωρεάν στους κατοίκους εμβολιασμένα

δενδρίλια. Έκανε προμήθεια φαρμάκων γεωργικών και λιπασμάτων. Ακόμα, μετά την απελευθέρωση, έκαψε ασβεσταριά με πρωτομάστορα τον Π. Μπάρλα. Προμήθευσε τους κατοίκους γενικά με πατάτες, φασόλια, σιτάρι, καλαμπόκι, που φυσικά τα περισσότερα τα μεταχειρίστηκαν για την διατροφή τους. Πήραμε και καλλιεργητικό δάνειο. Ίδρυσε Γεωργικό Πιστωτικό Συνεταιρισμό, που σαν πρώτη του δουλειά, για να προστατεύσει τα δάση, κατόρθωσε και πήρε άδεια υλοτόμησης από το Υπουργείο Γεωργίας (γιατί το Δασαρχείο Καρπενησίου αρνιόταν να δώσει) με την οποία υλοτομήθηκαν εκατοντάδες κυβικά ξυλείας για ξυλόδεσες, για καδρόνια, για στροπίνες που μεταχειρίζονταν οι κάτοικοι στις κρεβατίνες κ.ο.κ., δηλ. χιλιάδες έλατα. Την ξύλευση έκανε ο υλοτομικός συνεταιρισμός Λάσπης. Συγχρόνως βγάλαμε και ξύλα για κινητή σκηνή θεάτρου και 4 μέτρων τάβλες για καθίσματα.

Δενδροφύτευση

Μια ακόμα δουλειά που καταπιάστηκε ο συνεταιρισμός ήταν να ηλεκτροφωτίσει το χωριό με το νερό του Κεφαλόβρυσου και για να πεισθεί η δημογεροντία, ο ασυρματιστής Δημ. Παπαδημητρίου, με οικονομικά του Β. Χονδρού, φώτισε με ηλεκτρικούς λαμπτήρες την πλατεία του χωριού, με γεννήτρια που λειτουργούσε από το νερό του χανιού.

Για τον ηλεκτροφωτισμό κάναμε σχέδιο και προϋπολογισμό. Ο Κων. Κω-

Το «Χάνι» (1870 -1939)

στόπουλος, που είχε ιδιοκτησία του τον ηλεκτροφωτισμό του Κεφαλόβρυσου Τριχωνίδας, αναλάμβανε το έργο με 150-200 χιλιάδες δραχμές για εγκατάσταση έργου και τοποθέτηση 150 λαμπτήρων στους δρόμους του χωριού. Όταν όμως ζητήσαμε την άδεια από το Υπουργείο, μάς απάντησα να καταθέσουμε 350 χιλιάδες στην Εθνική Τράπεζα για να 'ρθει ο αρμόδιος να εκπονήσει νέο σχέδιο. Φυσικά παραιτηθήκαμε, γιατί οι προσφορές των δηλώσεων για μετοχές στην επιχείρηση έφτασαν τις 250 χιλιάδες δραχμές μόνο.

Με τη δικτατορία του Μεταξά κήκε το χάνι (όπως ονομαζόταν) που ήταν η Βιβλιοθήκη και τα Γραφεία της Φ.Ε.Ν.Μ.Χ. Οι Κοινότητα και οι Αρχές το απέδωσαν σε τυχαίο γεγονός, εγώ πιστεύω ότι ήταν προμελετημέ-

νο και κατά πάσαν πιθανότητα από τις ίδιες τις Αρχές, γιατί κάθε δικτατορία στρέφεται κατά της δημοκρατίας, της προόδου και των λαϊκών πρωτοβουλιών. Γιατί όταν οι λαοί ξυπνούν, οι τύραννοι πεθαίνουν».

Γιάννης Μανίκας
Φλεβάρης 1985

Συμφωνητικό Εκπαίδευσης

Το παρακάτω κείμενο είναι παρμένο από το βιβλίο του επ. Σχολικού Συμβούλου, Παύλου Αθ. Παλούκα, Μαθητικό Θυμητάρι και δείχνει τη λαχτάρα των κατοίκων των χωριών να μάθουν τα παιδιά τους ελληνικά γράμματα. Πρόκειται για ένα συμφωνητικό του 1890, όπου οι κάτοικοι ενός χωριού της Ηπείρου συμφωνούν στην πρόσληψη Διδασκάλου:

«ΣΗΜΦΟΝΙΤΙΚΟ ΓΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΥ

Η αποφενόμενοι χορική Γκομπλιτωτές όλι σαν ένας εσημφονήσαμε να βάλουμε δάσκαλουν στου χωριό τον Βασιλάκη το γιο της Μήτραινας να διαβάζι τα πιδιά του χοργιού όλα κι έχουμι να του δίδουμι αξαΐ 5.900 οκάδες γέννημα.

Κάθι μέρα θα του φέρ φαΐ κι ένα πιδί. Του ίδιου όλου του χειμόνα κάθι πιδί θα φερ κι από ένα ξύλου για του τζάκι.

Ου δάσκαλους θα πληρουθί χωρίς άλλου. Του αξαΐ θα του δόσουμι στα τρία. Ένα τουν αί-Δημήτρι ένα τουν Μάρτη και τ' άλλου στ' αλώνια.

Όποιους δεν δόσι, ου δάσκαλους θα διώξι του πιδί απ' του σχολιό. Ου δάσκαλους θα διαβάζι τα πιδιά του πρωΐ κι το γιόμα. Τη Κυριακή θα τα παένι στην Εκκλησιά.

Αυτό το γράφουμι στο Μισοχώρι όταν βαράν τα πρόβατα στη στρούγκα.

1890 Παχιστί (Νοέμβριος) 5
Οι Μουχταροαζάδες»

Ο καλατζής

Τηγάνια καταρολικά / μικρά μεγάλα και ταψιά
ήταν φτιαγμένα από χαλκό /στο κάθε σπίτι στο χωριό.

Πριν απ' τη χρήση καθενός /δεν έφτανε ο καθαρισμός
έπρεπε και να γανωθεί /να λάμπει να γίνει ασημί.

Ο καλατζής πα σε φωτιά /τα σκεύη έβαζε αυτά
να ζεσταθούν τόσο πολύ /να λιώνει ο κασίτερος σαν μπει.

Με ένα βαμβάκι σιγά-σιγά /τον άπλωνε στα μαλακά
να γυαλιστεί κάθε πλευρά /στον ήλιο να λαμποκοπά.

Βασίλης Ι. Αποστολόπουλος:
Ιθάκη οι μνήμες απ' το δικό μου Καρπενήσι, 2017

Χωριανά και άλλα

► Αρχιμανδρίτης Νεκτάριος (Κόντος):

Ο νέος εφημέριος του Μικρού Χωριού

Την Κυριακή 7 Απριλίου 2019, Δ΄ Νηστειών, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου ποιμενάρχου μας, κ.κ. Γεωργίου, τελέσθηκε η Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό της Αγίας Κυριακής, με τον νέο εφημέριο του χωριού μας τον Πανοσιολογιώτατο Νεκτάριο.

Ο Αρχιμανδρίτης Νεκτάριος (Κόντος) γεννήθηκε στον Βόλο Μαγνησίας το 1978, έζησε όμως και μεγάλωσε στη Ροδίτσα Λαμίας. Μετά τις εγκύκλιες και ανώτερες σπουδές του κατατάχτηκε στο στρατό. Στη συνέχεια εργάστηκε σε διάφορες κατασκευαστικές εταιρείες, ώσπου έλαβε την κλήση του και μετέβη στο Άγιον Όρος για δοκιμασία. Το 2014 εισάγεται στην Εκκλησιαστική Ακαδημία Βελλάς Ιωαννίνων, απ' όπου θα αποφοιτήσει με άριστα και στις 29 Μαρτίου 2015 χειροτονήθηκε διάκονος και αργότερα ιερέας στην Ιερά Μητρόπολη Ελασσώνος, όπου παρέμεινε μέχρι την ανάληψη ενοριακών καθηκόντων στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Κρικέλου (2016). Τον Δεκέμβριο του 2017 έλαβε το οφίκιο του Αρχιμανδρίτη, ενώ από τον Σεπτέμβριο του 2018 παρακολουθεί το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Θεολογικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου Κύπρου. Ακολουθεί ο χαιρετισμός του Πανοσιολογιώτατου Νεκταρίου:

«Αγαπητοί μου αδελφοί, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Με αυτόν τον αναστάσιμο χαιρετισμό έρχομαι και εγώ να σάς ανταμώσω στο όμορφο και ιστορικό χωριό σας.

Ενθυμούμενος τα λόγια του Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου ο οποίος έλεγε: «Μεσίτης του Θεού και των ανθρώπων ο ιερέυς τυγχάνει και υπέρ αφέσεως των του πλήθους αμαρτιών Θεόν εξιλεούται», δηλαδή ότι ο ιερέας ευρίσκεται ανάμεσα στο Θεό και τους ανθρώπους μεσίτης και προσεύχεται στο Θεό για την άφεση των αμαρτιών των πιστών, έτσι έρχομαι και εγώ ως συνεχιστής μιας καλής σειράς ευλαβών ιερέων που διακόνησαν άοκνα αυτόν τον τόπο.

Έρχομαι να ανταμώσω όλους εσάς, τους Μικροχωρίτες όπου και αν βρίσκεστε, και να σάς ασπαστώ με το αναστάσιμο μήνυμα του Κυρίου. Έρχομαι να εργαστώ στον τόπο αυτό όπου μεγαλώσατε και ζήσατε, τόσο στον πνευματικό τομέα, όσο και στον υλικό. Ζητώ την βοήθειά σας και την στήριξή σας για να μπορέσουμε να κρατήσουμε τις εκκλησίες μας ανοικτές και όμορφες, να κρατήσουμε τις παραδόσεις μας, τα ήθη και τα έθιμά μας, την παράδοσή μας, τον τόπο μας.

Αδελφοί μου, Χριστός Ανέστη.»

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών, εκπροσωπώντας τους απανταχού Μικροχωρίτες, με χαρά καλωσορίζει τον νέο πνευματικό πατέρα του χωριού μας. Οι Μικροχωρίτες θα τον περιβάλλουμε με σεβασμό και αγάπη και με την ευχή όλων να είναι ευλογημένες οι μέρες της πνευματικής του παρουσίας ως εφημέριου του Μικρού Χωριού.

► Λαϊκή Συνέλευση Μικροχωριτών

Στις 17 Αυγούστου 2018 πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη ετήσια Λαϊκή Συνέλευση του Χωριού. Ο Πρόεδρος της Κοινότητας, Βασίλης Μπούρας ανέφερε ότι δύο εκκρεμή θέματα α) η στήριξη του δρόμου στο ύψους του Άη Γιάννη και β) η ασφαλτόστρωση στο σημείο που κατολήσθησε στο Νέο Μικρό Χωριό, θα ενταχθούν στα τρέχοντα έργα του δήμου για την άμεση αποκατάστασή τους, ενώ το τεχνικό πρόγραμμα 2019, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει: την επισκευή της ξύλινης γέφυρας στο μνημείο εκτελεσθέντων (1942), την επισκευή τσιμεντόδρομου από οικία Καρανίκα – Μπάκη, φρεάτιο με σχάρα πάνω από την πλατεία, διάνοιξη αυλακιών κ.ά. Ως προς το πηγαίο νερό του χωριού μας, ο κ. Μπούρας είπε ότι τον Μάιο 2018 έγινε ο καθαρισμός όλων των δεξαμενών και επίσης, πολύ σημαντικό, ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Καρπενησίου πήρε απόφαση να υδροδοτηθεί το Κλαψί από τις πηγές του Μικρού Χωριού.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Γιάννης Αρώνης, επισήμανε ότι το Μικρό Χωριό δεν έχει επαρκή εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο με αποτέλεσμα να λαμβάνονται αποφάσεις ερήμην μας καθώς και να υπάρχει πλημμελής ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας για θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα, όπως π.χ. το θέμα της υδροδότησης του Κλαψιού.

Εκ μέρους των παριστάμενων Μικροχωριτών επισημάνθηκαν 1) η ανάγκη καθαρισμού του Νεκροταφείου, 2) το θέμα της πυρασφάλειας, 3) η διευθέτηση των νερών, 4) το κυκλοφοριακό και το πάρκιγκ αυτοκινήτων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και βέβαια η σταθερότητα των δρόμων για λόγους ασφάλειας. Ο κ. Μπούρας απάντησε: Ως προς την καθαριότητα του Νεκροταφείου,

θα πρέπει οι επισκέπτες να δείχνουν υπευθυνότητα και σεβασμό προς τον χώρο, με δεδομένο ότι ο τελευταίος καθαρισμός συγκέντρωσε 12 μεγάλες σακούλες από μπουκάλια λαδιών, λαδόπανα, σπιρτόκουτα κ.λπ. Ως προς την πυρασφάλεια, θα πρέπει να καθαρίζονται τα χωράφια από τους ιδιοκτήτες, Μάλιστα, τόνισε, ότι υπάρχει πρόταση από την Περιφέρεια να καθαρίζονται τα χωράφια από τον δήμο και να χρεώνονται οι ιδιοκτήτες. Ως προς τον βιολογικό καθαρισμό είπε, ότι το έργο καθυστερεί καθώς οι πλημμύρες παρέσυραν το οικόπεδο που θα εγκαθίστατο και τώρα γίνεται έρευνα για νέο οικόπεδο

Γενικά, διαπιστώθηκε ολιγωρία από τον δήμο για τα έργα που ενδιαφέρουν το χωριό. Γι' αυτό αποφασίσθηκε να συνταχθεί επιστολή στην οποία θα αναφέρονται αναλυτικά τα προβλήματα του χωριού και να σταλεί στο δήμο προκειμένου να λάβει αριθμό πρωτοκόλλου ώστε να υπάρχει απόδειξη ότι έχουν ενημερωθεί σχετικά οι αρμόδιοι.

Τέλος, η Επιτροπή Καθαρισμού των αυλακιών, μέσω της κ. Μίνας Κρεζία, ενημέρωσε για το έργο που έγινε την προηγούμενη χρονιά και για τη συλλογή χρημάτων για τον επόμενο καθαρισμό. Με αφορμή το θέμα αυτό τονίστηκε η σημασία του εθελοντισμού για απλά πράγματα του χωριού, όπως για παράδειγμα καθαρισμός των δρόμων, γιατί όπως τόνισε ο κ. Γ. Αρώνης, το χωριό μας έχει μακρά παράδοση στον εθελοντισμό, που υπήρξε η ραχοκόκαλιά της ανάπτυξης του και είναι ενθαρρυντικό που η ωραία αυτή παράδοση βρίσκει συνεχιστές και στις μέρες μας.

► Νέα όψη της πλατείας του Παλιού Μικρού Χωριού

Ο Πλάτανος του χωριού μας ξαναζεί παλιές όμορφες στιγμές, με τη συντροφιά δυο νέων μαγαζιών. Το ένα, «**Στην...Πόλη**» είναι ένα ολοκαίνουργο καλαίσθητο εστιατόριο, με σύγχρονες προδιαγραφές και με θέα στην όμορφη κοιλάδα της Ποταμιάς, που λειτουργεί στο υπερυψωμένο ισόγειο της οικίας του Χρήστου Γιαννακόπουλου. Κατά κοινή ομολογία συγχωριανών και επισκεπτών, διαθέτει μια πλούσια ποικιλία από γευστικότερα εδέσματα, που φέρουν τη σφραγίδα της κυρίας Πόλης Αρώνη.

Η γωνιά αυτή ξυπνάει όμορφες μνήμες, γιατί προπολεμικά λειτουργούσε εκεί το καφενείο του Γιωργούλα, που ήταν γνωστός για τον περίφημο καφέ του. Μάλιστα, οι παλαιότεροι τον θυμούνται με ένα μύλο στο χέρι να αλέθει πάντα φρέσκο καφέ και να είναι έτοιμος για ζουμερά πειράγματα σε περαστικούς και θαμώνες του καφενείου.

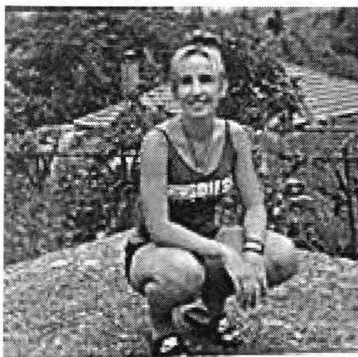
Το δεύτερο μαγαζί, είναι ο γνωστός μας ξενώνας-εστιατόριο-καφετέρια «Χελιδόνα», πλήρως ανακαινισμένο και πεντακάθαρο, με την μεγάλη του αίθουσα να αγναντεύει ολόκληρη την Ποταμιά. Τη διεύθυνσή του έχει αναλάβει ένα αγαπητό αντρόγυνο του χωριού μας, ο Ιγνάτιος και η Μαρία Βάρσου, που δίνουν τον καλλίτερο εαυτό τους για ευχάριστη διαμονή των πελατών τους και για νόστιμα παραδοσιακά φαγητά.

Και τα δύο καταστήματα λειτουργούν ως οικογενειακές επιχειρήσεις, με πρωτεργάτες συγχωριανούς μας, γεμάτους από αγάπη και μεράκι για τη ζωή στο χωριό. Άφησαν τις πολύβουες πόλεις όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν για να αναζητήσουν έναν πιο ποιοτικό τρόπο ζωής στα πάτρια εδάφη με τα γάργαρα νερά και τον καθαρό αέρα. Τους αξίζουν θερμά συγχαρητήρια!

► Ευρυτάνες της Εβδομάδας

Δuo άξιοι νέοι Μικροχωρίτες ήταν τα τιμώμενα πρόσωπα στην στήλη «Ευρυτάνες της Εβδομάδας» της εφ. *Ευρυτανικός Παλμός* (12/9/2018) και (16/1/2019). Η πρώτη δημοσίευση αναφερόταν στην Ελένη Τσιπά, κόρη των Μικροχωριτών Γιώργου και Έφης Δημοπούλου-Τσιπά, που μετανάστευσαν στην Αυστραλία το 1974. Η Ελένη Τσιπά, γεννημένη στην Αυστραλία, διακρίνεται ως Προπονήτρια Υγείας (health coach) στη Θεσσαλονίκη, όπου τώρα ζει. Ασχολείται επαγγελματικά με την δημιουργία προγραμμάτων ευεξίας, που βοηθούν

τον άνθρωπο να μπει στο δρόμο της βέλτιστης υγείας, ψυχικής, σωματικής και συναισθηματικής.

Στη σχετική συνέντευξή της στην εφ. *Ευρυτανικός Παλμός* η Ελένη δηλώνει μεταξύ άλλων: «Αν και δεν γεννήθηκα εδώ, αισθάνομαι ότι η ψυχή μου βρίσκεται εδώ. Σε αυτόν τον τόπο αγαπάω το ότι μπορώ να βρίσκομαι μέσα στη φύση και ότι οι άνθρωποι στην Ευρυτανία έχουν μείνει καθαροί και αυθεντικοί... Αγαπημένο μου σημείο στην Ευρυτανία είναι το Μικρό Χωριό.»

σημείο στην Ευρυτανία είναι το Μικρό Χωριό.»

Η δεύτερη δημοσίευση αφιερωνόταν στον Βαγγέλη Πλάκα, τον γνωστό δημοσιογράφο και συγγραφέα, που διαφήμιζε το Χωριό μας με το βραβευμένο ντοκιμαντέρ του «Το Χωριό που νίκησε τον θάνατο», που αργότερα τυπώθηκε και σε βιβλίο.

Προβολή του ντοκιμαντέρ και παρουσίαση του ομώνυμου βιβλίου στο Μουσείο του Μικρού Χωριού. Στο βήμα ο Περιφερειάρχης Κώστας Μπακογιάννης

Στην ερώτηση του δημοσιογράφου, "Τι κάνει ένα χωριό να νικάει τον θάνατο;" Ο Βαγγέλης Πλάκας απάντησε:

«Το Μικρό Χωριό είναι ένας πολυδοκιμασμένος τόπος. Δεν ήταν εύκολα τα πράγματα για τους κατοίκους του, ποτέ. Ενδεικτικά θα σας αναφέρω ότι την περίοδο της κατοχής κάηκε δύο φορές από τους κατακτητές. Ωστόσο, πολύ γρήγορα "αναστήθηκε" και γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη. Θα σας απαντήσω συναισθηματικά: Δοκιμάζονται οι τόποι που αντέχουν. Ο τόπος γονάτισε μα ποτέ δεν έπεσε. Γονάτισε, σηκώθηκε και προχώρησε πιο γρήγορα μπροστά. Όχι μια αλλά πολλές φορές. Με μια δημιουργική παρακαταθήκη, μια ιστορική κληρονομιά, ένας πολιτισμικός πλούτος, μια "υπερφυσική" ενέργεια που είναι εμποτισμένη στο "είναι" των ανθρώπων του.»

► Μνήμη Μακαριστών Ιερέων, Δημητρίου Καραπάνου και Νικολάου Αζακά

Στην αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του χωριού μας, το απόγευμα του Σαββάτου 8 Ιουνίου 2019, πραγματοποιήθηκε σεμνή εκδήλωση με θέμα την ανεκτίμητη προσφορά των μακαριστών ιερέων του χωριού μας, Δημητρίου Καραπάνου και Νικόλαου Αζακά. Προηγήθηκε Εσπερινός προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. Γεωργίου, στην εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιος, ο Πανοσιολογιώτατος π. Νεκτάριος, ο Βουλευτής Ευρυτανίας κ. Κοντογεώργος, ο αντιπεριφερειάρχης Ευρυτανίας κ. Τασιός, ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Σουλιώτης, ο πρόεδρος της Κοινότητας Μ.Χ. κ. Μπούρας, ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών κ. Αρώνης, ιερείς και πολλοί Μικροχωρίτες.

Για τον μακαριστό Δημήτρη Καραπάνο που διακόνησε στο χωριό μας από το 1960 ως το 1981, μίλησε ο συγχωριανός μας καθηγητής Γιώργος Τσατσαράγκος, ο οποίος τόνισε ότι: «Η στάση του στην κατολίσθηση ήταν ηρωική. Παρά τον εκκωφαντικό θόρυβο και τον πανικό συνέχισε κανονικά τη Θεία Λειτουργία», για να αναφερθεί στη συνέχεια στο σημαντικό ρόλο που έπαιξε στην ανοικοδόμηση του Νέου Μικρού Χωριού.

Ο πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Αθανασιάς αναφέρθηκε στον μακαριστό ιερέα του χωριού από το 1983 ως το 2018, Νικόλαο Αζακά. «Πορεύθηκε με ταπεινό φρόνημα και διακρίθηκε για το διοικητικό του χάρισμα»,

είπε μεταξύ άλλων και συνέχισε τονίζοντας το έργο του αλλά και την συμβολή του στην κάλυψη θρησκευτικών αναγκών σε πολλά χωριά της περιοχής.

Ακολούθησε ο Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιος, ο οποίος τόνισε τη βαθειά εντύπωση που τού προξένησε το πλήθος του κόσμου, που παρακολούθησε την εξόδιο ακολουθία του μακαριστού Παπα-Νίκου, που έδειχνε την μεγάλη αγάπη που του είχε ο κόσμος για να καταλήξει λέγοντας: «Αλλά ο κόσμος αγαπάει αυτούς που πρώτοι του δίνουν αγάπη».

Η εκδήλωση έκλεισε με την προβολή φωτογραφιών από τη ζωή και την δράση των δύο ιερέων.

► 40ή Επέτειος της Μητροπόλεως Καρπενησίου (1979-2019).

Για να τιμηθούν τα 40 χρόνια λειτουργίας της Ιεράς Μητρόπολης Καρπενησίου, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιος, ανακοίνωσε την οργάνωση των κατωτέρω εκδηλώσεων:

α) Διαγωνισμό με χρηματικό έπαινο για παιδιά Δημοτικών και Γυμνασίων Ευρυτανίας. Το θέμα για το Δημοτικό: «Χριστιανικά έθιμα του χωριού

μου» και για το Γυμνάσιο: «Οι Άγιοι του χωριού μας και η σχέση μας μαζί τους».

β) Μια εκδρομή για κάθε σχολείο της Ευρυτανίας προς ένα από τους παρακάτω θρησκευτικούς προορισμούς: Μονή Προυσού, Μονή Τατάρνας, Μονή Δομνιανών, Μονή Βράχας, Μονή Στάνας, Βραγγιανά (Αγ. Παρασκευή), Καρίτσα. Τα έξοδα θα καλυφθούν από την Μητρόπολη.

γ) Μία μουσική εκδήλωση.

δ) Μία εκδήλωση προς τιμήν κληρικών, οι οποίοι διακρίθηκαν για το ήθος και την προσφορά τους στην ευρύτερη περιοχή του Καρπενησίου, κατά το δεύτερο μισό του 20^{ου} αι.

ε) Παρόμοιες εκδηλώσεις τιμής για διακριθέντες ιερείς, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στα χωριά που διακόνησαν.

στ) Ημερίδα επιστημονικού περιεχομένου, σχετιζόμενη με την εκκλησιαστική ζωή στην Ευρυτανία του χθες και του σήμερα.

► Εκοιμήθη ο πρώην Μητροπολίτης Καρπενησίου Νικόλαος.

Στις 15 Ιανουαρίου 2019, στο σπίτι του στην Αθήνα, σε ηλικία 90 ετών εκοιμήθη ο πρώην Μητροπολίτης Καρπενησίου Νικόλαος. Το σκήνωμά του μεταφέρθηκε στον Καθεδρικό Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος Καρπενησίου, όπου εκτέθηκε σε λαϊκό προσκύνημα και τελέσθηκε ιερά αγρυπνία. Την Πέμπτη 17 Ιανουαρίου τελέσθηκε αρχιερατική Θεία Λειτουργία από τον νέο Μητροπολί-

τη Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιο. Ακολούθησε η εξόδιος ακολουθία παρουσία επτά Μητροπολιτών, πλήθους Ιερέων της Μητρόπολης Καρπενησίου, των αρχών του Νομού, εκπροσώπων φορέων, συλλόγων και εκατοντάδων πιστών. Ακολούθησε η πομπή της κηδείας από τον Ι.Ν. Αγίας Τριάδας έως το παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου. Ο μακαριστός Νικόλαος ετάφη σε χώρο πίσω από το Ιερό του Ναού.

Ο πρώην Μητροπολίτης Καρπενησίου κυρός Νικόλαος (Δρόσος) γεννήθηκε στη Θήρα το 1929. Αποφοίτησε από τη Θεολογική Σχολή Αθηνών το 1956 και στις 28 Ιανουαρίου 1979 χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Καρπενησίου. Στα 37 χρόνια διακονίας του, επιτελέσθηκε σημαντικό έργο, όπως η αγιοκατάταξη του Οσίου Ευγενίου του Αιτωλού, η ανάπτυξη σημαντικού φιλανθρωπικού έργου, η κατασκευή και επισκευή πολλών εκκλησιών, η ανοικοδόμηση του επισκοπείου της Μητρόπολης Καρπενησίου, η χειροτονία πολλών ιερέων, η ίδρυση της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής κ.ά.

Απλός, προσηγής, ο κυρός Νικόλαος επισκεπτόταν ακούραστα και λειτουργούσε στους ναούς κάθε χωριού της Ευρυτανίας, τιμούσε με την παρουσία του κάθε συνέδριο ή οργανωμένη τοπική εκδήλωση, που πάντα εμπλούτιζε με τον εμπνευσμένο λόγο του και την εποικοδομητική διδαχή του.

► Βαρυχειμωνιά έπληξε την Ευρυτανία.

Ο καινούργιος χρόνος μπήκε με πολλά χιόνια και τσουχτερό κρύο που έφτασε ως και τους 16 βαθμούς υπό το μηδέν στην περιοχή της Ποταμιάς. Η περιοχή έζησε χειμώνα του παλιού καιρού. Το

Καρπενήσι και τα γύρω χωριά ντύθηκαν στα λευκά με το χιόνι να φτάνει στο μισό μέτρο. Τα σχολεία χρειάστηκε να κλείσουν και αρκετές περιοχές να μείνουν αποκλεισμένες για πολλές ώρες. Ωστόσο, τα εκχιονιστικά μηχανήματα με έντονες και συνεχείς προσπάθειες κατάφεραν να κρατήσουν ανοικτό το κεντρικό οδικό δίκτυο.

► Δημοτική Συγκοινωνία

Ανακοινώθηκαν τα δρομολόγια της δημοτικής συγκοινωνίας του Δήμου Καρπενησίου για το καλοκαίρι του 2019. Η συγκοινωνία είναι δωρεάν για όσους κατοίκους έχουν Κάρτα Δημότη. Τα δρομολόγια για: Καρπενήσι – Νέο Μικρό Χωριό – Γαύρος – Μεγάλο Χωριό – Καρπενήσι, θε εκτελούνται κάθε Δευτέρα – Τετάρτη και Παρασκευή από τις 19 Ιουνίου ως τις 9 Σεπτεμβρίου. Οι ώρες δρομολογίων είναι 06:50 π.μ. και 13:00 μ.μ.

► Σκεπαστός αναβατήρας στο χιονοδρομικό κέντρο

Ένας σκεπαστός κυλιόμενος διάδρομος, μοναδικός στην Ελλάδα, κοσμή από φέτος το χιονοδρομικό μας κέντρο. Διαθέτει διαφανές στέγαστρο, κινούμενο διάδρομο ανάβασης με πεζοδρόμια στις δύο πλευρές του. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος και αποτελεί μέρος του σχεδιασμού αναβάθμισης του Χιονοδρομικού κέντρου, που περιλαμβάνει τεχνητή χιονόπτωση, σύγχρονο εξοπλισμό κ.ά.

► Ηλεκτροφωτίζεται η Γέφυρα της Τατάρνας.

Η εντυπωσιακή αυτή γέφυρα, πάνω από την τεχνητή λίμνη Κρεμαστών, που συνδέει την Αιτωλοακαρνανία με την Ευρυτανία, επιτέλους φωτίζεται. Πρόκειται για μια πρωτοποριακή γέφυρα με τρεις καμάρες, της οποίας η κατασκευή ξεκίνησε το 1965 και ολοκληρώθηκε το 1970.

Στην ίδια θέση υπήρχε το 17ο αιώνα η ιστορική και παλιά πέτρινη γέφυρα της Τατάρνας, με μία καμάρα. Η γέφυρα αυτή είναι θαμμένη κάτω από το νερό του φράγματος των Κρεμαστών, κάτω από την σημερινή γέφυρα, σε βάθος περίπου

100 μέτρων. Η θέα από την γέφυρα Τατάρνας είναι απaráμιλλης ομορφιάς. Τα γαλαζοπράσινα νερά της λίμνης, με τα πολλά μικρά διάσπαρτα νησάκια, τον ανοιχτό ορίζοντα και τις περήφανες βουνοκορφές, μαγεύουν πραγματικά.

► Ευρυτανικά προϊόντα στην καρδιά της Αθήνας.

Από την εφ. Ευρυτανικός Παλμός (9/1/2019) πληροφορούμαστε ότι τα γνωστά στους Ευρυτάνες τυροκομικά προϊόντα Κουτρομάνου διατίθενται και σε κατάστημά τους στην Αθήνα. Εκεί μπορεί να βρει κανείς εκτός από τα είδη του τυροκομείου "Κουτρομάνου" (φέτα, γραβιέρα, κεφαλοτύρι, τσαλαφούτι), όλα τα προϊόντα "Βρέκου" (χωριάτικα λουκάνικα, καπνιστό χοιρινό, σαλάμι αέρος, κ.λπ.), τα αλλαντικά "Στρεμμένου", μέλι Ευρυτανίας, ζυμαρικά του Γυναικείου Συνεταιρισμού Καρπενησίου, βουνίσιο τσάι, ρίγανη, στίπουρο, παραδοσιακά γλυκά του κουταλιού, καρυδόψυχα κ.ά. Το κατάστημα είναι στην

πλατεία Αγίου Θωμά, Παπαδιαμαντοπούλου 130, Γουδί.

► Πανεπιστημιακό Τμήμα στο Καρπενήσι

Με Νόμο του Κράτους (ΦΕΚ 13/Α/29-1-2019) το Τ.Ε.Ι. Στερεάς Ελλάδος, στο οποίο ανήκε και το Τμήμα Δασοπονίας του Καρπενησίου, θα υπάγεται πλέον στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το νέο πανεπιστημιακό τμήμα του Καρπενησίου ονομάζεται «Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος» και εντάσσεται στη

Σχολή Επιστημών των Φυτών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, και είναι 5ετούς φοίτησης.

► Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού Ευρυτανίας

Ένα πρωτότυπο μουσείο, που έχει στόχο να προβάλλει τη διαχρονική ιστορική και πολιτιστική πορεία της Ευρυτανίας με τη χρήση σύγχρονων οπτικοακουστικών εργαλείων και διαδραστικών μέσων εγκαινιάστηκε στο Καρπενήσι τη Δευτέρα 29 Απριλίου 2019. Το Κ.Ι.Π.Ε. στεγάζεται στο κτήριο του παλιού Δασαρχείου, που παραχωρήθηκε το 2005

από το Υπουργείο Γεωργίας στη Νομαρχία Ευρυτανίας για το σκοπό αυτό. Όπως δήλωσε, μεταξύ άλλων, ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Ευρυτανίας κ. Άρης Τασιός: «Είναι ένα μουσείο Υπερηφάνειας για την Ευρυτανία και τους Ευρυτάνες».

► Ευρωεκλογές και Τοπικές Εκλογές

Τέσσερις κάλπες στήθηκαν στις 26 Μαΐου 2019 για την εκλογή εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, στις Περιφέρειες, στους Δήμους και στις Τοπικές Κοινότητες. Τα τελικά αποτελέσματα στην Ευρυτανία έχουν ως εξής:

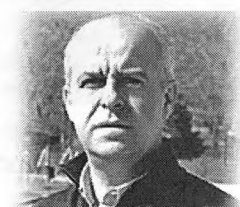

► Κοινοτικές Εκλογές

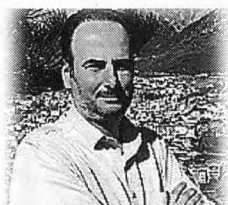
Στο Μικρό Χωριό την πρωτιά των ψήφων κέρδισε ο κ. Δημήτριος Τ. Φλέγγας, που εκλέχθηκε Πρόεδρος της Κοινότητας για την περίοδο 2019-2023.

► Δημοτικές Εκλογές

Για δεύτερη συνεχή θητεία και από την πρώτη Κυριακή των εκλογών, αναδείχθηκε Δήμαρχος Καρπενησίου ο κ. **Νίκος Σουλιώτης**, συγκεντρώνοντας το 50,49% των ψήφων και εξασφαλίζοντας 14 Δημοτικούς Συμβούλους.

► Περιφερειακές Εκλογές

Στο δεύτερο γύρο των Τοπικών εκλογών, Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος αναδείχθηκε ο κ. Φάνης Σπανός, συγκεντρώνοντας το 52,43%. Στην Ευρυτανία πρώτος Περιφερειακός Σύμβουλος αναδείχθηκε ο νυν Αντιπεριφερειάρχης, κ. Άρης Τασιός, με το 46% των ψήφων και δεύτερη η κ. Κατερίνα Καλαντζή.

► Δήμος Αθηναίων

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, με συντριπτική πλειοψηφία, το κλειδί της πόλης των Αθηνών έδωσαν οι Αθηναίοι στον ευρυτανικής καταγωγής **Κώστα Μπακογιάννη**, πρώην επιτυχημένο Δήμαρχο Καρπενησίου και Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδος.

► Ευρωεκλογές

Όπως σε ολόκληρη σχεδόν την Ελλάδα, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας επικράτησε με ποσοστό 33,14%

Ψηφιοποίηση του περιοδικού μας

Ένας μακροχρόνιος στόχος της Αδελφότητας Μικροχωριτών παίρνει σάρκα και οστά, χάρη στην προσφορά του συγχωριανού μας Σπύρου Χαραλάμπους Μαστρογεωργοπούλου, να ψηφιοποιήσει τα πρώτα δέκα τεύχη του περιοδικού μας, Μικροχωρίτικα Γράμματα, στη μνήμη της αδελφής του Λίτσας Πετροπούλου.

Στην ψηφιακή εποχή που ζούμε, δεν θα μπορούσε η Αδελφότητα να απέχει από την ηλεκτρονική διαχείριση των αρχείων της, αρχής γενομένης από το περιοδικό μας, που ξεπέρασε τον μισό αιώνα κυκλοφορίας του (1966-2019).

Ψηφιοποίηση, όπως όλοι ξέρουμε, είναι η διαδικασία μετατροπής στοιχείων σε ψηφιακή μορφή για εισαγωγή τους στον υπολογιστή, ώστε να υπάρχει άμεση πρόσβαση στον κάθε ενδιαφερόμενο. Για το σκοπό αυτό, τα ψηφιοποιημένα τεύχη του περιοδικού μας θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Αδελφότητας.

Η ψηφιοποίηση για 10 τεύχη του περιοδικού μας στοιχίζει 186 €. Παρακαλούμε και ευχόμαστε, να ακολουθήσουν και άλλοι το παράδειγμα του συγχωριανού μας Σπύρου Μαστρογεωργόπουλου, ώστε να επιτευχθεί η ψηφιοποίηση, όχι μόνο του περιοδικού μας, αλλά και του αρχείου της Αδελφότητας.

Θύμηση του Πρώτου Αστροναύτη

Όταν ο Νηλ Άρμστρογκ, ο πρώτος αστροναύτης που πάτησε στη Σελήνη το 1969, ανέβαινε στη σεληνάκατο για να επιστρέψει στη γη, είπε: «Καλή τύχη Κύριε Γκόργκυ».

Για χρόνια οι δημοσιογράφοι προσπαθούσαν να βρουν τι εννοούσε και ποιος ήταν αυτός ο σπουδαίος κύριος Γκόργκυ. Όμως τίποτα. Όταν ρωτούσαν σχετικά τον Άρμστρογκ, εκείνος χαμογελούσε μεν αλλά αρνιόταν πεισματικά να απαντήσει. Έτσι, για χρόνια νόμιζαν ότι ίσως ήταν κάποιο κοινό αστέιο μεταξύ αμερικανών και ρώσων αστροναυτών.

Τελικά σε μια συνέντευξη του Άρμστρογκ στη Φλόριντα το 1995, κάποιος δημοσιογράφος έφερε πάλι το παλιό ερώτημα για τον κ. Γκόργκυ. Αυτή τη φορά ο Άρμστρογκ ανταποκρίθηκε και ιδού τι είπε:

«Το 1938, όταν ήμουν πολύ μικρός, έπαιζα μπάλα με ένα φίλο μου στην αυλή του σπιτιού μου. Η μπάλα ξέφυγε και πήγε στην αυλή του διπλανού σπιτιού και σταμάτησε κάτω από το παράθυρο της κρεβατοκάμαρας των γειτόνων, που ήταν ο Κος και η Κα Γκόργκυ. Πήγα προσεκτικά να πάρω την μπάλα μου και τότε άκουσα την κυρία Γκόργκυ να λέει θυμωμένα στον κύριο Γκόργκυ : " Σεξ; Θέλεις σεξ; Θα έχεις σεξ όταν ο πιτσιρικάς του διπλανού σπιτιού περπατήσει στη σελήνη!" Στη σελήνη; Άπιαστη σκέψη την εποχή εκείνη. Όμως φαίνεται έμεινε στο υποσυνείδητο και ήλθε στη μνήμη μου ακριβώς τότε που βρισκόμουν στη σελήνη.

1865: Ενάμιση αιώνα πριν

Μια και η φετινή χρονιά είναι χρονιά εκλογών, αξίζει να θυμηθούμε όλους εκείνους τους αείμνηστους συγχωριανούς μας που ψήφισαν στις εκλογές του 1865:

Εκλογικός Κατάλογος του Δήμου Καρπενησίου της Επαρχίας Ευρυτανίας ΧΩΡΙΟΝ ΜΙΚΡΟΝ - 1865

A/A	Όνομα και Επώνυμον	Όν. πατρός	Ηλικία	Επάγγελμα	Έτος Γέν.
587	Αθαν. Παναγιωτόπουλος	Ιωάννης	26	οπλοποιός	1841
588	» Κομποροζός	Γεώργιος	35	κτηματίας	1830
589	» Μαντσαφάς	»	55	γεωργός	1810
590	» Γιοβάνης	»	48	»	1817
591	» Νικολόπουλος	Ιωάννης	38	φαρμακοποιός	1827
592	» Μαστρογεωργόπουλος	Κων/νος	27	γεωργός	1838
593	Ανδρέας Ζαχαρόπουλος	Γεώργιος	28	»	1836
594	Βασίλειος Κατσαούνης	»	48	»	1817
595	» Λιάπης	Δημήτριος	35	»	1830
596	» Μπούσγας	Νικόλαος	24	»	1841
597	» Πλάκας	Ιωάννης	45	χαλκεύς	1820
598	Γεώργιος Παναγιωτόπουλος	»	36	γεωργός	1829
599	» Αλεξανδρόπουλος	»	65	»	1800
600	» Ζαχαρόπουλος	»	55	»	1810
601	» Δερματάς	Νικόλαος	33	»	1832
602	» Μοχρίτσας	»	57	»	1808
603	» Κυρίτσης	»	25	»	1840
604	» Θάνος	»	65	»	1800
605	» Μαστροζαχαρόπουλος	Ζαχαρίας	35	χαλκεύς	1830
606	» Μαστρογεωργόπουλος	Κων/νος	29	γεωργός	1836
607	» Γεωργούλας	Νικόλαος	25	»	1840
608	» Παπαδής	Ιωάννης	29	»	1836
609	» Σφύκας	Δημήτριος	40	έμπορος	1825
610	» Γρατσούνης	Κων/νος	37	γεωργός	1828
611	» Μαλτέζος	»	28	»	1837
612	Δημήτ. Παναγιωτόπουλος	Ιωάννης	41	»	1824
613	» Κομποροζός	Γεώργιος	30	»	1835
614	» Γιοβάνης	»	39	»	1826
615	» Αλεξανδρόπουλος	»	34	»	1831
616	» Κωστόπουλος	»	52	»	1813
617	» Πιστιόλης	Ιωάννης	31	»	1834
618	» Πασπάλης	Κων/νος	28	»	1837

619	» Παπαδής	Ιωάννης	35	»	1830
620	» Κατσιός	»	73	»	1792
621	» Πολύζος	»	76	»	1789
622	» Ζορμπαλάς	»	63	»	1802
623	» Ζορμπαλάς	»	27	»	1838
624	» Νικολόπουλος	»	35	»	1830

2^η σελίδα

Α/Α	Όνομα και Επώνυμον	Όν. πατρός	Ηλικ.	Επάγγελμα	Έτος Γέν.
625	Δημήτριος Ζωγράφος	»	68	»	1797
626	» Σιδέρης	Κων/νος	34	γεωργός	1831
627	» Μητσόπουλος	Ιωάννης	32	γραμματεύς	1833
628	» Σιδέρης	Γεώργιος	34	κτηματίας	1831
629	» Μαστρογεωργόπουλος	Κων/νος	24	γεωργός	1841
630	» Δερματάς	Ζαχαρίας	23	»	1842
631	» Χανακούλας		45	»	1820
632	» Μπίκας	Ζαχαρίας	36	»	1829
633	» Μάστορας	»	65	χαλκεύς	1800
634	» Καλαντσή		57	γεωργός	1808
635	» Κοκκάλας		31	»	1834
636	Ελευθέριος Μητσόπουλος	Ιωάννης	36	κτηματίας	1829
637	Ζαχαρίας Δερματάς	Κων/νος	45	γεωργός	1820
638	» Μανίκας	Αναγνώστης	29	»	1836
639	Ιωάν. Παναγιωτόπουλος		64	»	1801
640	» Σιδέρης	Γεώργιος	62	»	1803
641	» Γιοβάνης	»	44	»	1821
642	» Πολύζος	Δημήτριος	37	»	1828
643	» Κυρίτσης	Νικόλαος	34	»	1831
644	» Μπούσγας	»	40	»	1825
645	» Κατής	Γεώργιος	27	»	1838
646	» Θάνου	»	24	»	1841
647	» Κυρίτσης	»	52	»	1813
648	» Κωστόπουλος	»	27	»	1838
649	» Κατσαούνης	Βασίλειος	24	»	1841
650	» Κομπούρας	Γεώργιος	33	»	1832
651	» Παπαδής	Δημήτριος	59	»	1806
652	» Μητσόπουλος		77	λοχαγός	1788
653	» Ζορμπαλάς		60	γεωργός	1805
654	» Νικόπουλος		70	»	1795
655	» Νικολόπουλος	Νικόλαος	26	»	1839
656	» Παπαναστασίου	Αναστάσης	33	»	1832
657	» Καλαντσή	Δημήτριος	29	»	1836

658	Κων/νος Ζορμπαλάς	»	26	»	1839
659	» Σωτήρης		33	»	1832
660	» Κοκκάλας		36	»	1829
661	» Γιοβάνης	Γεώργιος	35	»	1830
662	» Αλεξανδρόπουλος	»	28	»	1837

3^η σελίδα

A/A	Όνομα και Επώνυμον	Όν. πατρός	Ηλικ.	Επάγγελμα	Έτος Γέν.
663	Κων/νος Κυρίτσης	Ιωάννης	24	»	1841
664	» Κωστόπουλος	Δημήτριος	33	»	1832
665	» Κηράνης	Γεώργιος	35	»	1830
666	» Πασπάλης		50	»	1815
667	» Πλάκας	Ιωάννης	45	χαλκεύς	1820
668	» Μπάτσας		45	γεωργός	1820
669	» Μαστρογεωργόπουλος		48	»	1817
670	» Παπαδής	Ιωάννης	27	»	1838
671	» Παπαναστασίου	Αναστάσιος	24	»	1841
672	» Μάστορας	Δημήτριος	34	»	1831
673	» Γρατσούνης		70	»	1795
674	Νικόλαος Παναγιωτόπουλος	Ιωάννης	28	»	1837
675	» Σιδέρης	»	38	»	1827
676	» Κομπορόζος	Γεώργιος	32	»	1833
677	» Δερματάς		52	»	1813
678	» Κυρίτσης	Γεώργιος	50	»	1815
679	» Θάνος	»	30	»	1835
680	» Κακούρας		29	»	1836
681	» Γεωργούλης		55	»	1810
682	» Μανίκας	Αναγνώστης	33	»	1832
683	» Σιδέρης	Γεώργιος	35	»	1830
684	» Γιουσμπασης		80	»	1785
685	» Νικολής		49	»	1816
686	» Ζωγράφος	Δημήτριος	30	»	1835
687	» Γρατσούνης	Κων/νος	33	»	1832
688	» Κατσός	Δημήτριος	34	»	1831
689	» Καλαντσής	»	35	»	1830
690	Παναγιώτης Πασπάλης		50	»	1815
691	Στέργιος Κωνσταντίνου		60	»	1805
692	Σταύρος Μοχρίτσας	Γεώργιος	23	»	1842
693	Τριαντάφυλλος Σιδέρης	Ιωάννης	23	»	1842
694	Χαράλαμπος Παπανικολάου		41	»	1824
695	» Γιουσμπασης	Γεώργιος	45	»	1821
696	» Πολύζος	Δημήτριος	35	»	1830

697	» Γιούσμπασης	Νικόλαος	27	»	1838
698	» Παπαδής	Ιωάννης	32	»	1833
699	» Μαστρογεωργόπουλος	»	27	»	1838

Εν Καρπενησίω τη 10 Μαρτίου 1865
Ο Δημαρχών Καρπενησίων Ιω. Καρφής

Λίγο Γέλιο

Αριθμομηχανές

Ένας αστυνομικός σταματάει ένα φορτηγό και ρωτά τον οδηγό πού πηγαίνει.

- Στο λιμάνι, απαντάει ο οδηγός.
- Και τι μεταφέρεις; ρωτάει ο αστυνομικός
- Αριθμομηχανές, κύριε αστυνόμω

Ο αστυνομικός ελέγχει το φορτίο, ανοίγει ένα κιβώτιο και βρίσκει ότι ήταν γεμάτο όπλα. «Μα τι αριθμομηχανές μου τσαμπουνάς εδώ; Αυτά είναι όπλα!»

Και ο οδηγός ατάραχος: «Ναι, αλλά προορίζονται για κάποιους που λύνουν με αυτά τους λογαριασμούς τους...»

Δίδυμοι

Η αδελφή σου κι εσύ είστε δίδυμοι, έτσι δεν είναι;

Ήμασταν κάποτε. Τώρα η αδελφή μου είναι πέντε χρόνια μικρότερή μου...

Άραγμα

Ένας νέος ποτέ του δεν κατάφερε να βρει μια δουλειά που να τον ικανοποιήσει. Μην αντέχοντας όμως την πίεση των δικών του, ζήτησε από έναν πολιτικό να του βρει μια δουλειά, ξεκαθαρίζοντάς του όμως πως αυτή η δουλειά έπρεπε να είναι ξεκούραστη.

Ο πολιτικός κατάφερε να τον διορίσει φύλακα στο νεκροταφείο της κωμόπολης, μια εύκολη δουλειά που δεν χρειαζόταν να κάνει τίποτε άλλο.

Μετά από λίγο καιρό, ο νεαρός τηλεφώνησε στον πολιτικό και του λέει: «Παραιτούμαι, γιατί απ' ό,τι κατάλαβα, εδώ μέσα όλοι την έχουν... "αράξει" και ο μόνος που δουλεύει είμαι εγώ!»

Οσία Μαρία η Αιγυπτία

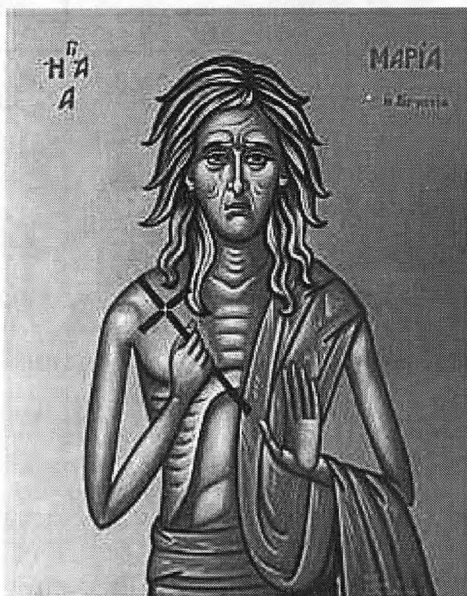
Το Μοναστήρι του Χωριού μας φέρει το όνομα Οσία Μαρία η Αιγυπτία, η μνήμη της οποίας τιμάται στις 14 Απριλίου. Την ημέρα αυτή (14/4/2019) ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιος ιερούργησε στο Ηουχαστήριο της Όσιας Μαρίας στο Μικρό Χωριό και η Ιερά Μητρόπολις Καρπενησίου ανάρτησε στην ιστοσελίδα της το ακόλουθο άρθρο:

«Την Κυριακή 14 Απριλίου (Ε΄ Νηστειών), η Αγία μας Εκκλησία τιμά τη μνήμη της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας. Πλησιάζοντας το τέλος της αγίας Σαρακοστής, τάχθηκε να εορτάζεται αυτή την ημέρα η αγία, προς τόνωση των ραθύμων και αμαρτωλών σε μετάνοια.

Όταν ήταν δώδεκα ετών η αγία, έφυγε μακριά από τους γονείς της και πήγε στην Αλεξάνδρεια όπου έζησε για 17 χρόνια ασώτως. Έπειτα από περιέργεια ξεκίνησε με πολλούς προσκυνητές για τα Ιεροσόλυμα, να παραβρεθεί στην ύψωση του Τιμίου Σταυρού, όπου όμως συνέχισε την ακολασία και παρέσυρε πολλούς στην απώλεια. Θέλησε μάλιστα να μπει στην Εκκλησία τη μέρα της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού, αλλά αισθάνθηκε τέσσερις φορές κάποια αόρατο δύναμη να την εμποδίζει να εισέλθει στο Ναό, ενώ όλοι οι άλλοι έμπαιναν ανεμπόδιστα. Πληγώθηκε αφάνταστα η καρδιά της από το γεγονός αυτό και παρεκάλεσε τη Παναγία να της επιτρέψει και ότι θα αλλάξει ζωή. Αμέσως μπήκε μέσα, προσκύνησε το Τιμίο Ξύλο και έφυγε από τα Ιεροσόλυμα, πέρασε τον Ιορδάνη και προχώρησε στα βάθη της ερήμου, προσευχόμενη και ζώντας σκληρή ζωή μετανοίας για 47 χρόνια.

Όταν έφθασε το τέλος της ζωής της, συνάντησε ένα ερημίτη που τον έλεγαν Ζωσιμά στον οποίο ζήτησε και εξομολογήθηκε όλη τη ζωή της και τον παρεκάλεσε να τη κοινωνήσει των Αχράντων Μυστηρίων. Αυτό έκανε εκείνος ο ερημίτης το επόμενο έτος τη Μεγάλη Πέμπτη. Το μεθεπόμενο έτος επανήλθε ο Ζωσιμάς να την ξανακοινωνήσει, αλλά την βρήκε νεκρή και με ένα σημείωμα που έγραφε: «Αββά Ζωσιμά, θάψε μου εδώ το σώμα της αθλίας Μαρίας. Πέθανε την ίδια μέρα που με κοινωνήσες των Αχράντων Μυστηρίων. Να εύχεσαι για μένα.» Πρέπει να ήταν τότε το έτος 378 ή κατ' άλλους το 437.

Η οσία Μαρία είναι ζωντανό παράδειγμα της δυνάμεως της μετανοίας. Παρά

το ότι βυθίσθηκε μέχρι το κεφάλι στη λάσπη της αμαρτίας, έπειτα μετανόησε και με τη Χάρη του ελέους του Θεού, έφθασε στη καθαρότητα των Αγγέλων. Συμπέρασμα: Μπορούμε να γίνουμε όλοι κατάλευκοι, όπως ήμασταν προ του βαπτίσματος, αρκεί να μετανοήσουμε».

Νέες και Νέοι του Χωριού στη δεκαετία του '50

[www. Mikrohorio.gr](http://www.Mikrohorio.gr)

Η ιστοσελίδα της Αδελφότητας Μικροχωριτών
Επισκεφθείτε τη

Το δόλιο το Μικρό Χωριό και πάλι ανταριάζει

Η Ναυσικά Φλέγγα-Παπαδάκη, μια περήφανη Μικροχωρίτισσα, μια φλογερή επωνίτισσα, που έγραψε το τραγούδι-θρύλο της Εθνικής Αντίστασης "Το Τραγούδι του Άρη", δεν ζει πια ανάμεσά μας. Ο χαμός της σήμανε το τέλος μιας εποχής.

Όλα τα ευρυτανικά έντυπα, εφημερίδες της Αθήνας, τοπικές εφημερίδες, ιστοσελίδες, περιοδικά κ.ά. με άρθρα τους αναφέρθηκαν στην «Πρωτομαγιά», την δυναμική επαναστάτρια, που πρωτοστάτησε στην οργάνωση συσσιτίων και παιδικών σταθμών για τα παιδιά της Κατοχής. Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα, τιμώντας τη μνήμη της, δημοσιεύουν σχετικό

απόσπασμα από τα απομνημονεύματά της:

«...Ένα βράδυ, Μάρτιος 1942, που διέσχιζα την πλατεία του χωριού, έπεσα πάνω στον αξέχαστο καθηγητή Δημήτρη Θάνο. Με σταμάτησε και μου λέει: "Που πας τέτοια ώρα;" ... "Να... λίγο ψωμί για τα παιδιά" ... "Ναυσικά", μου λέει, "είσαι η πιο μορφωμένη κοπέλα του χωριού μας. Ας ξεκινήσουμε κάτι στο χωριό, θα ξεθαρρέψουν και τ' άλλα κορίτσια και θα σε βοηθήσουν. Κι εμείς όλοι οι μεγάλοι, ο δάσκαλος, ο παπα-Θανάσης, ο γιατρός θα συμπαρασταθούμε"... "Δηλαδή", του λέω, "τι να κάνουμε;" "Συσσίτιο" μου λέει, "Μπορούμε να κάνουμε συσσίτιο, κι αυτό που κλέβεις απ' το σπίτι σου για πεινασμένα παιδιά να το δώσουν οι γονείς σου στα φανερά και τότε θα τους μιμηθούνε όλοι οι χωριανοί... Θέλεις να μιλήσεις γι' αυτό στην εκκλησία στις 25 του Μάρτη, που είναι ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου μα και η μεγάλη μας εθνική γιορτή που συμβολίζει τον ξεσηκωμό του Γένους το 1821;" Θα πείσω και τον Πάνο τον Παναγιωτόπουλο, τον γείτονά σου, τον δικηγόρο, να μιλήσει κι αυτός στην εκκλησία γι' αυτό το θέμα".

Αχ! Και να γινόταν να ξανάνιωθα για μια ακόμα φορά στη ζωή μου αυτή τη δόνηση της ψυχής μου, στο άκουσμα αυτής της πρότασης του υπέροχου ανθρώπου καθηγητή. Τόσος μεγάλος ήταν ο ενθουσιασμός μου, η συγκίνησή μου που μάτι δεν έκλεισα εκείνο το βράδυ. Όλη νύχτα τα μάτια μου από το παράθυρο ήταν στυλωμένα στον ουρανό και παρακολουθούσα το κατακάθαρο φεγγάρι που αργοπερπατούσε να δύσει, τον Αυγερινό, την Πούλια και το μυαλό μου δούλευε, δούλευε τα λόγια που θα 'λεγα στην εκκλησία να συγκινήσω τους χωριανούς μου, ν' αγγίξω τα ψυχές τους... Δύσκολο πράγμα να πείσεις τον άλλο να κόψει απ' το περίσσειμά του, όταν μάλιστα δεν ξέρει πόσο θα κρατήσει ο πόλεμος... Θυμάμαι, πως βγαίνοντας απ' την εκκλησία μετά την ομιλία μου, μ' αγκάλιαζαν και με φιλούσαν όλες οι χωριανές μου...»

«...Το συσσίτιο άρχισε εκείνη τη μέρα, 25 Μαρτίου 1942. Το πρώτο γεύμα για 25 παιδιά που κινδύνευαν άμεσα και δέκα γέροντες το έκανε η οικογένεια Δημητρίου Κοκκάλα, στη συνέχεια η οικογένεια Σπύρου Φλέγγα, ο γιατρός Ευ. Πιστιόλης, η οικο-

γένεια Κων. Θάνου, ο σεβαστός μας Παπαθανάσης, η οικογένεια Ν. Πολύζου και η κατάσταση των προσφορών συμπληρωνόταν καθημερινά. Η νεολαία του χωριού προγραμμάτισε δυο θεατρικές παραστάσεις με εισιτήριο φασόλια και καλαμπόκι για ενίσχυση του συσσιτίου. Συστήθηκε επιτροπή από κοπέλες του χωριού, την Αντιγόνη Θάνου, την Πιπίτσα Πολύζου, την Γιάννα Ζορμπαλά, την Μαργαρώ Δημοπούλου, την Φρόσω Κομπορόζου, την Ασπασία Γιαννακοπούλου και μένα και από κυρίες και δεσποινίδες του χωριού, που θα μαγειρεύαν καθημερινά με τη σειρά και θα 'καναν τη διανομή. Ομολογώ πως κανένας δεν έμεινε, απ' αυτούς που είχαν, να μην προσφέρει σ' αυτή την προσπάθεια. Η αλληλεγγύη των χωριανών ξεπέρασε τα όρια της ανθρωπιάς και σαν αστραπή το 'μαθαν όλα τα γύρω χωριά...»

Παιδιά του χωριού την ώρα του συσσιτίου (1943).

«...Ποιο και ποιο χωριό της Ευρυτανίας και της Φθιώτιδας δεν επισκέφθηκα; Στις περιοδείες μου αυτές, συχνά με συνόδευαν και άλλοι νεολαίοι, ο Φωκός απ' την Φουρνά, ο Σοφοκλής απ' το Κλειτσό, ο Αριστείδης απ' το Μικρό Χωριό. Φτιάχναμε τις πρώτες ομάδες της Εθνικής Αλληλεγγύης από κοπέλες και μεγάλες γυναίκες. Και στο πιο μικρό χωριό ακόμα μαγειρεύαν για τα παιδάκια που πεινούσαν, για τους αντάρτες που περνούσαν, φιλοξενούσαν τους συνδέσμους των οργανώσεων. Με βάση τα συσσίτια, σιγά, σιγά και με τη βοήθεια των δασκάλων όπου υπήρχαν, άρχισαν να δημιουργούνται παιδικοί σταθμοί, να λειτουργούν τα σχολεία...»

«...Με την απελευθέρωση του Καρπενησιού, το Μάη του 1943 απ' τους αντάρτες του ΕΛΑΣ, μπαίνουμε και εμείς στο Καρπενήσι, απ' τα χωριά, για να γιορτάσουμε την απελευθέρωσή του και να γνωρίσουμε τον οργανωμένο πια εθνικοαπελευθερωτικό στρατό τους. Αξέχαστη μέρα! Οι καμπάνες χτυπούσαν χαρμόсуνα. Λόγοι γεμάτοι εθνικό παλμό απ' τους καπεταναίους, από τους αρχηγούς των οργανώσεων, χοροί, πανηγύρι, ενθουσιασμός. Όλα αυτά που συνθέτουν την εικόνα του Λαού σαν αναπνέει ελεύθερα.

Εκεί πρωτογνωρίστηκα με τον άντρα μου, τον Τάσο Λευτεριά. Εκεί γεννήθηκε ένα αίσθημα γεμάτο ρομαντισμό, ανάμεικτο με αγνά ιδανικά, για καινούργιους αγώνες που μας περίμεναν. Ένα αίσθημα που μας ένωσε για πάντα. Ζούμε μέχρι σήμερα το ίδιο σαν να ήταν χθες που ενωθήκαμε, χωρίς καμιά σκιά ανάμεσά μας, παρά τις μπόρες και τα βαριά χτυπήματα και τους μακροχρόνιους αναγκαστικούς χωρισμούς, με την πίκρα μονάχα του απραγματοποίητου ιδανικού μας, μα που ποτέ και τίποτε δεν μας έκανε να μετανοήσουμε γι' αυτά που δώσαμε, εμείς και χιλιάδες άλλοι αγω-

νιστές. Με τον ιστορικό μου γάμο, όπως τον αποκαλούσαν χιλιάδες αγωνιστές που παραβρέθηκαν, απόκτησα περισσότερη ελευθερία, δραστηριοποιήθηκα περισσότερο. Απ' τον σύντροφο της ζωής μου, παλιό αγωνιστή, μάθαινα όλο και πιο πολλά γι' αυτόν τον αγώνα, ενθουσιαζόμουνα. Κάθε μέρα πίστευα περισσότερο...»

Και καταλήγει:

«Είναι τόσο μακρύς ο κατάλογος των απλών αυτών κοριτσιών, που η προσφορά τους στον αγώνα ξεπερνάει την προσφορά των στελεχών γυναικών και το λέω αυτό, γιατί αυτές ήσαν άπειρες από αγώνες, από διωγμούς και εμπειρίες. Χάρη στους αγώνες των γυναικών αυτών, στον ενθουσιασμό και την προσφορά των νεαρών κοριτσιών, σώθηκαν απ' την πείνα και τις παιδικές αρρώστιες τα παιδιά, η νέα γενιά του τόπου μας, τα μικρά αετόπουλα, όπως τότε τα προσφωνούσαμε.»

Εκτός από την προσφορά της στα συσσίτια τα Κατοχής, η Ναυσικά Φλέγκα-Παπαδάκη έμεινε γνωστή και για το «Τραγούδι του Άρη», το οποίο μελοποιήθηκε από τον Αλέκο Ξένο. Η ίδια γράφει σχετικά:

«Ήταν 17 του Δεκέμβρη 1942, όταν οι Ιταλοί κατακτητές έκαναν την αιφνιδιαστική τους επίθεση στο Μικρό Χωριό, στην πρώτη αντάρτικη ομάδα της Ρούμελης μ' επικεφαλής τον Άρη Βελουχιώτη. Την νύχτα εκείνη, τα ξημερώματα, οι αντάρτες περνούσαν απ' το Μικρό Χωριό με κατεύθυνση το μοναστήρι του Προυσού.

Όλοι οι Μικροχωρίτες, στο ξάφνιασμα της επίθεσης και μ' εντολή των ανταρτών, κατέφυγαν γυμνοί, ξυπόλυτοι, σε μια βαθιά ρεματιά που θα 'βρισκαν για στέγη τους, το χάνι του μπάρμπα-Κατσιγιάννη, το στέκι και η τροφοδοσία των τσοπάνηδων της περιοχής. Εκεί περίμεναν, φοβισμένοι, την έκβαση της μάχης που γινότανε στα ριζά του χωριού. Οι νέοι πηγαينوέρχονταν στα ψηλώματα και μας έφερναν τα μαντάτα, ως την άλλη μέρα, 18 του Δεκέμβρη, που ακούσαμε από μακριά να φωνάζουν: «φωτιά στο χωριό, φωτιά... οι Ιταλοί καίνε τα σπίτια μας».

Τότε, θυμάμαι, επεκράτησε σιγή θανάτου. Τα πεινασμένα και τουρτουρισμένα γυναικόπαιδα ζάρωσαν ο ένας πάνω στον άλλο κι άρχισαν να κλαίνε γοερά και να φωνάζουν: "πω, πω τι θα γίνουμε μεσ' το βαρύ χειμώνα".

Άλλαξε τότε το σκηνικό της αγωνίας και περάσαμε όλοι στην απόγνωση και την απελπισία. Εκείνη τη στιγμή, άξαφνα σαν αστραπή, μου 'ρθε στο νου η ιδέα ν' αρπάξω ένα μπακαλόχαρτο και να γράψω κάτι σε στίχους, να δώσω μια εικόνα της καταστροφής του χωριού μας, μα και ν' αναπτρώσω το ηθικό των χωριανών μου.

Δεν ήμουνα πουθενά οργανωμένη και δεν έγραψα ποτέ στίχους, μα ήξερα τι θα πει εθνική αντίσταση του ελληνικού λαού σε τέτοιες στιγμές. Η ιστορία μας, απ' τα πανάρχαια χρόνια, δεν μας διδάσκει τίποτ' άλλο, παρά την ομόψυχη εθνική αντίσταση σε δεκάδες κατακτητές.

Έτσι έγραψα το τραγούδι του Άρη. Έτρεξα τότε στα ψηλώματα να βρω τον Ναπολέοντα, τον κανταδόρο του χωριού μας, που ποτέ δεν πηγαίνει τα βράδια σπίτι του, χωρίς ν' ακούγεται το τραγούδι του: «Πουλάκι ξένο, ξενιτεμένο, πουλί χαμένο, πού θα σε βρω...»

Τι κρίμα, σκοτώθηκε ο Ναπολέων στον εμφύλιο σπαραγμό, που επεκράτησε στη χώρα μας μετά την απελευθέρωση και το τραγούδι του Άρη, που βρήκε τον ήχο του,

εκείνο το βράδυ, απ' τη γλυκιά του φωνή και αναπτέρωσε το ηθικό και ξέχασαν για μια στιγμή την καταστροφή τους, τραγουδώντας το όλοι μαζί οι Μικροχωρίτες, δεν ξανακούστηκε απ' το στόμα του παλικαριού μετά την απελευθέρωση. Το τραγούδησαν όμως χιλιάδες αντάρτες της Εθνικής Αντίστασης στις πορείες τους, στις μάχες τους, στις κακουχίες τους και μαζί τους όλη η νεολαία της Ελλάδας σε πολιτείες και σε χωριά κι' ακόμα ζει στις καρδιές τους. Το τραγουδάμε σαν να 'ταν χθες η βιβλική καταστροφή του Μικρού Χωριού».

Το τραγούδι του Άρη

Βαρεία στενάζουν τα βουνά, ο ήλιος σκοτεινιάζει,
το δόλιο το Μικρό Χωριό και πάλι ανταριάζει.
Λαμποκοπούν χρυσά σπαθιά, πέφτουν ντουφέκια ανάρια,
ο Άρης κάνει πόλεμο, μ' αντάρτες παλικάρια.

Έλα βρε άπονε Ιταλέ, κορόιδο Μουσσολίνι,
να μετρηθούμε οι δυο μαζί, να ιδείς το τι θα γίνει.
Δεν έχεις γέρους κι άρρωστους σήμερα για να σφάξεις,
ούτε κοπέλες ντροπαλές, ούτε χωριά να κάψεις,
παπάδες για να τυραννείς στη μέση στο παζάρι.

Έχεις μπροστά σου σήμερα τ' αντάρτικο του Άρη,
που γρήγορο σαν τον αϊτό, σαν το γοργό τ' αγέρι,
προδότες έσφαξε πολλούς με δίκικο μαχαίρι.

Η Μάχη του Μικρού Χωριού

Με αφορμή το θάνατο της Ναυσικής Φλέγγα-Παπαδάκη, ο συντάκτης Μηνάς Λάγγαρης ανάρτησε στην ιστοσελίδα efsyn.gr (22-12-2018), άρθρο, με τίτλο «Το δόλιο το Μικρό Χωριό και πάλι ανταριάζει», στο οποίο περιγράφονται με λεπτομέρειες τα όσα προηγήθηκαν αλλά και τα επακόλουθα της ιστορικής Μάχης του Μικρού Χωριού (18-12-1942):

Rastrellare στα ιταλικά σημαίνει χτένισμα, εκκαθάριση. Για μια τέτοια επιχείρηση εκκαθάρισης (rastrellamento), που πήρε και το κωδικό όνομα «Operazione K», ξεκίνησαν, στις 3 Δεκεμβρίου 1942, από τις βάσεις εκκίνησής τους, διάφορες ενισχυμένες φάλαγγες που έφεραν τα ονόματα των διοικητών τους (Brancaccio, Valentino, Crocella, Piras και Bottini). Οι φάλαγγες ανήκουν σε τρεις διαφορετικές μεραρχίες που έχουν σκοπό να περικυκλώσουν την Ευρυτανία από Βορρά (Modena), από βορειοανατολικά (Pinerolo) και από δυτικά-νοτιοδυτικά (Casale).

Ο κρότος της ανατίναξης του Γοργοπόταμου είναι τόσο ηχηρός που αναγκάζει την Ανώτατη Διοίκηση του Regio Esercito να λάβει δραστικά μέτρα. Οι πληροφορίες μιλούν για ομάδες ανταρτών που αλωνίζουν στην περιοχή και μάλιστα για ομάδες που έδρασαν στον Γοργοπόταμο. Έτσι η παραδειγματική εξόντωσή τους κρίνεται επιτακτική.

Τη διεύθυνση της επιχείρησης αναλαμβάνει από το Αγρίνιο ο στρατηγός Mario Maggiani της Casale, έξαλλου η Αιτωλοακαρνανία, μεγάλα κομμάτια της Ευρυτανίας, της Φωκίδας, ως και η Αράχοβα αποτελούν την «επικράτεια» του.

Στο άρθρο αυτό θα παρακολουθήσουμε την πορεία και ιδίως τη δράση της φάλαγγας Bottini, που δυναμικά εξορμά από τη μεγάλη βάση της Casale στον Άγιο Βλάσιο Τριχωνίδας.

Ο συνταγματάρχης Armando Bottini είναι ο διοικητής του 12ου Συντάγματος. Τη φάλαγγα που φέρει το όνομά του αποτελούν δύο ισχυρά τμήματα. Το πρώτο είναι το II/12 τάγμα ενισχυμένο με διμοιρία όλμων των 81mm και μια «ομάδα» 2 πυροβόλων των 47/32.

Το δεύτερο, υπό τη διοίκηση του 1ο Seniore^[1] Consonni, αποτελείται από 2 λόχους του XXXVI τάγματος Μελανοχιτώνων, 2 λόχους του I/11 τάγματος, διμοιρία πολυβόλων και διμοιρία όλμων των 81mm. Συνολική δύναμη όλης της φάλαγγας, 45 αξιωματικοί και 970 οπλίτες με 274 υποζύγια.

Η διαδρομή που θα ακολουθήσουν έχει ως εξής: Άγιος Βλάσιος-Επισκοπή-Κεράσοβο και στις 5 Δεκεμβρίου πλησιάζοντας 2 χλμ. έξω από τη Χρύσω θα πάρουν την πρώτη γεύση από το αντάρτικο ντουφέκι. Ο καπετάν Ερμής (Βασίλης Πριόβολος) του Αρχηγείου Ευρυτανίας, με περιπετειώδη τρόπο και με μόνο 28 αντάρτες, θα ξεφύγει από τον ιταλικό κλοιό και θα πιάσει πρώτος τα στενά της Σουίλας, στην είσοδο του χωριού.

Έτσι όταν οι προφυλακές της φάλαγγας πλησιάσουν, δέχονται έναν καταϊγισμό πυρών και υποχωρούν αφήνοντας πίσω τους 2 νεκρούς και 11 τραυματίες.

Στις 6 Δεκεμβρίου οι Ιταλοί θα παραμείνουν έξω από τη Χρύσω και θα εκτελέσουν 2 ομήρους και 5 συλληφθέντες αντάρτες. Τελικά, στις 7 Δεκεμβρίου, με χίλιες προφυλάξεις, θα εισέλθουν στο ερημωμένο χωριό και θα το πυρπολήσουν.

Στις 8 Δεκεμβρίου η φάλαγγα θα συνεχίσει την πορεία της και θα φτάσει στο Μύρισι. Την επομένη στην Παραμερίτα και στις 10 Δεκεμβρίου θα μπει στα ερημωμένα Αγραφα που θα παραδοθούν και αυτά στις φλόγες.

Μία μέρα μετά θα επιστρέψει στη Χρύσω, από εκεί μέσω Βίνιανης στις 13 Δεκεμβρίου, στις 4 το απόγευμα, θα μπει στο Καρπενήσι για ανασυγκρότηση και ξεκούραση.

Την ημέρα που η Χρύσω πυρπολούνταν, μια άλλη φάλαγγα (γύρω στους 200 αντάρτες) με επικεφαλής της τον Αρη και τον νεοφερμένο από την Αθήνα Λευτεριά (Βαγγέλη Παπαδάκη) έμπαινε στην παλαιά Γιαννιτσού Φθιώτιδας. Την αποτελούσαν, σε ένα σώμα, αυτά που σύντομα θα ονομάζονταν Αρχηγεία Φθιώτιδας και Παρνασσίδας.

Στην είσοδο του χωριού, με τον καπετάνιο τους Νάκο Μπελή να στρίβει φιλάρεσκα τα τοιγκελωτά του μουστάκια, θα τους υποδεχτούν εντυπωσιακά οι αντάρτες του Αρχηγείου Δομοκού (περίπου 130), παραταγμένοι σε διπλή σειρά, ντυμένοι σχεδόν ομοίμορφα φορώντας αντί για δίκοχο μαύρα γούνινα καλπάκια, λάφυρα από τους «Λεγεωνάριους του Πριγκιπάτου»^[2], που με μεγάλη επιτυχία εξόντωσαν.

Η ατμόσφαιρα είναι πανηγυρική. Πριν από τρεις μήνες, όταν ο Άρης «κατηφόρισε» προς την Γκίονα είχε μια ντουζίνα μόνο αντάρτες, ενώ ο Μπελής δεν είχε ούτε δέκα. Η ικανοποίηση είναι διάχυτη και οι μπαρουτοκαπνισμένοι νικητές του Γοργοπόταμου μαζί με τους ενθουσιώδεις Δομοκίτες θα ξεκινήσουν, την επομένη, για την Ευρυτανία.

Η πορεία τους είναι: Νέα Γιαννιτσού-Τσοούκα-Σπερχειός-Φτέρη-Γαρδίκι Ομιλαίων. Στη διάρκειά της ο αριθμός τους διαρκώς αυξάνει από νέες κατατάξεις με χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτήν του παπά Κώστα Τζεβελέκα από την Κολοκυθιά, του ηρωικού Παπακουμπούρα.

Στο Γαρδίκι, στις 14 Δεκεμβρίου, θα γίνει η γενική συνέλευση σχεδόν 400 ανταρτών. Θα εκλεγεί 5μελές αρχηγείο, ένα 15μελές συντονιστικό όργανο και θα αποφασιστεί η καταδίωξη της ομάδας των λιποτακτών Γκέκα-Βάρδα καθώς και η «περιοδεία» των ανταρτών στην Ήπειρο για να συναντήσουν τον Ζέρβα.

Το κακοτράχαλο ορεινό οδικό δίκτυο αποδείχτηκε ο χειρότερος εχθρός των ιταλικών οχημάτων. Σύντομα, για τις επιχειρήσεις αναγκάστηκαν να καταφύγουν στα τετράποδα! | Πηγή: Archivio Ufficio Storico. Stato Maggiore Esercito.

Η πορεία θα συνεχιστεί προς Πουγκάκια (πτώση από το άλογο και αιμόπτυση του Άρη)-Κρίκελλο (απότιση φόρου τιμής στον δάσκαλο Σαξώνη) και στις 17 θα στρατοπεδεύσουν στο Μικρό Χωριό.

Το σκεπασμένο από πυκνή ομίχλη κρύο πρωινό της 18ης Δεκεμβρίου θα βρει τη Φάλαγγα Consonni^[3], στις 8 ακριβώς, να εξορμά προς την κατεύθυνση του Προυσού για να «χτενίσει», σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επιχείρησης, και τη συγκεκριμένη περιοχή.

Από την άλλη μεριά το αντάρτικο τμήμα απολάμβανε, ύστερα από ένα χορταστικό πρωινό, κάποιες σπάνιες στιγμές ξεκούρασης οι οποίες όμως ανακόπηκαν βίαια καθώς ο λαχανιασμένος σύνδεσμος Κουτσογιέννης ήρθε από το Μεγάλο Χωριό φέρνοντας τα νέα. Τα καρπούλια εντόπισαν μεγάλη ιταλική φάλαγγα να πλησιάζει στον Γαύρο. Επικράτησε αναστάτωση. Σε μια εσπευσμένη σύσκεψη του Άρη με τον Λευτεριά και τον Μπελή, αποφασίστηκε να χτυπηθεί ο εχθρός. Οι άμαχοι άρχισαν να ανηφορίζουν προς τη Χελιδόνα, ενώ οι αντάρτες έτρεξαν να πιάσουν θέσεις.

Δύο ομάδες^[4] της Παρνασσίδας και δύο του Δομοκού πήραν θέση στα υψώματα πίσω από το πέτρινο γεφύρι που ζεύει τον Ξηριά, τον χείμαρρο που κυλάει μέσα στη ρεματιά παράλληλα με τον χωματόδρομο που ενώνει το Μικρό με το Μεγάλο Χωριό (βλέπε σχεδιάγραμμα της μάχης). Διοικητής της διάταξης -ποιος άλλος;- ο έμπιστος και αποτελεσματικός Νικηφόρος (Δημήτριος Ν. Δημητρίου) που με μια ομάδα της Παρνασσίδας «έπιασε» την αριστερή όχθη του χείμαρρου.

Η αυτοαποκαλούμενη 6η Δομοκίτικη Ομάδα του καπεταν Όθρου (Γιώργος Δουατζής) ταμπουρώθηκε ακόμα πιο αριστερά, δίπλα στον Νικηφόρο, στην ξεροπλαγιά που οι ντόπιοι ονομάζουν Τσίρη.

Στη δεξιά όχθη και λίγο πιο ψηλά τη θέση κατέλαβε η άλλη ομάδα της Παρνασσίδας, με επικεφαλής τους Λάμπρο και Πελοπίδα. Τέλος, ακόμη πιο δεξιά τάχθηκε η άλλη ομάδα του Δομοκού με τον επίσης Νικηφόρο (δάσκαλο Ν. Καρκάνη). Σχηματίστηκε έτσι ένα πέταλο το οποίο αποσκοπούσε να εγκλωβίσει μέσα στη ρεματιά όσο περισσότερους επιτιθέμενους. Ο Άρης κράτησε την κύρια δύναμη, σαν εφεδρεία, ώστε να δώσει, την κατάλληλη στιγμή, το αποφασιστικό χτύπημα. Οι μαχητές ταμπουρώθηκαν όσο καλύτερα μπορούσαν και με το δάχτυλο στη σκανδάλη ατένιζαν νευρικά απέναντι στο Μεγάλο Χωριό.

Πράγματι στις 11.45 η ιταλική φάλαγγα εμφανίστηκε να εισέρχεται στο Μεγάλο Χωριό, ενώ ένα μεγάλο τμήμα της μπήκε στη ρεματιά με κατεύθυνση το Μικρό Χωριό. Ήταν ολόκληρο το 11/12 που με εμπροσθοφυλακή τον 6ο Λόχο όλο και πλησίαζε το γεφύρι, με τον λοχαγό του Werther Marvelli να βρίσκεται μπροστά και ταυτόχρονα στο στόχαστρο της αραβίδας του Νικηφόρου. Βάδιζε, στην ανηφόρα, χωρίς καμία προφύλαξη, ούτε ένας ανιχνευτής μπροστά του και κάθε τόσο σταματούσε να πάρει ανάσα. Και ενώ όλα φαίνονταν να πηγαίνουν κατά τα προβλεπόμενα, ανεξήγητα ο Marvelli έστριψε στα αριστερά

τον λόχο του και άρχισε να ανηφορίζει ένα μονοπάτι που οδηγούσε στα πρώτα σπίτια στην ανατολική πλευρά του χωριού.

Ο Νικηφόρος ξαφνιασμένος ζύγισε την κατάσταση και προκειμένου να χάσει τελείως τους Ιταλούς από το οπτικό του πεδίο έριξε τον πρώτο πυροβολισμό γκρεμίζοντας τον προπορευόμενο Marvelli. Αμέσως ξέσπασε μια κόλαση πυρός καθελώνοντας το προπορευόμενο τμήμα που απεγνωσμένα έψαχνε τρόπους να καλυφθεί. Εδώ είναι που οι Ιταλοί είχαν και τις μεγαλύτερες απώλειες. Χάος επικράτησε για κάνα δεκάλεπτο. Το 11/12 όμως ήταν ένα εμπειροπόλεμο τάγμα που σιγά σιγά άρχισε να συνέρχεται. Τα πολυβόλα και κυρίως οι όλμοι άρχισαν να στήνονται δημιουργώντας μια βάση πυρός και οι υπόλοιποι λόχοι ανασυντάχθηκαν και κινήθηκαν αργά αλλά σταθερά προς τις αντάρτικες θέσεις. Και ενώ τα πυρά των αμυνομένων άρχισαν να αραιώνουν, λόγω της πάγιας έλλειψης πυρομαχικών, τα ιταλικά πύκνωσαν και, το χειρότερο, στον χορό μπήκαν και τα πυρά των βαρέων όλμων από το Μεγάλο Χωριό. Για περίπου καμιά ώρα συνεχίστηκε η ανταλλαγή πυρών. Το βάρος της επίθεσης σήκωσαν κυρίως οι δύο ομάδες, του Νικηφόρου και του Όθρου.

Στις 12.45 η κατάσταση επιδεινώθηκε όταν ένας λόχος του ΧΧΧVI από αριστερά και ένας του Ι/11 από τα δεξιά κινήθηκαν με σκοπό να υπερφαλαγγίσουν την αντάρτικη διάταξη.

Ο Άρης στάθμισε την κατάσταση και σήμανε^[5] την απαγκίστρωση όλων των τμημάτων. Η υποχώρηση έγινε συντεταγμένα και σταδιακά. Οι μόνοι που παρέμειναν στις θέσεις τους ήταν ο Νικηφόρος και τρεις νεαροί Δομικίτες που βρίσκονταν ταμπουρωμένοι στα αριστερά του. Δεν αντιλήφθηκαν τα σαλπίσματα καθώς βρίσκονταν δίπλα από ένα βουερό ρέμα, δεχόμενοι καταγιγιστικά πυρά.

Τελικά, με κινηματογραφικό τρόπο ενώθηκαν και αυτοί^[6] με τους συντρόφους τους, αφήνοντας όμως πίσω τους νεκρό τον μικρότερο (17 χρόνων) από τους τρεις Κώστα Μπίρτσα (Κλέαρχο), από το Περίβλεπτο Φθιώτιδας. Το σύνθημα-παρασύνθημα «Κλέαρχος- Μικρό Χωριό» θα ακούγεται, σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής, στις σκοπιές των ανταρτών της Ρούμελης.

Στις 14.45 και με χίλιες προφυλάξεις οι Ιταλοί μπήκαν στο Μικρό Χωριό. Συνέλαβαν ομήρους και φυσικά πυρπόλησαν το χωριό.

Στον απολογισμό που έγινε οι αντάρτες μετρούν έναν νεκρό και τέσσερις ελαφρά τραυματίες. Οι Ιταλοί από τη μεριά τους έχουν 10 νεκρούς και 30 τραυματίες. Μεταξύ των τραυματιών ο λοχαγός Marvelli και ο υπολοχαγός Berti^[7], ο τελευταίος θα υποκύψει στα τραύματά του 9 ημέρες αργότερα.

Την επομένη η αντάρτικη δύναμη βρισκόταν μακριά ανενόχλητη στα Φιδάκια, συνεχίζοντας την πορεία της προς την Ήπειρο, ενώ οι Ιταλοί μουδιασμένοι συνέχισαν τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις προς τον Προυσό. Θα επιστρέψουν όμως δριμύτεροι στις 24 Δεκεμβρίου και θα ξεσπάσουν στους ομήρους εκτελώντας τους^[8].

Η μάχη στο Μικρό Χωριό αποτελεί την πρώτη σύγκρουση αντάρτικου τμή-

ματος με υπερδιπλάσια εχθρική δύναμη εφοδιασμένη με βαρέα όπλα, σε ανοιχτό πεδίο μάχης. Οι αντάρτες δεν υποχωρούν στη θέα οργανωμένου στρατού. Τον αντιμετωπίζουν σαν ίσος προς ίσο. Τον καθηλώνουν, του προκαλούν απώλειες και υποχωρούν συντεταγμένα όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Μετά τη μάχη η φήμη του ΕΛΑΣ εκτοξεύεται και εθελοντές κατατάσσονται μαζικά, ενώ οι Ιταλοί συνειδητοποιούν έντρομοι ότι στα βουνά της κατεχόμενης Ελλάδας τον πρώτο λόγο έχει πλέον ο αντάρτικος στρατός.

Επεξηγήσεις

^[1] Βαθμός των Μελανοχιτώνων αντίστοιχος του αντισυνταγματάρχη.

^[2] Βλαχόφωνοι αυτονομιστές που συνεργάζονταν με τις ιταλικές δυνάμεις.

^[3] Ο Βοτίνι, στις 14 Δεκεμβρίου, θα κληθεί επειγόντως στην Αθήνα οπότε και ολοκληρωμένη η φάλαγγα θα αποκαλείται πλέον Φάλαγγα Consonni.

^[4] Δυνάμεις 15 ανδρών η κάθε μία.

^[5] Το σήμα της υποχώρησης δόθηκε με τις σάλπιγγες να σημαίνουν παραπειστικά το «προχωρείτε», όπως είχε συμφωνηθεί.

^[6] Ο Νικηφόρος κάνα δυο ώρες αργότερα και οι δύο Δομοκίτες (Ατρόμητος και Λέοντας) τα μεσάνυχτα.

^[7] Αυτός είναι ο μόνος αξιωματικός που τελικά σκοτώθηκε στη μάχη. Ο Maruelli ανάρρωσε και επέστρεψε στη μονάδα τον Μάρτιο του 1943. Εν κατακλείδι δεν υπήρξε νεκρός αντισυνταγματάρχης, όπως δεν υπήρξε ποτέ και ιταλικό σύνταγμα Καρπενησίου.

^[8] 13 όμηροι από το Μικρό και το Μεγάλο Χωριό. Οι δύο (ο ιερέας Δημ. Βαστάκης και ο ενωμοτάρχης Χαρ. Κασιόμπας) κήκαν αφού τους εγκλώβισαν σε σπίτι που του έβαλαν φωτιά. Οι υπόλοιποι 11 θα εκτελεστούν στη θέση Λόγγοβες.

Δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα

ευχαρίστως φιλοξενούν προσωπικές ιστορίες, σχόλια, ενθυμήσεις συμπατριωτών ή ανακοινώσεις-γνωστοποιήσεις τοπικών φορέων, αρκεί να αποστέλλονται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας (μέχρι τέλος Απριλίου).

Επιστολές που λάβαμε

ΠΑΠΑ-ΝΙΚΟΣ! Ο φύλακας άγγελος του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας!

Οι Μικροχωρίτικες ξενιτεμένες μας καρδιές πάγωσαν στο κακό μαντάτο για τον αιφνίδιο και πρόωρο θάνατο του ιερέα του χωριού μας, τον σεβαστό πατέρα Νικόλαο Αζακά. Με πολύ θλίψη, συγκίνηση, σεβασμό, αγάπη κι ευγνωμοσύνη του αφιερώνω το παρακάτω ποίημα. Αιωνία του η μνήμη. Για πάντα στις καρδιές μας.

Χαρήτε νιοί, χαρήτε νιές /κι η μέρα ολοβραδιάζει.
Κι ο χάρος τις μέρες μας / μια-μια τις λογαριάζει.
Δεν έχει ο χάρος διάκριση /δεν έχει εμπιστοσύνη.
Παίρνει μικρά παιδιά απ' την μάνα τους /γερόντους δεν αφήνει.

Χαρήτε νιοί, χαρήτε νιές /τα δροσερά σας νιάτα.
Γιατί θα 'ρθει ένας καιρός να σάς τα φάει /η κρύα, μαύρη πλάκα.
Τούτη η γη που την πατούμε /όλοι μέσα της θα μπούμε.
Τούτη η γη με τα χορτάρια /τρώει νιους και παλλικάρια.
Κι από κάτω απ' τα λουλούδια /τρώει νιους και κοπελούδια.

Χαρήτε νιοι, χαρήτε νιές /του χρόνου ποιος άραγε θα ζησει;
Ο χάρος έχει απόφαση /ψυχή να μην αφήσει.
Άρχοντες και μεγιστάνες /και λοιπή φτωχολογιά,
Όλους μάς προσμένει ο χάρος /νιους, γερόντους και παιδιά!

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία,
Λαμπρινή Τριχιά-Κάλλη, Pennsylvania, Η.Π.Α.
6 Δεκεμβρίου 2018

Ένα γράμμα για τον Παπα-Νίκο

Ο γάμος των γονιών μου, η βάπτισή μου και η βάπτιση του αδελφού μου έγιναν όλα εδώ, στο Παλιό Μικρό Χωριό, στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος και ο λόγος που το επέλεξαν ήσουν εσύ ΠΑΠΑΝΙΚΟ, έτσι μάς είπαν οι γονείς μας. Όταν ρωτήσαμε γιατί; Μας είπαν ότι ήσουν αξιολάτρευτος, αγαπητός, προσιτός, μα πάνω απ' όλα άνθρωπος... (Εγώ θα πω ότι ήσασταν και χαμογελαστός).

Μάς είπαν ότι μεγαλώνοντας θα καταλαβαίναμε από μόνοι μας τον λόγο που σάς αγαπούσαν και σάς σεβόντουσαν τόσο.

Μια μέρα στο Γλυκοπλαστείο, με πήρατε και καθίσαμε μαζί, γιατί θέλατε κάτι να μου πείτε. Δεν θα ξεχάσω ποτέ αυτά που μου είπατε, ήμουν 5 ετών (τότε κατάλαβα γιατί σας αγαπούσαν, γιατί είχατε ένα χάρισμα όταν μιλούσατε). Εγώ είμαι αριστερόχερη, όταν πήγαινα στην εκκλησία μου έκαναν παρατήρηση για τον σταυρό και άρχισα να μην θέλω να πηγαίνω. Ο Παπα-Νίκος μου ζήτησε μια χάρη: Να κάνω τα πάντα με το αριστερό μου χέρι και μόνο τον σταυρό μου να τον κάνω με το δεξί... Δεν χρειάστηκε να προσπαθήσω πολύ. Τα κατάφερα με την πρώτη για να σε κάνω υπερήφανο για μένα, γιατί έτσι μου είχες πει...

Σε ευχαριστώ που με εμπιστεύτηκες τόσο μικρή και όταν μου είπες ότι, όταν με είδες να κάνω σταυρό με το δεξί σε έκανα πολύ χαρούμενο, αισθάνθηκα ωραία...

Είμαστε πολύ τυχεροί που σε γνωρίσαμε και λυπόμαστε που σε χάσαμε... Εγώ, ο αδελφός μου και οι γονείς μου κρατάμε τις όμορφες αναμνήσεις, που είχαμε μαζί σου, στην καρδιά μας. ΣΕ ΑΓΑΠΑΜΕ ΚΑΙ ΜΑΣ ΛΕΙΠΕΙΣ. ΝΑ ΤΟ ΞΕΡΕΙΣ ΕΚΕΙ ΨΗΛΑ ΠΟΥ ΕΙΣΑΙ.

Μένια – Σεραφείμ

Αγαπημένο μου Μικρό Χωριό!

Πολυαγαπημένο μου ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ – μικρό, όπως λένε: «τα ακριβά αρώματα τα βάζουν σε μικρά μπουκαλάκια». Έτσι και συ μοναδικό και χιλιотραγουδισμένο, αλλά και πολύ βασανισμένος τόπος. Είσαι σκαρφαλωμένο σαν αητοφωλιά με φόντο τα αιώνια έλατα και τα κεφαλόβρυσα, κάτω από τη σκιά της επιβλητικής Χελιδόνας και απέναντι από τις αιώνιες χιονισμένες βουνοκορφές του ξακουστού Βελουχιού της Ευρυτανίας μας, και με πολλά όμορφα χωριά σκορπισμένα γύρω σου, εσύ - τι να κάνουμε τώρα - ξεχωρίζεις.

Άντεξες το μεγάλο τραύμα της κατολίσθησης του 1963, που έθαψε ανθρώπους και τη μισή σου καλλονή στα έγκατά της για πάντα. Εκεί ήταν και το πατρικό σπίτι της γιαγιάς μου, της Καλατζοφώτους, που ζούσαμε μαζί με την οικογένεια του αείμνηστου, αγαπημένου μου θείου Αλκίβα, που το ξημέρωμα του κακού χαμού έτρεξαν μαζί με το γιο του Δημήτρη στον κατήφορο σαν τρελοί να σωθούν από τη μανία της φύσης, και σώθηκαν. Αργότερα, ο ξάδελφος μάς έλεγε ότι, όπως κουτρουβαλιόντουσαν, γύρισε για λίγο πίσω του και είδε χιλιάδες έλατα να 'ρχονται σαν σπαθιά κατά πάνω τους.

Αυτό το λεβέντικο χωριό, λοιπόν, ήταν πολύ μπροστά από την εποχή του, τότε, αλλά και πολύ αργότερα όπου πρώτο ξεκίνησε τον τουρισμό και την γενική ανάπτυξη όλης της περιφέρειας. Βέβαια, από παλιά, οι περισσότεροι Μικροχωρίτες άφηναν μανάδες, γυναίκες και παιδιά και ταξίδευαν για να βρουν

την τύχη τους στα πέρατα του κόσμου. Ερχόμενοι στον τόπο τους, αυτοί οι πρώην απλοί χωρικοί, αλλαγμένοι έφεραν πίσω ένα κοσμοπολιτικό αέρα, που θέλοντας και μη εισέπνεαν όλοι οι μόνιμοι και μη κάτοικοι του χωριού. Αυτό άλλαξε κατά κάποιο τρόπο και τις συνήθειές τους, τη νοοτροπία τους και τον τρόπο ζωής τους. Ξεφύτρωσαν στιβαρές οικονομικά και πολιτισμικά οικογένειες, όπως εργοστασιάρχες, μορφωμένοι και επιστήμονες με σχέδια μελλοντικά τεράστια.

Μου έκαναν πάντα εντύπωση τα ονόματα που βάφτιζαν τα παιδιά τους και ειδικά τα αγόρια τους. Ονόματα βαρύγδουπα, που σημάδεψαν εποχές, χώρες και γενικά την παγκόσμια ιστορία. Ας μου επιτραπεί να ασχοληθώ λίγο εδώ με τα βαπτιστικά ονόματα του γενεαλογικού δένδρου της Μάνας μου, την περίφημη «Κουμπουρζέικη Δυναστεία».

Πριν πολλά χρόνια οι πρόγονοί μας έφεραν ονόματα όπως: Ναπολέων (Πολύζος), από το Γάλλο αυτοκράτορα, που ξεκίνησε να σώσει τη χώρα του από την τυραννία του θρόνου των Λουδοβίκων και κατάντησε κι αυτός ένας από τους πολλούς δικτάτορες της Ευρώπης. Αριστείδης (Γιουρνάς), ο καταπληκτικός δάσκαλος που άφησε εποχή στο Μικρό Χωριό, που το όνομά του πάει πίσω στην αρχαιότητα στο μεγάλο δίκαιο, σοφό και πολιτικό. Αλκιβιάδης (Καλαντζής), από το όνομα ενός γοητευτικού τυχοδιώκτη της αρχαιότητας. Αρμάνδος (Κομπορόζος), από τον τραγικό ήρωα και εραστή στο μυθιστόρημα του Γάλλου Αλέξανδρου Δουμά «Η κυρία με τας καμελίνας».

(Αρμάνδε μου, σεβαστέ μου θείε, εσύ μόνο τραγικός δεν είσαι, αλλά για το εραστής... άσε με να διατηρώ επιφυλάξεις. Γιατί εκεί στην ξελογιάστρα Ιταλία που σπούδαζες γεωπόνος, όλο και κάποιες καρδούλες θα ράγισαν για σένα ομορφόπαιδο. Σ' αγαπώ, η ανεψούλα σου Ελενίτσα !!!)

Βέβαια και σ' άλλες οικογένειες Μικροχωριτών υπάρχουν βαρυσήμαντα ονόματα από την παγκόσμια πολιτική, καλλιτεχνική και ιστορικά σκηνή.

Με πολύ αγάπη χαιρετώ τους αγαπημένους μου συγγενείς και συγχωριανούς, εύχομαι Καλό και ευλογημένο με υγεία Καλοκαίρι και καλές ανταμώνσεις να 'χουμε.

Ελένη Τουλούπα-Μπαζιώνη

Αν δεν έχετε ανανεώσει τη συνδρομή σας, θυμηθείτε ότι:
Η ετήσια συνδρομή σας είναι το μοναδικό έσοδο της Αδελφότητας
και η δική σας συμβολή στην προσπάθεια ανάδειξης του χωριού μας.

Μην στέλνετε χρήματα μέσα σε επιστολές.
Για διευκόλυνση, προτιμάτε μια ταχυδρομική επιταγή
στο όνομα του μέλους του Δ.Σ., στο οποίο την στέλνετε.

Για τη θεία Μαριάνθη...

Χριστίνα Παναγιώτου- Δακτυλίδη
Ραφήνα Σεπτέμβριος 2018

Τον Ιούλιο του 2018 έφυγε από τη ζωή η αγαπημένη Θεία, Μαριάνθη Πρι-οβόλου. Την αποχαιρέτησε στην Νέα Υόρκη η πολυμελής οικογένειά της, τα παιδιά της, τα εγγόνια και τα δισέγγονά της. Και μείς στην Ελλάδα, ανήψια και ξαδέλφια, με την αγάπη και τη σκέψη μας, είπαμε το στερνό αντίο. Η εξόδιος ακολουθία έγινε στην εκκλησία του τιμίου Σταυρού στη Ν. Υόρκη και τάφηκε, μετά κι από δική της επιθυμία, στον τόπο που έζησε 60 χρόνια, που αγάπησε σαν δεύτερη πατρίδα της και που τόσοι άλλοι Μικροχωρίτες συγγενείς της είναι θαμμένοι..

Για μας, τους δικούς της στην Ελλάδα, έφυγε ο τελευταίος δυνατός κρίκος της οικογένειάς μας. Η θεία Μαριάνθη, αδελφή του πατέρα μου, ήταν εκείνη που σφράγισε τα παιδικά μου χρόνια στο Μικρό χωριό, όταν περνούσαμε οικογενειακά 4 καλοκαιρινούς μήνες εκεί δραπετεύοντας από τον Πειραιά.. Μικρά παιδιά φεύγαμε καθημερινά με τα πόδια από τα Παν' Αλώνια, όπου είχαμε το δικό μας χωριάτικο όμορφο πέτρινο σπίτι, το Κολιέικο, όπως το 'λεγαν. Με το μονοπάτι περνάγαμε το Κρι, δάσος με έλατα και βρισκόμαστε στο σπίτι της, το διώροφο, γεροκτισμένο Πριοβολέικο με την πανοραμική θέα στο κάτω χωριό, την Άγια Σωτήρα, το ρολόι, το «χάνι» κι απέναντι στο άγριο βουνό και το δρόμο με το ξωκλήσι της Παναγιάς.

Θυμάμαι τη θεία, νέα και γεροδεμένη τότε, να κουβαλάει νερό στην ανηφο-ριά από τις βρύσες στο «χάνι» με τα μπακράτσια στον ώμο και στα χέρια. Άξια και νοικοκυρά, όπως όλες οι μικροχωρίτισσες, κρατούσε το χωριάτικο σπίτι της με τ' αμπάρια γεμάτα καρπούς, το τσουκάλι συνέχεια στην πυροστιά με φαγητό, αλλά και το ψωμί και την πίτα στη γάστρα. Έξι νοματαίοι οικογένεια.. και πάντα περισσότεροι με όσους φιλοξενούσε και φίλευε..

Θυμάμαι τον άντρα της, το θείο Κώστα Πριόβολο που είχε μαγαζί, μπακά-λικο και... με λίγο απ' όλα... Γελαστός και χαρούμενος εξυπηρετούσε κόσμο από τα γύρω χωριά που έρχονταν για ψώνια στο μικρό χωριό... Αξέχαστες εποχές... Το Μικρό χωριό στην ακμή του, ζωντανό, με πολύ κόσμο, ντόπιους και ξένους.. Και η θεία για μας η μορφή του καλοκαιριού...

Το 1958 η θεία Μαριάνθη έφυγε για την Αμερική με τα τρία μικρά κορίτσια της. Ο θείος Κώστας ήταν κιόλας εκεί και η οικογένεια αποφάσισε να μετοική-σει. Κι' εκείνον τον αποχαιρετισμό θυμάμαι στον Πειραιά, όπου χιλιάδες μετα-νάστες έφευγαν με το πλοίο «Βασίλισσα Φρειδερίκη» για το λιμάνι της Ν. Υόρ-κης ...Από τότε η Θεία και η οικογένειά της έζησαν στην Αμερική. Σπούδασαν εκεί τα παιδιά τους, δούλεψαν, πρόκοψαν, έκαναν δικό τους σπίτι, πάντρεψαν τα κορίτσια τους, μεγάλωσαν την οικογένειά τους.

Δεν έσπασαν όμως ποτέ τους δεσμούς με την Ελλάδα, την Ευρυτανία , το Μικρό χωριό. Όπως όλοι οι μετανάστες Έλληνες της εποχής ζούσαν με τα ελ-

ληνικά έθιμα συσπειρωμένοι γύρω από την Εκκλησία. Συναναστρέφονταν τους Μικροχωρίτες συγγενείς και φίλους που ήταν γύρω τους. Μαγείρευαν ελληνικά, γλεντούσαν, τραγουδούσαν και χόρευαν ελληνικά... Κι ήταν περήφανοι για τις ελληνικές τους ρίζες, αλλά και για τη χώρα που τους δέχτηκε..Το διαπίστωσα κι αυτό στη Ν. Υόρκη, στο σπίτι τους, όταν ο Θεός Κώστας μου είπε.. «Δύο πράγματα με συγκίνησαν στη ζωή μου. Όταν οι Έλληνες τσολιάδες παρήλασαν στην 5^η λεωφόρο στη Ν. Υόρκη κι όταν οι Αμερικανοί πάτησαν το φεγγάρι». Ήταν τότε που άκουσα την επιθυμία του να πάρει σύνταξη και να μένει πολλούς μήνες το χρόνο στο χωριό. Δεν πρόλαβε.. άφησε την τελευταία του πνοή στο χάνι, κάτω απ' τον πλάτανο με πολλούς συγγενείς δίπλα του. Ήταν 64 χρόνων. Τον έθαψαν στο Νικολό..

Από τότε η θεία Μαριάνθη, μέχρι τα 90ήντα της, ερχόταν κάθε χρόνο στο Μικρό χωριό και στον Πειραιά, όπου διατηρούσε διαμέρισμα κοντά στο πατρικό μας σπίτι, γειτονιά με πολλούς άλλους Μικροχωρίτες... Κρατούσε ανοιχτό και γεμάτο ζωή το σπίτι στο παλιό Μικρό χωριό και φιλοξενούσε δικούς της ανθρώπους, όπως παλιά. Μαζί με τη θεία Όλγα ήταν οι δύο Μικροχωρίτισσες που μέχρι τα βαθιά γεράματα εκεί «φύλαγαν Θερμοπύλες»..

Μέχρι τα τελευταία της μιλούσε για το χωριό, για τ' αδελφια, για τ' ανήψια της, τους συγγενείς της. Και θυμόταν τα πάντα! Νοσταλγούσε τη ζωή στο χωριό, τον αγαπημένο της τόπο. Δεν έπαψε όμως ποτέ να ευγνωμονεί και τον τόπο που την φιλοξένησε και μεγάλωσε τα παιδιά της..

Δεν θα ξεχάσουμε ποτέ τη θεία Μαριάνθη. Για μας είναι η προσωποποίηση της αγάπης για το Μικρό χωριό. Είναι οι γιορτές, τα γλέντια στον πλάτανο, οι χωριάτικες πίτες, οι καρυδόπιτες, οι βόλτες, τα περπατήματα στο παλιό και νέο χωριό, αφού η τύχη θέλησε με κείνη την καταστροφική κατολίσθηση του 63 να δημιουργηθεί και Νέο Μικρό χωριό. Η θεία είναι για μας το ίδιο το Μικρό χωριό και οι άνθρωποί του... Έφυγε εκείνη, τελευταία μετά τους γονείς και άλλους αγαπημένους μας και μαζί της έσβησε όλη η παλιά μικροχωρίτικη γενιά.. Τέλειωσε μια νοσταλγική εποχή, η εποχή της παλιάς, αξέχαστης, μεγάλης, ζεστής, μικροχωρίτικης οικογένειας..

Καλό σου ταξίδι, Θεία Μαριάνθη. Καλή αντάμωση με τους αγαπημένους σου εκεί ψηλά στη μικροχωρίτικη ουράνια γειτονιά. Το Μικρό χωριό και μείς, οι πιο δικοί σου, σ' αγαπήσαμε πολύ!

Δύο Προπολεμικές Φωτογραφίες

Αλώνισμα στις «Λάμπρως το αλώνι» στο Νοκολό
(Ευγενής προσφορά φωτογράφου Γιώργου Τάσιου)

Η θέα της Ποταμιάς από το Μικρό Χωριό
(Από το φωτογραφικό αρχείο του Γιώργου Τάσιου)

Η ζωή είχε άλλη χάρη τότες...

Είχε άλλη χάρη η ζωή τότες. Είχαν σειρά ο κόσμος. Ο καθένας με τη σειρά του. Ήξεραν τι ήταν πρέπει και τι δεν ήταν. Ο καθένας στη θέση του. Την κρατούσαν τη θέση. Σέβονταν ο κόσμος. Πώς να στο πω. Υπήρχε σεβασμός. Σειρά, ξέρεις τι θα πει σειρά; Ο καθένας ήξερε τι του 'μοιαζε. Όλα με την αράδα. Έρχονταν τα πράγματα από μόνα τους. Κι ήξερε ο κόσμος. Τ' αντέτι ήταν αντέτι. Με τα χρόνια και με τις ηλικίες. Άντρες, γυναίκες, φτωχοί, πλούσιοι. Ο καθένας με την αράδα του. Τι να σου πω. Τότες εμείς το 'χαμε καμάρι να βγαίνουμε έξω με τους γονείς. Τους είχαμε σαν ίσκιο μας, πώς να σου το πω. Βγαίναμε στο μεσοχώρι και καμαρώναμε. Αυτά ήταν τότες.

Τώρα τα παιδιά σαν να ντρέπονται, σαν να σιχαίνονται. Πώς σα σου πω. Μαθαίνουν γράμματα κι αυτά τα γράμματα τι κάνουν; Γι αυτό τα μαθαίνουν; Για να ντρέπονται για τους γονείς; Τι είναι τα γράμματα; Τα γράμματα είναι για να κάνουν καλύτερο τον κόσμο. Να σέβεται, να τιμάει, να μιλάει όμορφα. Τι είναι; Να παίρνουν τα μυαλά αέρα. Να φτάνει η φύση στον ουρανό. Να περιφρονάν τον άλλο; Δεν ξέρω. Τι να πω. Είχε άλλη χάρη η ζωή τότες. Έβγαιναν οι νύφες μια βδομάδα, κάθε μέρα και το φόρεμα. Ξέραμε ποιες ήταν νύφες καινούργιες ποιες ήταν κορίτσια και όλος ο κόσμος τις χάρωνταν. Βγαίναμε έξω να δούμε ποια νύφη περνάει. Μεγάλο πράγμα. Κατάλαβες; Όλα είχαν την αξία τους. Τώρα τίποτα.

Όλο άγχος κι όλο γκρίνια. Ανακατωσούρες. Δεν ξέρεις πώς να κάνεις. Πώς να φερθείς. Να μιλάς κακό είναι. Και να ακούς και αυτό κακό είναι. Τι να κάνεις. Από καλό τα κάνεις δεν τα κάνεις από κακό. Και βρίσκεις τον μπελά σου. Άνθρωπος είσαι, μπορείς να κάτσεις έτσι; Να μη μιλάς, να μην κοιτάς, τίποτα... Όλα αυτά που γίνονται στον κόσμο τι νομίζεις, γιατί γίνονται, γιατί δεν υπάρχει σεβασμός. Δεν υπάρχει τάξη. Ταράχτηκε ο κόσμος. Ταράχτηκε, ταράχτηκαν τα θεμέλια. Τι νομίζεις δεν τα βλέπει ο Θεός αυτά; Τα βλέπει γι' αυτό μάς τιμωρεί.

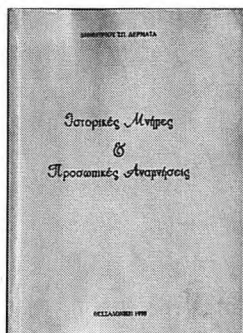
Αλλά θα μου πεις ποιος πιστεύει τώρα στο Θεό; Πιστεύει κανένας; Άμα πίστευαν δεν θα γίνονταν κι αυτά. Θα γίνονταν; Θα υπήρχε σεβασμός, θα υπήρχε σειρά. Θα ήταν αλλιώς ο κόσμος, τι να σου πω τώρα. Τώρα ... Είχε άλλη χάρη η ζωή, τότες...

Αναδημοσίευση από το περιοδικό Τ' ανάβλημα
Έκδοση του Λυκείου Ελληνίδων Ραφήνας,
που επιμελείται η συγχωριανή μας
Χριστίνα Παναγιώτου-Δακτυλίδη.

Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις

Του Δημητρίου Σπ. Δερματά

Συνέχεια από προηγούμενο τεύχος

1963. Η Μοιραία Χρονιά για το Χωριό μας

Με κατάλαβε πανικός και σε κατάσταση αλλοφροσύνης μπήκα μέσα στο σπίτι όπου βρήκα την κουνιάδα μου Γεωργία με τα παιδάκια της, τον Αριστείδη 4 χρονών και το νεογέννητο. Εγώ ούτε που την καλημέρισα μόνο της φώναξα αγριεμένος: «Σήκω μωρή τι κάθεσαι, δεν βλέπεις ότι θα σας πλακώσεις το Κρι». Αυτή μου απάντησε: «Δεν φεύγω, δεν πάω πουθενά, δεν βγαίνω από το σπίτι μου». Τότε άρπαξα τη σαρμανίτσα που είχε το μικρό παιδί, την έβαλα στον ώμο μου, βγήκα από το σπίτι και πήρα το δρόμο. Αναγκάστηκε και με ακολούθησε και εκείνη με το άλλο παιδί. Φθάνοντας στην εκκλησία του Άϊ Θανάση, βρήκαμε και το Γιάννη, τον πατέρα των παιδιών και άντρα της να κρατάει από το σβέρκο μια γαλάζια γίδα. Μας είδε, εμένα με το γιό του στον ώμο, τη γυναίκα του με το άλλο παιδί και όταν του είπαμε να παρατήσει τα γίδια και να δούμε τι θα γίνει και τι θα κάνουμε, μου ξανάπε: «Εγώ σφύριξα για τα γίδια και δεν μπορώ, πρέπει να τα συμμαζέψω και να τα περάσω απέναντι» και συνέχισε το δρόμο του. Στη Γεωργία είπα να πάει στο σχολείο που ήταν και άλλοι χωριανοί και εγώ συνέχισα για το σπίτι μου.

Εγώ πήγα στο σπίτι μου να δω τι θα κάνω με την δική μου φαμελιά. Ο πατέρας μου ακόμα κοιμόταν. Οι γυναίκες ανυποψίαστες ετοιμάζονταν για την εκκλησία. Εγώ πήγα κατευθείαν στο κρεβάτι του πατέρα μου και ξυπνώντας τον του είπα: «Σήκω γρήγορα γιατί το χωριό φεύγει». Αυτός ξαφνιασμένος μού απάντησε: «Πού φεύγει το χωριό ωρέ... Πού πάει;»

Τους φαινόταν απίστευτο. Με λίγα λόγια προσπάθησα να τους εξηγήσω τι συμβαίνει για να τους πείσω να φύγουμε και μεις από το σπίτι για παν ενδεχόμενο. Πήρα το κορίτσι τη Λένη για να φύγω, προηγουμένως όμως κοίταξα από το παράθυρο να δω τι γίνεται έξω και είδα μπροστά στου Κυρίτση του Σταύρου το μαγαζί να είναι σταθμευμένο το αυτοκίνητο του Κουβέλη, ενός πλασιέ που έφερνε εμπορεύματα στο Σταύρο. Άκουσα το Σταύρο να του λέει να κάνει γρήγορα να φύγει, γιατί μπορεί να πέσει κανένα σπίτι και να κλειστεί ο δρόμος.

Εγώ δεν πρόφθασα να κατέβω στην πλατεία με το κορίτσι μου στην αγκαλιά, οπότε ακούστηκε ένας υπόκοφος κρότος, σηκώθηκε ένα άσπρο σύννεφο από κουρνιαχτό και συγχρόνως φωνές και αναταραχή από τον κόσμο που ήταν στο σχολείο και στο δρόμο. Αυτό ήταν. Κανένας δεν ήξερε από μάς στην άλλη πλευρά που ήμασταν τι ακριβώς συνέβη εκεί και τι απέγινε ο κόσμος που βρισκόταν εκεί. Στην πλατεία αντάμωσα τον Μένιο Πολύζο, γραμματέα

της κοινότητας, που η μάνα του και η γυναίκα του βρίσκονταν στο μέρος που έπεσε και φοβόταν για την τύχη τους.

Δεν ήξερε κανένας πόσος κόσμος βρισκόταν μέσα εκεί γιατί είχανε πάει και πολλοί από τον κάτω μαχαλά για βοήθεια. Εγώ συνέχισα το δρόμο με το κορίτσι. Εν τω μεταξύ ήρθε και η υπόλοιπη οικογένεια και ανταμωθήκαμε με τον άλλο κόσμο που βρισκόταν στο σχολείο. Όλοι κατατρομαγμένοι και σαστισμένοι. Δεν ξέραμε τι μάς γίνεται. Φοβόμασταν ακόμα να μην φύγει και αυτός ο τόπος που πατάγαμε.

Εγώ αποκτώντας κάποιο θάρρος, αποφάσισα να βαδίσω προς το μέρος της καταστροφής να δω τι γίνεται. Δεν πρόλαβα να περάσω την πλατεία και βλέπω να 'ρχεται από κει η Φωφώ Ζωγράφου καταπληγωμένη με σπασμένο χέρι, με δυο άλλες γυναίκες, που έκλαιγαν και φώναζαν: «Πάει το χωριό, βούλιαξε όλος ο κόσμος μαζί με τα σπίτια...»

Η Φωφώ παρ' όλη την τραγική κατάσταση που βρισκόταν έλεγε: «Δεν βρίσκεται κανένας άνθρωπος να πάει να γλυτώσουν τη Δανιλοευτυχία που είναι χωμένη, καταπλακωμένη από τη μέση και κάτω». Εγώ, ύστερα απ' αυτό, έκανα να προχωρήσω προς τα χαλάσματα οπότε με αγκαλιάζει κάποια γυναίκα, που από τη σαστιμάρα μου και την υπερένταση που ούτε που την γνώρισα και μου είπε κατατρομαγμένη και κλαίγοντας: «Πού πας μωρέ; Μην πας προς τα κει... Πού θέλεις ν' αφήσεις τη φαμελιά σου; Τώρα βούλιαξαν μπροστά στα μάτια μας ο Μίχος ο Βασίλης και ο Ζορμπαλάς ο Κώστας».

Εμένα αυτή η σκηνή με κίοτεψε, αλλά πάλι έβλεπα ότι πατάω σε στέρεο τόπο και έτσι προχώρησα και έφθασα ως το σπίτι του Φαλή και κει βρέθηκα προ ανατριχιαστικής κατάστασης. Το χωριό από κει και πέρα δεν υπήρχε... Μπροστά μου δεν ήταν σπίτια αλλά σωροί από λιθάρια μισογκρεμισμένα τοίχια διπλωμένα. Κάτω τα πολλά δέντρα, λόφος από χώματα και διπλωμένα όλα τα ελάτια από το Κρι που ήταν επάνω από το χωριό.

Μέσα από αυτή την κόλαση έβγαιναν ακόμα κατατρομαγμένοι άνθρωποι. Μαζί μ' αυτούς και ο υποτιθέμενος νεκρός Βασίλης Μίχος έχοντας στην πλάτη του το ανάπηρο κορίτσι της Ελένης Νικολοπούλου, ο οποίος μόλις με είδε μου είπε: «Δερματά κάνε όσο γρήγορα μπορείς να βρεις ένα τσαπί να πας να ξεχώσετε την Μπουροευτυχία...» και συνέχισε το δρόμο του. Ευτυχώς εκείνη τη στιγμή έβγαινε από το σπίτι το κορίτσι του Πατσιουγιώργου, η Μαρία που γύρισε κάτι να πάρει από το σπίτι της. Σε όλα τ' άλλα σπίτια δεν υπήρχε κόσμος, είχαν φύγει όλοι. Από τη Μαρία ζήτησα το τσαπί και αφού το πήρα προχώρησα μέσα στα χαλάσματα τρικλίζοντας γιατί ο τόπος που πάταγα δεν ήταν σταθερός, το έδαφος κουνιόταν ακόμα.

Προχωρώντας βρέθηκα σε μια σκηνή που δεν φεύγει ακόμα απ' το μυαλό μου. Ήταν τόσο τραγική και απίθανη που νομίζω δεν έχω την ικανότητα να την περιγράψω. Στη μέση σ' ένα σωρό από μπάζα, πέτρες και χώματα ήταν η Ευτυχία χωμένη σε αυτά από τη μέση και κάτω και με τα χέρια σηκωμένα και χτυπώντας τα να ουρλιάζει και να παρακαλάει. Μόλις με είδε φώναξε: «Μήτσο

Δερματά σώσε με, βγάλτε με από δω, κόψτε μου τα ποδάρια να δω τα παιδιά μου». Δίπλα της ήταν και προσπαθούσαν με τα νύχια να την ξεχώσουν ο Δημοσθένης Γιούσμπασης, ο Βάγιας Ζωγράφος, ο Δημήτρης Τζούφρας και όλοι αυτοί μαζί με την Ευτυχία και τον Κώστα Ζορμπαλά που φρόντιζε μ' ένα μαδέρι να κρατήσει μια ολόκληρη πλευρά από το σπίτι του Δημόπουλου του Ανδρέα, μαζί με τη μεγάλη φωτογραφία που είχαν από τότε που ήταν νιόπαντρος. Ο τοίχος κουνιόταν και ήταν έτοιμος να πέσει και όταν θα έπεφτε θα μας έπιανε όλους στα συντρίμια του σαν τα πουλιά στη φάκα, θα μας καταπλάκωνε όλους όσους φροντίζαμε σκάβοντας και με το τσαπί πλέον, να βγάλουμε την Ευτυχία. Κάποια στιγμή βγάλαμε τα χώματα αλλά βρήκα μια μεγάλη πέτρα, ένα αγκωνάρι, βγάλαμε και αυτό με δυσκολία. Τότε η Ευτυχία φώναξε: «Είναι κι' άλλο, είναι κι' άλλο». Τέλος, βγάλαμε και το άλλο και σκεφτόμασταν σε τι κακό χάλι θα βρίσκαμε την Ευτυχία, με σπασμένη λεκάνη και πόδια. Την πιάσαμε από τις μασχάλες και την σηκώσαμε. Και ώ του θαύματος, στάθηκε ολόρθη, κολώννα. «Περπατάς μωρή;» τη ρώτησε ο Δημοσθένης και σε απάντηση η Ευτυχία έκοψε πέρα σα να μην συνέβη τίποτα. Τότε άφησε και το μαδέρι ο Ζορμπαλάς και όταν απομακρυνθήκαμε από κει, ακούσαμε και τον τοίχο που έπεφτε. Αν γινότανε λίγα λεπτά νωρίτερα δεν θα γλύτωνε κανένας από εμάς.

Τι είχε συμβεί με την Ευτυχία. Το σπίτι της ήταν από το μέρος που δεν κατολίσθησε, αλλά πήγε για να βοηθήσει στο σπίτι του Βάγια Ζωγράφου. Εκεί, όταν έγινε το κακό και γκρεμίστηκε το σπίτι του Βάγια, που ήταν διώροφο, αυτοί που ήταν στο πάνω πάτωμα και στην αυλή βρέθηκαν κάτω και το υπόγειο που ήταν και αχούρι για τα ζώα τους ήρθε επάνω. Ευτυχώς δεν σκοτώθηκε κανείς από το ζευγάρι των Ζωγραφαίων, μόνο η Φωφώ έσπασε το χέρι της. Η Ευτυχία βρέθηκε όλως παραδόξως από την αυλή του Βάγια στο υπόγειο του Δημόπουλου και με την ανακατωσιά που έγινε σε έδαφος και σπίτια, η Ευτυχία έπεσε πάνω στην κοιλιά μιας γελάδας. Αυτό στάθηκε η αιτία που δεν τραυματίστηκε. Έπεσε στα μαλακά επάνω στην κοιλιά της γελάδας, που αναποδογυρίστηκε και βέβαια ψόφησε πουμωμένη μέσα στα χώματα. Αλλά η Ευτυχία σώθηκε!

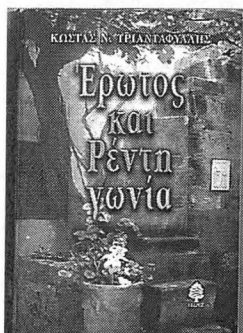
Μετά απ' αυτό, φεύγοντας όλοι από κει, πήγαμε προς το μέρος του σχολείου. Βγήκε κι ο κόσμος από την εκκλησία και γινόταν πλέον θρήνος μεγάλος. Πολλοί ήταν από το μαχαλά της καταστροφής και ήθελαν να πάνε στα χαλάσματα να δουν τα σπίτια τους. Όμως εκεί το έδαφος ακόμα περπάταγε κυριολεκτικά και σχιζόταν. Άνοιγε χαντάκια και την ίδια στιγμή ξανάκλεινε θάβοντας, ρουφώντας, ότι ήταν πάνω του. Παρ' όλα αυτά και από κει μέσα έβγαινε ακόμα κόσμος. Και αυτό ήταν πολύ παράξενο. Από τόσο χαλασμό να υπάρχουν ακόμα γεροί άνθρωποι! Να επιβιώνουν, να περπατάνε!

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Έρωτος και Ρέντη γωνία

Του Κώστα Τριανταφύλλη

Συνέχεια από προηγούμενο τεύχος

» "Ούτε κι εγώ!" πετάχτηκε ο μεσαιός. "Χασάπης, άκου χασάπης, χα, χα!"

» "Αυτή τη δουλειά γνωρίζω, παιδιά μου", τους λέω, "αυτή σας προτείνω, μ' αυτή σας έζησα, με τα χρήματα που κέρδισα κάνατε αυτό το ξενοδοχείο που ζείτε όλοι σας. Κι αυτά που έχω σήμερα απ' αυτήν είναι. Αν εσείς έχετε κατά νου μια άλλη δουλειά, ευχαρίστως να την κάνετε. Εκείνο που δε μου αρέσει είναι να γυρίζετε χωρίς σκοπό και να ζείτε με ψεύτικα όνειρα".

» "Θα κάνω ό,τι θέλω εγώ", μου λέει με ύφος όχι και τόσο ήρεμο ο μεσαιός, "εμένα να μου δώσεις το μερίδιό μου και ξέρω πολύ καλά τι θα το κάνω".

» "Κι εγώ το ίδιο θέλω", πετάχτηκε ο μικρός. "Εσύ αγαπάς το Γιώργο", συνέχισε ο μικρός. "Αυτόν που 'φαγε όλη την περιουσία".

» "Εδώ που τα λέμε, Δημήτρη", πετάχτηκε ο Πέτρος, "έχει δίκιο ο μικρός. Τα 'χουμε ξανακουβεντιάσει αυτά, ο Γιώργος δεν είναι καλό παιδί".

» "Καλά", του λέω, "άσ' τ' αυτά, θα 'ρθει η ώρα που θα φανερωθεί η πραγματικότητα. Η υπόθεση αυτή", του λέω, "έχει μεγάλο βάθος".

» "Τι εννοείς, δηλαδή;" με ρωτάει.

» "Ότι βρομάει πολύ", του απαντάω.

» Πολυπρόσωπος και γλωσσικός, όπως ήταν, αλλάζει κουβέντα: "Το συμφέρον των παιδιών και η ψυχική τους ηρεμία είναι το θέμα μας, νομίζω". "Εγώ είμαι σίγουρος", μου λέει, "ότι θέλεις το καλό των παιδιών. Άμα όμως είναι κάτι που δεν τους ταιριάζει, δεν το θέλουν, πώς να το κάνουν; Έχουν κι αυτά το δίκιο τους, θέλω να πω".

» Ο καθένας έβλεπε τα πράγματα όπως τον βόλευαν. Αναγόρευε το συμφέρον του σε λογική. Μαρμάρωσα, ένιωθα τη γη να φεύγει κάτω απ' τα πόδια μου.

» "Τζάμπα παιδεύεσαι, Δημήτρη", είπα στον εαυτό μου. "Άς τους να κάνουν ό,τι θέλουν".

» "Εγώ δεν σας δίνω ούτε δραχμή", τους λέω. "Με τα μυαλά που έχετε εσείς, ό,τι έχω και δεν έχω θα πάνε στα μοναστήρια".

» Σιμουδιά.

» "Γιατί δε μιλάτε, μωρέ;" τους ρωτάω

» Ανάσα από κανέναν.

» "Τα λεφτά δεν θα σας τα δώσω να τα φάτε με τη μια και με την άλλη στη Μύκονο. Όποιος θέλει προκοπή και νοικοκυριό μ' ακολουθεί, όποιος δε θέλει να μείνει εδώ".

» Έφυγα, που λες, κι από τότε έχω να τους ξαναδώ.

» Επειδή, όπως φαίνεται, κάποια κατάρα μ' ακολουθούσε στη ζωή μου, τα βάσανά μου δεν τελείωσαν εδώ.

» Η νύφη μου, που στόμα είχε και μιλιά δεν είχε, προέβαλε συχνά μια επιθυμία, να πάνε με τον άνδρα της και το παιδί για καμιά εβδομάδα στην Κέρκυρα. Είχε, λέει, εκεί πολλούς συμπατριώτες. Αυτά έλεγε, ενώ, όπως φάνηκε, τα σχέδιά της, μαζί και του γιου μου, ήταν διαφορετικά.

» "Να πάτε, παιδιά μου" τους λέω, "να πάτε. Να μου προσέχετε το μικρό, μη μου το φέρετε κρυωμένο, ε;" τους έλεγα και τους ξαναέλεγα.

» Έφυγαν οδικά μέσω Ηγουμενίτσας με τ' αμάξι τους, πήραν μαζί τους ελάχιστα πράγματα.

» Πέρασε μια εβδομάδα, πέρασαν δέκα μέρες, δεκαπέντε και σημάδι ζωής δεν έδιναν. Η στενοχώρια μου όλο και μεγάλωνε, είχα, βλέπεις, συνηθίσει το μικρό, μου 'λειπε, δεν περνούσε η μέρα μου. Η ιδέα ότι κάτι κακό συμβαίνει είχε φωλιάσει στο μυαλό μου, η ανησυχία μού πλάκωνε την ψυχή. Άρχισα να ερευνώ όλες τις πιθανές εκδοχές.

» Καταλαβαίνεις τώρα...

» Τίποτα!

» "Δημήτρη", λέω, "νέο κακό παιχνίδι σου παίζει η μοίρα".

» Την εικοστή πρώτη ημέρα τ' απόγευμα χτυπάει το τηλέφωνο, ήταν ο γιος μου.

» "Πού βρισκόσαστε, μωρέ;" του λέω. "Τι μου κάνατε;"

» "Συγγνώμη, μπαμπά", μου λέει, "ήρθαμε στη Σουηδία, να δει τους δικούς της η Λίζα, μετ'ά θα περάσουμε απ' την Κέρκυρα, μην ανησυχείς"

» Ησύχασα και περίμενα.

» Πέρασε ακόμα ένας μήνας και πουθενά να φανούν, εν τω μεταξύ ο Ντάνης κάθε τόσο μου τηλεφωνούσε: "Τι θα γίνει, Δημήτρη, με το Γιώργο, θα 'ρθει στη δουλειά;"

» Τι να του 'λεγα του ανθρώπου.

» Κάποτε ξαναχτύπησε το τηλέφωνο κι άκουσα τη φωνή του γιου μου: "Μπαμπά, ο Γιώργος είμαι".

» "Τι κάνετε, παιδί μου;" του λέω. "Τι κάνει το μωρό, γιατί δε με παίρνετε ένα τηλέφωνο;"

» "Λοιπόν, άκου μπαμπά, είμαστε στην Κέρκυρα, η Λίζα μού δημιουργεί πρόβλημα, δε θέλει να ξαναγυρίσουμε στην Αθήνα".

» Μπουμ, κεραυνός στο κεφάλι μου, έμεινα άφωνος.

» "Έλα, με ακούς;"

» Πώς να βγάλω μιλιά;

» "Γιατί, παιδί μου; Εμένα πού μ' αφήνετε; Πώς θα ζήσετε στην Κέρκυρα;"

» "Άκου, μπαμπά, μη στενοχωριέσαι, όποτε θέλεις μπορείς να 'ρθεις. Νοικιάσαμε μεγάλο σπίτι. Τι να κάνω, μωρέ μπαμπά, να διαλύσω κι εγώ την οικογένειά μου;"

» "Πως θα ζήσετε εκεί, μωρέ Γιώργο;" τον ξαναρωτάω.
» "Θα κάνουμε δικό μας νάιτ κλαμπ", μου απαντάει.
» Άλλο χτύπημα.
» "Του πήρε τα μυαλά η Σουηδέζα του παιδιού", είπα από μέσα μου.
» "Λοιπόν, άκου μπαμπά. Θα σου πω κάτι, μη με παρεξηγήσεις".
» "Τι, παιδί μου;" του λέω.
» "Προτού φύγω, πούλησα όλες τις μετοχές, τις έκανα ρευστό".
» "Γιατί παιδί μου, που είναι τώρα τα χρήματα;"
» "Τα πήρα εγώ για ν' ανοίξω το μαγαζί μου. Μην μου κρατάς κακία, δεν είναι πολλά, αφού εγώ σου δίνω το σπίτι που μένεις."
» "Τι μου δίνεις; Το σπίτι μου;"
» "Ναι, είναι το μεριδίό μου από την κληρονομιά, όταν χάθηκες"
» Μήπως πήρες και τα χρήματα από το βιβλιάριο που είχαμε μαζί;"
» "Ακριβώς"
» "Ε, άι στο διάολο", Του κλείνω το τηλέφωνο κι από τότε έχω να τον ξαναδω."

» Έχω μάθει πως τα 'φαγε όλα και ξύνεται να μου εμφανιστεί, βάζει το παιδί να μου μιλάει για να με καταφέρει να τον δεχτώ. Αλλά τους έχω όλους διαγραμμένους. Ζωντανός εγώ δεν πρόκειται να συναντήσω κανένα.

Ούτε την εγγονή σας, κυρ Δημήτρη; του λέω.

Δε μου απάντησε, άλλαξε κουβέντα

«Όταν μου συνέβη αυτό, που λες, με το μεγάλο μου γιο, ένιωσα γι' άλλη μια φορά ότι η ζωή μου έφτασε στο τέλος.

» "Θα τα χαρίσω όλα όπου να 'ναι και θα κλειστώ σε μοναστήρι", σκεφτόμουν. " Α πα πα! θα σκάσω εκεί μέσα απ' το κακό μου. Μάλλον θ' αυτοκτονήσω, να ησυχάσω."

» Όλη τη νύχτα δεν έκλεινα μάτι, έπρεπε να φέξει καλά για να κοιμηθώ. Όσπου γυρίσανε τα πάνω κάτω: "Ανησυχώ για σένα, Δημήτρη μου" φωνάζει ένα μεσημέρι η απέναντι.

-Ποιά;

- Η Βάνα ντε, αυτός ο μοιραίος άνθρωπος.

«Δεν της απάντησα.

» "Δε βλέπω τα παιδιά" μου λέει, "τι έγινε, φύγανε;"

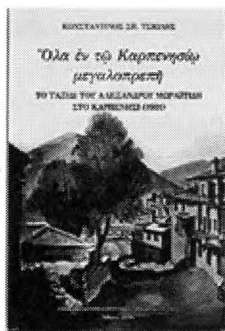
» Φύγανε, της απαντάω.

» Σ' ένα λεπτό μού χτύπησε το κουδούνι. Της άνοιξα.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Βιβλιοπαρουσιάσεις

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως τους Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη

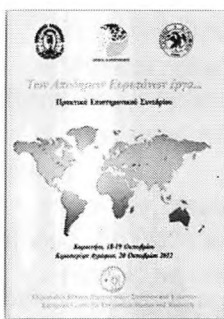

Κωνσταντίνος Σπ. Τσιώλης,

*Όλα εν τω Καρπενησίω μεγαλοπρεπή,
Το Ταξίδι του Αλεξάνδρου Μωραϊτίδη στο Καρπενήσι
(1901), Έκδοση ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε., 2018*

Ο ιατρός Κωνσταντίνος Τσιώλης, άοκνος ερευνητής της ιστορίας του τόπου μας, στο νέο πολύ ενδιαφέρον βιβλίο του παρουσιάζει μια εικόνα του Καρπενησιού, μέσα από μάτια του λόγιου Αλ. Μωραϊτίδη, που δημοσιεύτηκε στην εφ. Ακρόπολις στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Ο Μωραϊτίδης αφού περιγράφει το περιπετειώδες τετραήμερο ταξίδι του για να φθάσει στο Καρπενήσι γράφει μεταξύ άλλων:

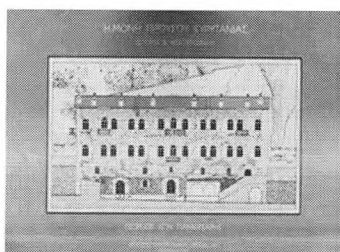
«...Το δειλινόν ήμουν πλέον εις το Καρπενήσιον, μιαν ωραίαν βουνίσιαν κωμόπολιν, εις μίαν πλαγιάν του Τυμφρηστού, έχουσαν την τιμήν να φιλοξενή, υπό τα μαύρα του έλατα τα γραφικά, όλας τας αρχάς και όλας τας εξουσίας. Επίσκοπον με ιεραρχίαν κληρικόν, νομάρχην με γραμματείς και γραφεία, Πρωτοδικεΐον με δικαστάς και εισαγγελείς και όλην την συμπαραομαρτούσαν ταις αρχαΐς επίσημον λάμπσιν. Και η δικαΐα αυτή χαρά της ορεινής κωμοπόλεως είναι μεγαλοπρεπή, ως είναι μεγαλοπρεπή και όλα τα καλά του...»

Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών, Τόμος Πρακτικών του Συνεδρίου: Των Αποδήμων Ευρυτάνων έργα... Αθήνα, 2018

Ένα χρέος προς τους απόδημους Ευρυτάνες επιτελέσθηκε με την έκδοση του τόμου των πρακτικών του συνεδρίου: Των Αποδήμων Ευρυτάνων έργα... (Καρπενήσι 2012), χάρη στην γενναιοδωρία του φίλου και συμπατριώτη πανεπιστημιακού Ηλία Ντζιώρα. Ο τόμος περιέχει τις εισηγήσεις 60 περίπου ομιλητών, που αναπτύσσουν διάφορες πτυχές της ζωής των αποδήμων Ευρυτάνων στην

ξενιτιά αλλά και τη σημαντική συμβολή τους στην ανάπτυξη της γενέτειρας Ευρυτανίας.

Γιώργος Κ. Γιαννίτσαρης: *Η Μονή Προυσού Ευρυτανίας. Ιστορία και Αρχιτεκτονική,* Πανεργυτανική Ένωση, Αθήνα 2018

Ο καθηγητής του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου, συμπατριώτης μας, Γιώργος Γιαννίτσαρης, στο νέο του βιβλίο παρουσιάζει μια εμπειριστατωμένη μελέτη της ιστορίας και αρχιτεκτονικής της Ιεράς Μονής Προυσού. Όλοι θαυμάζουμε τα ψηλά ιστορικά κτίρια της Μονής που στέκουν αγέρωχα, καρφωμένα πάνω σε απόκρημνους βράχους. Το ψηλό κτίριο αριστερά είναι κτίσμα του Μικροχωρήτη Ηγούμενου Ιερόθεου Δερματά, καθώς και το Αγίασμα κάτω δεξιά. Φυσικά απορούμε για το πώς σχεδιάστηκαν ώστε να μπορέσουν να στηθούν εκεί και να αντέξουν στον χρόνο, όταν μάλιστα χτίστηκαν σε εποχές δύσκολες, χωρίς αμαξιτούς δρόμους και σύγχρονα μέσα.

Η απάντηση δίνεται στο βιβλίο αυτό, που αποτελεί μια επιμελημένη έκδοση με πολύτιμη και ενδιαφέρουσα πληροφόρηση για την ιστορία και την αρχιτεκτονική της Μονής της Παναγίας της Προυσιώτισσας. Το βιβλίο προλογίζεται από τον σεβασμιότατο Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιο και η παρουσίασή του έγινε στην αίθουσα της Παλαιάς Βουλής στις 23 Φεβρουαρίου 2019.

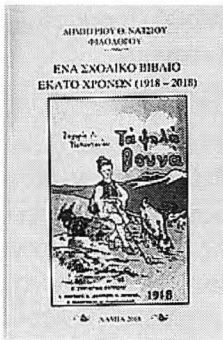
Δημήτρης Ευαγγελοδήμος, *Ο Κεραύος Ερμής,* Αθήνα, Σ.Ι. Ζαχαρόπουλος, 2019

Το βιβλίο αυτό του συμπατριώτη στατιστολόγου και δημοσιογράφου Δημήτρη Ευαγγελοδήμου, μάς δίνει με ανάγλυφο τρόπο, με τεκμηρίωση και στατιστικά στοιχεία την διαχρονική εικόνα της ζωής, των επαγγελμάτων, του εμπορίου και γενικά της οικονομικής ανάπτυξης του Καρπενησιού από τον 18^ο αιώνα και μετά. Μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό περιγράφει επιχειρήσεις, βιοποριστικά επαγγέλματα, εμπορικές οικογένειες, επικρατούσες

συνθήκες της αγοράς κ.ά.

Πολύ ενδιαφέρουσες είναι και οι τέσσερις ερευνητικές εργασίες της φυσικού και π. διευθύντριας Γυμνασίου, Μαρίας Ευαγγελοδήμου, στο παράρτημα του βιβλίου: Μύλοι και Μαντάνια, Από τα λυχνάρια του Χαρατζούλα στην ηλεκτροπαραγωγή, Η κτηματαγορά, οι Οθωμανοί και πώς άλλαξαν χέρια οι καρπενησιώτικες ιδιοκτησίες, Αγώνες για μια χούφτα καλαμπόκι.

Μια επιμελημένη και ενδιαφέρουσα έκδοση, η παρουσίαση της οποίας έγινε στο ξενοδοχείο «Κάραβελ» στις 18 Μαρτίου 2019.

Δημήτριος Θ. Νάτσιος, «Τα Ψηλά Βουνά».

Ένα Σχολικό Βιβλίο Εκατό Χρόνων (1918-2018), Αφοί Παπαθανασίου, ΒΙΠΕ Λαμίας, 2018

Πράγματι, είναι σπάνιο ένα αναγνωστικό του Ζαχαρία Παπαντωνίου, που γράφτηκε πριν από 100 χρόνια, να βρίσκεται ακόμη στην επικαιρότητα. Η διαχρονικότητα αυτή δείχνει και την μεγάλη αξία του βιβλίου, που πολύ εύστοχα επισημαίνει και αναπτύσσει στο βιβλίο αυτό ο Δημήτριος Νάτσιος, φιλόλογος, π. Διευθυντής Γ.Α.Κ. Φθιώτιδας. Η παρουσίαση του βιβλίου έγινε στην αίθουσα της Πανελληνίου Ενώσεως Λογοτεχνών στις 17 Μαρτίου 2019.

Θερμά συγχαρητήρια, τόσο στην Πρόεδρο του Συλλόγου, κ. Νάνσυ Ντζιώρα και στον Αρχισυντάκτη, κ. Μπάμπη Τσέλο, όσο και στην συντακτική επιτροπή για την ευπαιδεία και πλουσιότερη σε τοπικά δρώμενα, ιστορικά, κινήσεις συλλόγων κ.ά. περιοδική εφημερίδα του Πολιτιστικού Συλλόγου Βράχας Ευρυτανίας.

Αθανασίου Κ. Κοντογεώργου, Σελλά: Ιστορικές μνήμες προγόνων και προσωπικές αναμνήσεις, 2017

Πρόκειται για ένα βιβλίο του αγαπητού μας π. Γραμματέα της Κοινότητάς μας, του Μικρού Χωριού, που με αφηγηματική χάρη και με στοιχεία που για χρόνια συγκέντρωνε, περιγράφει την ιστορική διαδρομή του χωριού του και τις δυσκολίες διαβίωσης, με έμφαση στα δεινά κατά τη διάρκεια της Εθνικής Αντίστασης και του Εμφυλίου πολέμου.

Είναι μια κατάθεση ψυχής του συγγραφέα και μια εκπλήρωση της υπόσχεσής του προς τους γέροντες του χωριού, που του εμπιστεύτηκαν τα προσωπικά τους βιώματα για να τα καταγράψει και να μην χαθούν στη λήθη του χρόνου. Είναι ένα βιβλίο που φωτίζει την ιστορία ενός ευρυτανικού χωριού, των Σελλών, και προσθέτει ακόμη ένα λιθαράκι στο χτίσιμο της ιστορίας της Ευρυτανίας.

Κοινωνικά

Η στήλη αυτή φιλοξενεί κοινωνικά γεγονότα Μικροχωριτών, τα οποία γνωστοποιούνται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας

Θεοδώρα Γ. Ντζούφρα

Η αγαπητή μας Δώρα, που μάς είχε εντυπωσιάσει με τις αθλητικές ικανότητες και τις διακρίσεις της στην κολύμβηση στα γυμνασιακά της χρόνια, συνέχισε να είναι νικήτρια και στις πανεπιστημιακές σπουδές της. Αφού πήρε το πτυχίο της από το Τμήμα Φυσικής, της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, με κατεύθυνση: Ηλεκτρονική, Υπολογιστές και Επεξεργασία Σήματος, συνέχισε τις σπουδές της στο ίδιο πανεπιστήμιο και κατέκτησε το μεταπτυχιακό δίπλωμα στο πρόγραμμα: Ηλεκτρονική και Επεξεργασία της Πληροφορίας.

Παράλληλα, απασχολήθηκε στο εργαστήριο ψηφιακών του πανεπιστημίου της, έκανε πρακτική άσκηση στο Τμήμα Περιβάλλοντος και Υγροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας, ενώ συμμετείχε και στο μεταπτυχιακό σεμινάριο Υγείας και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Συγχαίρουμε τη Δώρα για τις επιτυχημένες σπουδές της και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Το Μικρό Χωριό στο διάβα του χρόνου

**Μια βιντεοταινία για τον κάθε Μικροχωρίτη,
τον φίλο ή τον επισκέπτη του Χωριού**

Πωλείται στο Μουσείο του Χωριού

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Μέσα στην αέναη και αμείλικτη ροή του χρόνου, συγχωριανοί μας φεύγουν συνεχώς από κοντά μας, οι μορφές τους όμως αξίζει να παραμένουν ζωντανές στη μνήμη μας και να συνεχίσουν να ζουν μέσα στις καρδιές μας. Αυτός είναι και ο στόχος της στήλης αυτής, που γίνεται με φροντίδα των οικείων, οι οποίοι θα πρέπει να στέλνουν στη διεύθυνση του περιοδικού μας μία φωτογραφία και ένα σχετικό κείμενο ή βιογραφικά στοιχεία του εκλιπόντος.

Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Αζακάς (1955-2018)

Πένθιμα σήμαναν οι καμπάνες του χωριού μας την Κυριακή, 30 Αυγούστου 2018, για να αποχαιρετήσουν τον αγαπητό μας εφημέριο, Πρωτοπρεσβύτερο Νίκο Αζακά.

Μεγάλος ο θρήνος, πολύς ο πόνος για την αποδημία προς Κύριον του δραστήριου στυλοβάτη του χωριού μας, του πνευματικού πατέρα, του έμπιστου φίλου. Δυστυχώς η επάρατος βιάστηκε να τον πάρει από τον μάταιο κόσμο μας και να τον στερήσει από την αγαπημένη του Πρεσβυτέρα, τα παιδιά και τα εγγόνια του, τους απανταχού Μικροχωρίτες και τους Ευρυτάνες γενικότερα.

Μέσα σε ανείπωτη θλίψη ψάλλθηκε η Εξόδιος Ακολουθία, μετά από Αρχιερατική Λειτουργία, χοροστατούντος του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Γεωργίου. Πολλοί ιερείς της περιοχής, όλοι οι συγχωριανοί και πλήθος κόσμου, τόσο από την ευρύτερη περιοχή της Ποταμιάς, όσο και από την ιδιαίτερη πατρίδα του, το Κάτω Ραπτόπουλο, παρέστησαν για να τον συνοδεύσουν στην τελευταία του κατοικία. Η οικογένειά του έγραψε στη μνήμη του:

«Είναι τόσα πολλά αυτά που δεν προλάβαμε να πούμε, τόσα πολλά. Τα λόγια όμως πια δεν έχουν σημασία. Σημασία έχει πια μόνο η διαδρομή.

Και η διαδρομή ήταν σπουδαία!!! Ήταν ξεχωριστή!!! Όπως ξεχωριστός ήσουν και εσύ. Ένας ξεχωριστός ιερέας, γιος, αδελφός, σύζυγος, πατέρας και παππούς. Ένας ξεχωριστός άνθρωπος που βάδιζε στη ζωή με το κεφάλι ψηλά. Όπως σε μάθανε οι γονείς σου και τα αδέρφια σου. Όπως εσύ και η παπαδιά σου μάθατε τα δικά σου παιδιά και τα εγγόνια σου.

Ήσουν ξεχωριστός γιατί ήξερες ότι βαδίζεις το δρόμο του Θεού. Και το έκανες πάντα, μέχρι το τέλος. Δεν άφησες ποτέ τίποτα να σε λυγίσει, γιατί βάδιζες το δρόμο του Θεού. Όλα τα αντιμετώπισες με υπομονή και χαμόγελο. Αυτό το χαμόγελο που όλοι θα έχουν να θυμούνται. Εμείς οι δικοί σου άνθρωποι αλλά και όλοι αυτοί που σε πλησίασαν να πάρουν την ευχή σου.

Σήμερα μπορείς να αναπαυθείς ήσυχος, ξέροντας ότι όλοι εμείς γίναμε φτωχότεροι με την απουσία σου, αλλά πλουσιότεροι με την παρακαταθήκη σου. Μια παρακαταθήκη εφόδιο για όλους. Ένα εφόδιο που θα μάς συντροφεύει σε όλη μας τη ζωή. Ένα εφόδιο που θα μάς οδηγήσει στο δρόμο του Θεού με υπομονή και χαμόγελο.

Σήμερα δεν χρειάζονται δάκρυα λύπης, παρά μόνο χαράς. Εκπληρώθηκε το θέλημα του Θεού και ανταμείφθηκες για τη διαδρομή σου. Γι' αυτή την ξεχωριστή διαδρομή. Ανταμείφθηκες για τις δοκιμασίες που αντιμετώπισες με θάρρος και λεβεντιά. Αυτό το θάρρος και τη λεβεντιά που πρέπει να βρούμε και εμείς σήμερα για να σε αποχαιρετήσουμε. Και θα τα βρούμε. Γιατί μάς δίδαξες σωστά όλους.

Μια υπόσχεση. Μόνο αυτό μπορούμε να σου δώσουμε εμείς. Μια υπόσχεση πως όλοι μας θα παλέψουμε να σε κάνουμε υπερήφανο. Για να συνεχίσεις να έχεις το κεφάλι ψηλά.

Θα είσαι μαζί μας πάντα!!!
Η οικογένειά σου»

Στη συνέχεια δημοσιεύεται ο επικήδειος λόγος του Περιφερειακού Συμβούλου Λάμπρου Τσιτσάνη και το στερνό αντίο του Προέδρου της Αδελφότητας Μικροχωριτών, Γιάννη Αρώνη:

«Αγαπημένε μας και λατρευτέ μας Παπανίκο, φίλε μας Νίκο,

Μια βουβαμάρα επικράτησε και μια μεγάλη θλίψη απλώθηκε στον τόπο που γεννήθηκε στον τόπο που γεννήθηκες, μεγάλωσες και λάτρεψες, μόλις ακούστηκε η δυσάρεστη είδηση του θανάτου σου.

Ήρθαμε σήμερα εδώ απ' το χωριό σου το Ραπτόπουλο, συγγενείς, χωριανοί, φίλοι, γνωστοί και άγνωστοι. Μαζευτήκαμε εδώ, στο Μικρό Χωριό, τη δεύτερη πατρίδα σου, που τόσο αγάπησες και με αφοσίωση υπηρέτησες, για να σε συνοδεύσουμε στην τελευταία σου κατοικία και να σου πούμε το ύστατο αντίο. Ήρθαμε όλοι εδώ είμαστε όλοι παρόντες γιατί αυτό ήθελες και συ σεβαστέ και αγαπημένε μας Παπανίκο. Γιατί και εσύ ήσουν πανταχού παρών και σε χαρές και σε λύπες, και σε ευχάριστα και σε δυσάρεστα.

Από μικρός, ανήσυχος πνεύμα, παράλληλα με τις σπουδές σου εργαζόσουν διότι προερχόσουν από πολυμελή οικογένεια. Υπάκουος, ακούραστος, φιλότιμος, δραστήριος πολυμήχανος και προπαντός ειλικρινής και δίκαιος. Αρετές που κληρονόμησες από τους εργατικούς και βασανισμένους γονείς σου, προδιαγράφοντας έτσι και το ιερατικό σου μέλλον.

Πορευτήκατε αρμονικά με την αφοσιωμένη σύζυγο την Παρασκευή, την Πρεσβυτέρα την Κυρά Παπαδιά, την πάντα γελαστή και δραστήρια. Εγκατασταθήκατε εδώ στο Μικρό Χωριό, το δεύτερο χωριό σας, που αμέσως κερδίσατε την αγάπη και την εμπιστοσύνη των κατοίκων και της ευρύτερης περιοχής. Αποκτήσατε δύο αγόρια τον Κώστα και τον Θωμά. Τα μεγαλώσατε, αναθρέψατε και διαπαιδαγωγήσατε με αρχές και αξίες.

Ευτύχισες αγαπημένε μας Παπανίκο να γνωρίσεις και να παίξεις με τα δύο εγγο-

νάκια σου που υπεραγαπούσες και το ένα έχει πάρει το όνομά σου και καμάρωνες γι' αυτό. Τις αρετές που κληρονόμησες, κληροδότησες και στα παιδιά σου και ποτέ δεν σταμάτησες να συμβουλεύεις μικρούς και μεγάλους.

Πιστός και αφοσιωμένος στο καθήκον πάντα παρών, επίμονος, ακούραστος λειτουργός και δίπλα όχι μόνο στους ενοριίτες σου αλλά και σε όλους τους Ευρυτάνες. Με τη στάση ζωής και την καθημερινότητά σου δίδασκες ήθος και αξιοπρέπεια. Ήσουν παράδειγμα προς μίμηση για όλους μας.

Το χιούμορ σου αστείρευτο. Τα αστεία και τα πειράγματά σου έδιναν χαρά σε όλους.

Στα κοινωνικά δρώμενα πρώτος και πάντα επίκαιρος. Η υπομονή σου και η αντοχή σου ανεξάντλητη. Όλο και περισσότερο αναζητούσες διεξόδους και έδινες λύσεις στα προβλήματα. Ήθελες πάντα να δίνεις και σπάνια να παίρνεις. Έδινες χαρά και έπαιρνες λύπη. Παντού έβαζες τη σφραγίδα σου.

Φάνταζε η θέληση και η δύναμή σου. Δύναμη που αντλούσες από το διαμάντι, το υπέροχο στήριγμα που είχες πάντα δίπλα σου μέχρι και το τελευταίο δευτερόλεπτο. Την αγαπημένη σου σύζυγο Παρασκευή, με την απέραντη καλοσύνη.

Δυστυχώς όμως, αγαπημένε μας Παπανίκο, το καντηλάκι έσβησε στα εξήντα δύο σου.

Δεν πρόλαβες αγαπημένε μας φίλε να ξεκουραστείς και να χαρείς τα δύο παιδιά σου, τους πραγματικούς λεβέντες και τα δύο χαριτωμένα εγγόνια σου.

Πολύ πρόωρος ο θάνατό σου. Παρά τι συνεχείς προσπάθειες της οικογένειας, όμως, η ασθένεια νίκησε. Φεύγεις αγαπημένε μας Παπανίκο για την αιωνιότητα. Και από κει ψηλά θα καμαρώνεις για τη λαμπρή οικογένεια που αφήνεις πίσω σου. Καλό σου ταξίδι».

Λάμπρος Τσιτσάνης
Περιφερειακός Σύμβουλος

————— * * * * * —————

«Εκ μέρους της Αδελφότητας όλων των Μικροχωριτών εκφράζουμε τη βαθύτατη θλίψη μας για το θάνατο του αγαπημένου μας Παπα-Νίκου.

Είχαμε ανησυχήσει με την αρρώστια του, αναθαρρήσαμε που τον τελευταίο καιρό ήταν καλά και συγκλονιστήκαμε με την είδηση του ξαφνικού χαμού του.

Ο αείμνηστος Παπα-Νίκος ήλθε νεότατος στο χωριό και όλοι οι χωριανοί τον δεχτήκαμε με χαρά και τον περιβάλαμε με την αγάπη μας. Δεν ήταν μόνο ο εφημέριος του χωριού αλλά και ο πνευματικός μας σύμβουλος, ο φίλος, ο αγαπημένος συγχωριανός μας που πρωτοστατούσε και έδινε ζωντάνια σε όλες τις εκδηλώσεις του χωριού.

Φρόντιζε με ζήλο και με προσωπική εργασία για τον ευπρεπισμό όλων των εκκλησιών και δεν άφηνε εκκλησία ή παρεκκλήσι να μην πάει να λειτουργήσει. Η έλλειψή του αφήνει ένα δυσαναπλήρωτο κενό. Με το χαμό του το χωριό μας έγινε φτωχότερο.

Συλλυπούμαστε από καρδιάς την πρεσβυτέρα του τα παιδιά και τα αγαπημένα εγγόνια του.

Εμείς οι Μικροχωρίτες όπου γης θα τον θυμόμαστε πάντα. Αιωνία του η μνήμη».
Γιάννης Αρώνης
Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών

Ιουλία Παπαδή- Μιχαηλίδη

Την πολυαγαπημένη μας Ιουλία, μητέρα, αδερφή και γιαγιά αποχαιρετήσαμε το Δεκέμβρη του 2016. Γεννημένη και μεγαλωμένη στο Μικρό Χωριό, όπου και έζησε τα παιδικά της χρόνια, τα δύσκολα χρόνια της κατοχής. Κόρη του Σταύρου Παπαδή και της Βασιλικής Πλάκα-Παπαδή, εγγονή του Γιάννη Παπαδή και της Αικατερίνης Ζορμπαλά. Αργότερα εγκαταστάθηκαν οικογενειακώς στη Λαμία, όπου και γνώρισε τον μετέπειτα σύζυγό της, Στέλιο Μιχαηλίδη και απέκτησαν μαζί 5 παιδιά. Είχε την ατυχία να χάσει το πρώτο της παιδί σε ηλικία μόλις 10 ετών.

Ήταν ένας άνθρωπος ιδιαίτερα αγαπητός και καλοσυνάτος. Ως μάνα και γιαγιά στάθηκε πάντα το μεγάλο στήριγμα της οικογένειάς μας. Αλύγιστη στις δυσκολίες της ζωής, πάντα με το χαμόγελο, ήταν πρόθυμη να προσφέρει απλόχερα σε όλους.

Είχαμε τη χαρά να την κάνουμε γιαγιά, και είχε τη χαρά να έχει δίπλα της το σύζυγό της, τα αδέρφια της, τα παιδιά της και τα εγγόνια της ως την τελευταία στιγμή, προσπαθώντας να της ανταποδώσουμε στο ελάχιστο την αγάπη και τις φροντίδες που εισπράξαμε από αυτήν όλα αυτά τα χρόνια.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τη σκεπάζει. Αν και για εμάς κανένα χώμα και καμία σκόνη δε θα μπορέσει να ξεθωριάσει τη μνήμη της.

Στέλιος Μιχαηλίδης

Την παραμονή των Χριστουγέννων του 2017, ένα χρόνο ακριβώς μετά τη σύζυγό του Ιουλία, έφυγε από τη ζωή ο Στέλιος Μιχαηλίδης.

Γεννήθηκε στη Μυτιλήνη όπου και πέρασε τα δύσκολα παιδικά του χρόνια. Ορφανός από πατέρα από τα δέκα του χρόνια, δούλευε στο νησί ως φούρναρης. Αυτό έμελλε να γίνει και το μετέπειτα επάγγελμά του. Στη Λαμία γνώρισε την Ιουλία Παπαδή κι απέκτησαν τα 5 παιδιά τους. Εργατικός και καλόκαρδος προσπαθούσε να προσφέρει ό,τι μπορούσε στην οικογένειά του. Διατηρούσε φούρνο στο κέντρο της Λαμίας για περισσότερο από 20 χρόνια.

Καλό ταξίδι πατέρα, αδελφέ και παππού μας.

Μαριάνθη Τσιροπούλου

Η Μαριάνθη Τσιροπούλου ήταν κόρη του Μικροχωρίτη Νικολάου Π. Ζωγράφου και της Φρόσως Καρδάρá από το Δερμάτι, οι οποίοι προπολεμικά είχαν εγκατασταθεί στη Θεσσαλονίκη. Εκτός από την Μαριάνθη είχαν άλλα τρία παιδιά, την Κατίνα (Αντωνίου), την Βιργινία (Δημοπούλου), που είχε σπουδάσει δασκάλα, και τον Παναγιώτη, που διαδέχθηκε τον πατέρα του στο παντοπωλείο τους στη Θεσσαλονίκη και αργότερα μετανάστευσε στην Αμερική.

Η Μαριάνθη, η μεγαλύτερη από τα αδέρφια της, μετά το θάνατο του συζύγου της, συνέχισε να ζει στη Θεσσαλονίκη, έχοντας την εκτίμηση και αγάπη όλων των εκεί συγχωριανών. Έφυγε πλήρης ημερών στις 28 Ιουνίου 2018.

Μαριάνθη Πριοβόλου (1921-2018)

Παραμονή της Αγίας Μαρίνας, 16 Ιουλίου 2018, πλήρης ημερών, έφυγε από τη ζωή στην Νέα Υόρκη όπου ζούσε, η αγαπητή συγχωριανή μας Μαριάνθη Πριοβόλου.

Πριν μερικά χρόνια, είχε χάσει αιφνίδια τον σύζυγό της, αείμνηστο Κώστα Πριοβόλο, πάνω σε γλέντι στην Πλατεία του Παλιού Χωριού. Έκτοτε και κάθε καλοκαίρι επισκεπτόταν μόνη της το Χωριό. Έφυγε ήσυχα περιτριγυρισμένη από την αγάπη των τριών κοριτσιών της και των οικογενειών τους.

(Περισσότερα, σε άλλη σελίδα του τεύχους από την ανεψιά της Χριστίνα Παναγιώτου-Δακτυλίδη).

Όλγα Δ. Λιάπη (1928-2018)

Γεννημένη στο Μικρό Χωριό, κόρη του Δημητρίου Χονδρού και της Μαρίας Γιουρνά, μετανάστευσε, στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, με τους γονείς και την αδελφή της, Χριστίνα, στην Αμερική, έχοντας παραμάσκαλα την εικόνα της Παναγίας της Προυσιώτισσας. Αργότερα, το 1957, παντρεύτηκε τον επίσης Μικροχωρίτη Δημήτριο Β. Λιάπη και μαζί απέκτησαν τρία παιδιά, τον Μπίλι, τον Άντι και τη Μαρία. Στο Burlington N.C. της Αμερικής, όπου ζούσαν, η Όλγα με τον σύζυγό της Μήτσο, ανέπτυξαν επιτυχημένη επιχείρηση εστίασης, την Boston Sandwich Shop, που λειτουργεί ακόμη.

Η Όλγα στάθηκε κολώνα, όχι μόνο της οικογένειας και της επιχείρησής τους, αλλά και της εκεί ελληνικής κοινότητας, συμβάλλοντας σε κάθε κοινωνική ή φιλανθρωπική εκδήλωση. Ευτύχησε να δει τα παιδιά της αποκατεστημένα και να χαρεί τα εννέα εγγόνια της, που υπεραγαπούσε. Έφυγε πλήρης ημερών μέσα στην οικογενειακή θαλπωρή και τη στοργή του αγαπημένου της συζύγου. Η κηδεία της έγινε στις 13 Σεπτεμβρίου 2018. Αιωνία της η μνήμη.

Δημήτριος Ι. Γιαννόπουλος (1954-2018)

Αριστερά ο Δημήτρης
με τον αδελφό του Νίκο

Γιος της συγχωριανής μας Στεφανίας Δερματά-Γιαννοπούλου, παθολογοανατόμος γιατρός, στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Αθηνών, με σπουδές στη Γαλλία, σε μια στιγμή ανάπαυλας και χαράς, μόλις βγήκε από θαλάσσιο μπάνιο με την αγαπημένη του γυναίκα Βαρβάρα, ένα βαρύτατο εγκεφαλικό τον έριξε καταγής. Λίγες μέρες αργότερα άφησε την τελευταία του πνοή. Η κηδεία του έγινε στο Νεκροταφείο Χαλανδρίου στις 12 Οκτωβρίου 2018. Ο εξάδελφός του, Μένιος Κουτσούκης, τον αποχαιρέτησε με λίγα λόγια αγάπης:

«Αγαπημένε μας Δημήτρη, μας συγκλόνισες όλους με τον ξαφνικό θάνατό σου.

Πλημμυρισμένοι σήμερα όλοι μας από άφατη θλίψη, δεν θέλουμε να πιστέψουμε ότι είμαστε εδώ για να αποχαιρετήσουμε εσένα, έναν νέο άνθρωπο, έναν λαμπρό επιστήμονα, τον γιατρό Δημήτρη Γιαννόπουλο.

Σε καμαρώναμε πάντοτε, όχι μόνο γιατί ήσουν ο αγαπημένος μας συγγενής, ο φίλος και συμπατριώτης, αλλά και ο ανθρωπιστής γιατρός, στον οποίο προσέβλεπαν όλοι με ελπίδα, που είχε πολλά να προσφέρει στην αγαπημένη του γυναίκα Βαρβάρα, στους φίλους και συγγενείς, στην κοινωνία ολόκληρη.

Από τις νεανικές σου ανησυχίες φαινόσουν ότι εμπνεόσουν από αγνά ιδανικά με γνώμονα την δικαιοσύνη, την ισότητα, την ελευθερία και γι' αυτά παρέμεινες ασυμβίβαστος ως τον θάνατό σου. Σε θαμάζαμε για την ανθρώπινη ευαισθησία σου και την προθυμία σου α βοηθήσεις τον συνάνθρωπό σου.

Το μειδιάμά σου, που ήταν ενδόμυχο, πρόδιδε μια συγκατάβαση στον άνθρωπο και πάντοτε ο λόγος σου μια λαμπικαρισμένη φιλοσοφημένη σκέψη, που άγγιζε τα βάθη της ανθρώπινης ψυχής. Με αυτό το μειδιάμά σου θα σε θυμόμαστε πάντα.

Καλό σου ταξίδι!»

Ο αδελφός του, Νίκος Γιαννόπουλος, σκηνοθέτης, αποτύπωσε τον πόνο του, στο ακόλουθο ποίημα:

Πως θα μπορούσες για τον αδελφό σου να μιλήσεις;
Πως μπορείς "κείμενο" να κάνεις μια "ζωή";
Δεν ξέρεις από που να πρωταρχίσεις
εξήντα χρόνια λέξεις δεν χωρούν σ' ένα χαρτί.

Αν είναι γράψε κάτι, μόνο για τους άλλους
για σένα άχρηστο ειν' και περιττό.
Γνωρίζει τι αισθάνεσαι ο αδελφό σου
εκεί που ειν', στο αδειανό.

Ξέρω ότι σου λείπει η αδελφική αγκαλιά
το χέρι που σε χτύπαγε στη πλάτη ενθαρρυντικά
Και η φωνή, που σ' αποχαιρετούσε με το "να προσέχεις"
όταν χωρίζατε και σ' έβλεπε να τρέχεις.

Να μην αναλωθείς σε λόγια παρηγορητικά
γιατί η απώλεια είναι μια ιδέα απλοϊκή.
Ο αδελφός σου δεν έχει πάει πουθενά
απλά στο χρόνο έχει κρυφτεί.

Επίτρεψέ του να 'ρχεται στα όνειρα σου
να συζητάτε καθισμένοι αντικριστά,
επί παντός επιστητού, όπως κάνατε παλιά
άλλοτε αστειευόμενοι κι άλλοτε σοβαρά.

Κι άσε τα δάκρυά σου να στεγνώσουν στο χαρτί
αυτά που θες να πεις βρίσκονται ήδη εκεί.
Κι ύστερα δίπλωστο και βάλτο στη καρδιά
όπου ο αδελφός σου κατοικεί παντοτινά.

Ευαγγελία (Λίτσα) Πετροπούλου το γένος Μαστρογεωργοπούλου

Κόρη του Χαράλαμπου Μαστρογεωργόπουλου και της Ευγενίας Κωστοπούλου. Γεννήθηκε στις 25 Μαρτίου του 1940. Πήρε το όνομα Ευαγγελία και λόγω της ημέρας γέννησής της και λόγω του παππού της Βαγγέλη Κωστόπουλου, του οποίου ήταν πρώτη εγγονή.

Μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη μέσα στη δίνη του πολέμου, της κατοχής και του εμφυλίου. Το 1944 γεννήθηκε και η αδελφή της Μάρω. Από μικρή ήταν δυναμικός χαρακτήρας και αλώνιζε όλη τη Θεσσαλονίκη. Η παροικία των Μικροχωριτών της Θεσσαλονίκης ήταν πολυάριθμη και σφιχτοδεμένη. Μεγάλος ο κύκλος των συγγενών, των φίλων της γειτονιάς του Διοικητηρίου, των συμμαθητών. Αυτός ο κύκλος με τα χρόνια συνεχώς μεγάλωνε.

Το 1956 γεννήθηκε και ο μικρός αδελφός της Σπύρος. Το 1958 πέρασε στην ΟΠΕ του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στη διάρκεια των σπουδών της γνώρισε τον μέλλοντα άντρα της Πέτρο Πετρόπουλο σπουδαστή ακόμα της Στρατιωτικής Ιατρικής Σχολής. Παντρεύτηκαν το 1962 και καθώς μετακινούνταν από πόλη σε πόλη, άφησε τις σπουδές. Απέκτησαν δύο παιδιά: την Πολίνα και τον Παύλο.

Βέροια, Αθήνα, Γιάννενα, Χίος, Θεσσαλονίκη ήταν οι κυριότερες πόλεις που έζησε η οικογένεια. Όπου πήγαν απέκτησαν καλούς φίλους, προσέφεραν και δέχτηκαν αγάπη.

Γενικά η Λίτσα ήταν ένας δυνατός χαρακτήρας, άνθρωπος που φρόντιζε για τους άλλους. Το χωριό, οι άνθρωποί του, οι συγγενείς πάντα είχαν μια ιδιαίτερη θέση στην καρδιά της. Αν και δεν μπορούσε να πάει στο χωριό πολύ συχνά, πάντα ήταν η μεγάλη της αγάπη.

Το 2009 πέρασε την μεγάλη δοκιμασία να χάσει το αγόρι της Παύλο. Συνέχισε τη ζωή της, τραυματισμένη, δίπλα στον άνδρα της, την κόρη της, τα εγγόνια της και τους άλλους φίλους και συγγενείς.

Πέθανε τον Νοέμβριο του 2018 μετά από τρία χρόνια ασθένειας κατά τη διάρκεια της οποίας σπάνια άκουγες παράπονο από τα χείλη της. Γενικά ήταν άνθρωπος της προσφοράς, υπερήφανη, φιλότιμη και ευαίσθητη ψυχή.

Θα την θυμόμαστε πάντα σαν ένα θεληματικό, ανήσυχο αλλά και δίκαιο άνθρωπο, που η απουσία του γίνεται αισθητή.

Ναυσικά Φλέγγα-Παπαδάκη

Η Ναυσικά Φλέγγα-Παπαδάκη, πλήρης ημερών, έφυγε από τη ζωή στο σπίτι της, στην Πεύκη Αττικής, όπου ζούσε με την αγαπημένη της κόρη Σοφία και τον εγγονό της Παναγιώτη. Δυναμική, αγωνίστρια της Εθνικής Αντίστασης και της ζωής, κοινωνική, μειλίχια, συμπονετική δεν έλειπε από χαρές και λύπες συγχωριανών, συμπατριωτών και φίλων. Πρωτοστάτησε στην δημιουργία του Συλλόγου Μικροχωριτών, ήταν πάντα παρούσα στις συνάξεις ή Γενικές Συνελεύσεις της Αδελφότητας και έπαιξε σημαντικό ρόλο στις προσπάθειες για να επουλωθούν οι πληγές του πολέμου στο χωριό μας αλλά και στον αγώνα ανοικοδόμησης του Νέου Μικρού Χωριού.

Στο νου και την καρδιά της είχε πάντα το "δόλιο το Μικρό Χωριό" της, γι' αυτό και ήθελε εκεί να είναι η τελευταία της κατοικία. Η επιθυμία της πραγματοποιήθηκε και η κηδεία της έγινε στο Μικρό Χωριό στις 3 Δεκεμβρίου 2018, όπου η φίλη της, ιστορικός Κατερίνα Μπαλκούρα, την αποχαιρέτησε με τα παρακάτω λόγια αγάπης και μνήμης:

(Περισσότερα σε προηγούμενη σελίδα του παρόντος τεύχους).

«Για τη Ναυσικά έχω μιλήσει πολλές φορές. Σήμερα όμως είναι η πιο δύσκολη απ' όλες. Λένε ότι οι κύκλοι κλείνουν εκεί που κάποτε άνοιξαν. Λένε ότι προς το τέλος γυρνάνε όλες οι εικόνες που έζησες, τα μέρη που περπάτησες, οι δρόμοι που αγάπησες, τα μονοπάτια που σκαρφάλωσες, οι άνθρωποι που γνώρισες και που αγάπησες. Ίσως γι αυτό μέχρι το τέλος όλα ήταν ζωντανά μέσα της. Της Ναυσικάς ο κύκλος κλείνει εδώ στον άμβωνα της εκκλησίας του Μικρού Χωριού που πριν από 77 χρόνια μια μικρή φοιτήτρια μιλούσε με πάθος για τον αγώνα του λαού μας για την επιβίωση που ήταν η πρωταρχική ανάγκη και τον αγώνα για την απελευθέρωση. Εδώ λοιπόν στο μέρος που γεννήθηκε, μεγάλωσε, παντρεύτηκε, εδώ κλείνει ο κύκλος.

Η Ευρυτανία είναι ένας φτωχός νομός που στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής δεν είχε ούτε καν το δελτίο τροφίμων που ίσχυε στις πόλεις. Η πρωτοβουλία της για τα συσσίτια είχε σαν αποτέλεσμα να σωθούν απ' την πείνα τουλάχιστον 14.000 παιδάκια σ' όλη τη Ρούμελη και η Ευρυτανία να μη γνωρίσει τις απάνθρωπες εικόνες της Αθήνας με τα πρησμένα απ την πείνα παιδιά και τους νεκρούς που μάζευαν τα κάρα του Δήμου. Η προσπάθεια για συσσίτιο, σχολείο αλλά και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε κάθε χωριό απέδωσε. Τα παιδιά της Ευρυτανίας δεν πείνασαν ούτε έμειναν αγράμματα.

Η "Πρωτομαγιά" της Κατοχής ήταν ένας άνθρωπος δυναμικός, πρωτεργάτης και πρωτοπόρος με μηδενική αίσθηση του κινδύνου. Ένα κορίτσι που έπαιρνε το άλογο απ' το Καρπενήσι και πήγαινε στο Αγρίνιο να φέρει βούτυρο για τα παιδιά χωρίς να υπολογίζει τα χιόνια, τις σφαίρες, τους Γερμανούς, τις ενέδρες ακόμα και τους λύκους του βουνού.

Η ζωή της ήταν μυθιοστορηματική. Αμέτρητες οι δυσκολίες, πολλά τα σημάδια, πολλές όμως και οι "μεγάλες" στιγμές.

Σήμερα κλείνει ένα μεγάλο κεφάλαιο στην Ιστορία όχι μόνο του Μικρού Χωριού και της Ευρυτανίας αλλά και της Κατοχής.

Δεν είμαι απ τους ανθρώπους που μπορώ να δεχτώ ότι με το θάνατο τελειώνουν όλα. Θέλω να πιστεύω ότι καταλαβαίνει και χαιρείται που είναι ξανά στο χωριό της, όπως εκείνη το ζήτησε.

Δεκέμβριο έγινε η μάχη του Μικρού Χωριού που εκείνη έγραψε το τραγούδι του Άρη, Δεκέμβριο έφυγε ο Λευτεριάς, Δεκέμβριο κι εκείνη.

Η παλιά παρέα είναι ξανά μαζί. Ο Άρης, ο Νικηφόρος, ο Λευτεριάς, ο Διαμαντής, ο Ερμής, η Θύελλα, ο Γεωργούλας, η Μαρία, η Ντίτα, ο Αμάρμπεης, η Μαίρη, η Τούλα, η Γεωργία, ο Γιάννης. Τα βουνά της Ελεύθερης Ελλάδας που τους ένωσαν τότε τους ενώνουν ξανά σήμερα».

(Περισσότερα σε προηγούμενη σελίδα του παρόντος τεύχους)

Σπύρος Κεχριμπάρης (1930-2018)

Έφυγε από τη ζωή στις 24 Δεκεμβρίου ο συγχωριανός μας Σπύρος Κεχριμπάρης. Καταγόταν από την Καλλιθέα και ήταν ανηψιός της συγχωριανής μας Ολυμπίας Τραστέλη το γένος Σιδέρη. Μετά το θάνατο της θείας του, κληρονόμησε το σπίτι της στο Νέο οικισμό, το οποίο και ανακαίνισε. Εργαζόταν στο Υπουργείο Συγκοινωνιών. Έχασε τη σύζυγό του Βασιλική νωρίς βιώνοντας το πόνο του θανάτου της και μετά τη συνταξιοδότησή του διέμενε όλους τους καλοκαιρινούς μήνες στο Μικρό Χωριό και τον υπόλοιπο καιρό στην Αθήνα μαζί με τα παιδιά του.

Είχε μια μοναχοκόρη η οποία από το γάμο της του χάρισε μία εγγονή την οποία υπεραγαπούσε και ευτύχησε να την καμαρώσει φοιτήτρια. Ήταν ένας αγαπητός συγχωριανός και συμμετείχε σ' όλες τις δραστηριότητες της αδελφότητας. Διακρινόταν για την καλοσύνη του, την απλότητά του και την εντιμότητά του. Στην Υπηρεσία που εργαζόταν ήταν γνωστός διότι πάντα βοηθούσε όλους τους Ευρυτάνες.

Πέθανε πλήρης ημερών έχοντας δίπλα του τα παιδιά του που πάντα θα τον θυμούνται με αγάπη. Καλό Ταξίδι και Καλό Παράδεισο.

Θεόδωρος και Ράνια Τερνιώτη

Μαζί στη ζωή και στον θάνατο. Και οι δύο έφυγαν από τη ζωή τις παραμονές των Χριστουγέννων 2018. Το μοιραίο βρήκε τη Ράνια στη διάρκεια θεραπείας της στην Αθήνα, κοντά στην κόρη της Λένα. Στο άκουσμα της θλιβερής είδησης ο άντρας της, Θεόδωρος, έπαθε ανακοπή. Κηδεύτηκαν και οι δύο την ίδια μέρα στο νεκροταφείο Λιανοκλαδίου, όπου ζούσαν τα τελευταία χρόνια.

Η Ράνια ήταν κόρη του Λάμπρου Θεοδοσόπουλου και της Αικατερίνης Χαμπερή από το χωριό μας. Για πολλά χρόνια ζούσαν στο χωριό και διατηρούσαν ταβέρνα στο πάνω μέρος της πλατείας του Παλιού Μικρού Χωριού, που ήταν προπολεμικά το Χαμπερέϊκο αρχοντικό. Πριν από την κατολίσθηση μετακόμισαν και ζούσαν στο σπίτι τους στον Άη-Γιώργη Φθιώτιδας. Ο Θεόδωρος και η Ράνια άφησαν πίσω τους τα δυο παιδιά τους, Απόστολο και Ελένη και τα δύο αγαπημένα τους εγγόνια.

Δώρα Ζορμπαλά-Κατσαρού

Προδομένη από την καρδιά της έφυγε την μέρα των γενεθλίων της, 12 Ιανουαρίου 2019, η Δώρα Κατσαρού, κόρη των Μικροχωριτών Κατίνας (Σιδέρη) και Σπύρου Ζορμπαλά. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Χαλκίδα, όπου ο πατέρας της διατηρούσε τη γνωστή Ποτοποιία Ζορμπαλά. Λίγα χρόνια πριν έχασε το σύζυγό της και πρόσφατα τον αδελφό της στην Αμερική, ενώ μια υπερήλικη

αδελφή της, η Μαρία Σταύρου, ζει ακόμη στη Χαλκίδα.

Η Δώρα αγαπούσε το χωριό και ερχόταν συχνά τα καλοκαίρια, ώσπου ένα πρόβλημα ακινησίας του συζύγου της χρειαζόταν την συνεχή στοργή και φροντίδα της. Ευτύχησε να δει τα τρία παιδιά της, Θανάση, Παναγιώτη και Ελένη, αποκατεστημένα και να καμαρώσει τις τρεις αγαπημένες της εγγονές. Αιωνία της η μνήμη.

Μαριάνθη Παπαδή-Αρώνη

Στο σπίτι της στον Πειραιά άφησε την τελευταία της πνοή η Μαριάνθη Αρώνη, κόρη του Επαμεινώνδα Παπαδή και της Ελένης Κομματά. Μεγάλωσε στον Πειραιά κοντά στους θείους της, Μαρία και Παντελή Νικολόπουλο. Εκεί παντρεύτηκε, εκεί απόκτησε τα τρία της παιδιά, τη Φρόσω, την Μαίρη και το Γιάννη, που ευτύχησε να τα δει αποκατεστημένα και να χαρεί τα τέσσερα εγγόνια της. Μετά τον θάνατο του άντρα της, Σταύρου, συνέχισε να ζει στο σπίτι της στον Πειραιά κοντά στην κόρη της Μαίρη, ενώ τελευταία περνούσε αρκετό καιρό στο σπίτι των παιδιών της, Γιάννη και Πόλης στο Μικρό Χωριό.

Ευγενική, φιλεύσπλαχνη, πέρασε την εγκόσμια ζωή της γεμάτη θεοσέβεια, σεμνότητα και αφοσίωση στην οικογένειά της. Η κηδεία της, Αρχιερατική όπως το ήθελε, έγινε στο Νεκροταφείο Αγίου Γερασίμου Σχιστού, στις 21 Ιανουαρίου 2019. Αιωνία της η μνήμη.

Σταύρος Μπάκης (1934-2019)

Ο πλάτανος του χωριού μας αρχίζει να νιώθει όλο και πιο μόνος, μια και χάνει σιγά-σιγά τους αγαπημένους του θαμώνες. Ένας απ' αυτούς ήταν και ο αγαπητός συγχωριανός μας Σταύρος Μπάκης, που απολάμβανε τη σκιά του με τη συντροφιά χωριανών και φίλων.

Αξιοπρεπής, καλοπροαίρετος, στοργικός οικογενειάρχης, μετά τη συνταξιοδότησή του από τη Δ.Ε.Η, περνούσε αρκετό καιρό στο χωριό απολαμβάνοντας τη γαλήνη του τοπίου και τον καθαρό αέρα στο όμορφα ανακαινισμένο σπίτι τους.

Όμως η επάρατος είχε άλλα σχέδια. Το Γενάρη έφυγε από τη ζωή, βυθίζοντας στη θλίψη την αγαπημένη του γυναίκα Αγγελική, τις κόρες του, τα εγγόνια του, συγγενείς και φίλους. Η κηδεία του έγινε στο Γ' Νεκροταφείο Αθηνών (Νίκαια), στις 20 Ιανουαρίου 2019.

Γιώργος Δ. Μπακατσιάς

Αρχές Δεκεμβρίου πέθανε στην Αμερική, όπου ζούσε με την οικογένειά του, ο αγαπητός συγχωριανός μας, Γιώργος Δ. Μπακατσιάς. Ήταν γιος της Μικροχωρίτισσας Αθηνάς Νικολοπούλου και του Δημήτρη Μπακατσιά από την Κοντίβα. Μετά τον μεγάλο πόλεμο και πριν αρχίσει ο εμφύλιος είχε φύγει με την οικογένειά του στην Αμερική. Αδέλφια του είχε τον Παναγιώτη, που έφυγε νέος από τη ζωή και τη Χρυσούλα που παντρεύτηκε το Θανάση Κεράνη.

Ζούσε στο Σάρλοτ της Αμερικής, όπου υπάρχει μεγάλη ελληνική παροικία, και εργαζόταν ως τραπεζικός υπάλληλος μέχρι τη συνταξιοδότησή του. Παρά τη δυσκολία στην μετακίνησή του, κάθε καλοκαίρι, μαζί με την αγαπημένη του γυναίκα Βίκυ, άφηναν την νέα τους πατρίδα για να αναπνεύσουν τον καθαρό αέρα του χωριού μας. Η τελευταία του επίσκεψή, πέρυσι το καλοκαίρι, έμελλε να είναι και αποχαιρετιστήρια.

Αριστείδης Λ. Παπαδής (1937-2018)

Ο αγαπητός Αριστείδης Παπαδής γεννήθηκε στις 13 Απριλίου 1937 στην Κωνσταντινούπολη και ήταν γιος του Μικροχωρίτη Λεωνίδα Παπαδή και της Κωνσταντινουπολίτισσας Σμαράγδας Βασιλειάδου. Τελείωσε το Ζωγράφειο Γυμνάσιο – Λύκειο και στη συνέχεια υπηρέτησε την θητεία του στον τουρκικό στρατό. Το 1961 νυμφεύτηκε την Ιμβριώτισσα Τασούλα Κουτσουμάλη με την οποία απέκτησαν τρεις γιους, τον Λεωνίδα, τον Δημήτρη και τον Αλέξανδρο. Το 1964 αναχώρησε με την οικογένειά του για το Βέλγιο αναζητώντας μια καλύτερη ζωή χωρίς ποτέ να ξεχνά τόσο την ιδιαίτερη πατρίδα του όσο και τον τόπο καταγωγής του, το Μικρό Χωριό, το οποίο επισκεπτόταν συχνά. Στοργικός πα-

τέρας, εξαιρετικός άνθρωπος και άριστος οικογενειάρχης εργαζόταν σκληρά για το καλό της οικογένειάς του. Ανάμεσα στις αρχές που μετέδωσε όχι μόνο στα παιδιά του αλλά και στα έξι εγγόνια του ήταν και η μεγάλη του αγάπη για την Ελλάδα. Άφησε την τελευταία του πνοή σε ηλικία 82 ετών στο σπίτι του στο Lima1 του Βελγίου έχοντας δίπλα του την σύντροφο της ζωής του, την αγαπημένη του Τασούλα. Αιωνία του η μνήμη.

Φωτεινή Ζωγράφου

Λίγα λόγια για τη γιαγιά μας...

Γεννήθηκε το 1928 στο Μικρό Χωριό. Κόρη του Δημοσθένη Γιούσμπαση και της Αλεξάνδρας Πλάκα, μεγαλύτερη από τις δύο αδελφές της Χρυσούλα και Κούλα και τον πολυαγαπημένο αδελφό της Τάκη. Παντρεμένη με τον Βάιο Ζωγράφο, απέκτησε μια κόρη την Βασιλική (Κούλα), σύζυγο Γεωργίου Ζήση, δυο εγγόνες και ένα δισέγγονο.

Πάντα δραστήρια, νευρική και αεικίνητη. Κάθε χρόνο από το Πάσχα μέχρι και τον τρύγο, στο χωριό της, στον κήπο με τα λουλούδια και τα ζαρζαβατικά της, να μας ψήνει καλαμπόκια και να φιλεύει τους ξένους με κολοκύθες από τον κήπο της, και αλίμονο αν καμιά μπάλα από τα παιχνίδια μας έπεφτε στις φασολιές και στις καλαμποκιές της... τότε μόνο τη θυμόμαστε να μας μαλώνει... και μετά το φθινόπωρο τα σταφύλια, τα κάστανα και τα καρύδια που με κόπο μάζευε από τα χωράφια της...

... και το χειμώνα στη Λαμία, στο νοικοκυριό της, στο πλέξιμο με το βελονάκι, στο φύλο για τις πίτες της, μέχρι να μυρίσει και πάλι η άνοιξη και να ανυπομονεί να ανε-

βεί στο χωριό, στη γειτονιά της, εκεί που ένωθε σπίτι της.

Απόφοιτη Δημοτικού η ίδια, μας καμάρωνε φοιτήτριες κι ήθελε να μαθαίνει τα νέα από τις παρέες μας στην Αθήνα, αργότερα από τις δουλειές μας, και τις οικογένειές μας, είχε πάντα την έννοια μας και είχαμε πάντα την υποστήριξή της... της μιλούσαμε σαν συνομήλικη, πάντα με σεβασμό, κι εκείνη αναζητούσε τα πειράγματά μας...

Κορμί ταλαιπωρημένο, αλλά ψυχή δυνατή. Λες και δεν πείνασε στην Κατοχή, λες και δεν δούλεψε σκληρά για το μεροκάματο στον κάμπο της Λαμίας νέο κορίτσι, λες και δεν ήταν αυτή που θάφτηκε ζωντανή στα χαλάσματα το 1963... κι επέζησε χάνοντας σπίτι και νοικοκυριό.

Άξια κι εκείνη και ο παππούς μας, ξαναστήσανε το μπακάλικο στο Γαύρο και το σπίτι στο Νέο Μικρό Χωριό και ξανασταθήκανε στα πόδια τους, σπουδάσανε τη μοναχοκόρη τους, την καλοπαντρέψανε, μεγάλωσαν τα εγγόνια τους. Φρόντισε τον πάτερα της Δημοσθένη ως τα βαθιά του γεράματα και δυστυχώς και τον για τέσσερα χρόνια κατάκοιτο παππού μας Βάγια, τότε άρχισε να γερνάει και η ίδια...

Ζωή όχι εύκολη αλλά γεμάτη, με σκληρή δουλειά αλλά και καρπούς, με βλέμμα πάντα μπροστά, περιτριγυρισμένη από ανθρώπους αγαπημένους...

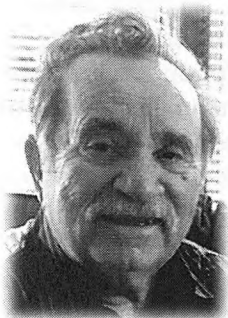
Με τον θάνατο δεν είχε καλή σχέση, λες και δεν την αφορούσε, τον ξεγέλασε πολλές φορές. Αν και τα δύο τελευταία χρόνια ήταν κατάκοιτη, δεν αισθανόταν έτσι... Με τη μητέρα μας πλήρως αφοσιωμένη στη φροντίδα της, έφτασε στα ενενήντα της χρόνια κι έφυγε με τους δικούς της όρους, χωρίς πόνο, στο σπίτι της στη Λαμία, στην αγκαλιά των παιδιών και των εγγονιών της...

Αυτή ήταν η Φωφώ η δικιά μας, του Κωνσταντίνου του δισέγγονού της η αγαπημένη, των χωριανών, των φίλων και των συγγενών...

Μας λείπει... δεν είναι οι φωτογραφίες που θα μας τη θυμίζουν, την κουβαλάμε στο χαρακτήρα μας, την αναγνωρίζουμε στις συμπεριφορές μας...

Εμείς θα τη μνημονεύουμε στις προσευχές μας κι αυτή θα φροντίζει για μας από κει ψηλά, όπως έκανε πάντα...

Γεώργιος Κακούρας

Ο αείμνηστος Γεώργιος Κακούρας έφυγε από ετούτη τη ζωή πρόωρα. Αγάπησε πολύ το Μικρό Χωριό και τους Μικροχωρίτες. Ήταν σύζυγος της Μαρίας Σιδέρη και λείπει πολύ στην οικογένειά του. Η εγγονή του Μαρία Chariel, κόρη της Ελισάβετ (Σαββούλας) Κακούρα, φοιτήτρια του ελληνικού κολεγίου της Βοστώνης, του αφιερώνει το ποίημα που έγραψε γι' αυτόν και το Χωριό:

Μικρό Χωριό

Ο παππούς μου κοιμάται ήσυχα στην πίσω βεράντα
και απολαμβάνει το αεράκι που φυσάει,
τη μυρωδιά από έλατο και ρίγανη.

Και τη ζεστή ημέρα κάτω, στο μικρό ρεματάκι,
εκεί που πήγαινε ο παππούς Σιδέρης τις κατσίκες του.
Το νεράκι κυλάει ήρεμα και το αεράκι φυσάει ελαφρά
στο δικό μου ήσυχο χωριουδάκι.

Εκεί που οι καμπάνες της εκκλησίας χτυπάνε
και ο κόσμος είναι φιλήσυχος και φιλόξενος,
με κάνει και σκέπτομαι ότι
αυτό το πανέμορφο και ήσυχο χωριουδάκι
είναι πολύ μακριά μου σε απόσταση
αλλά θα είναι πάντα στην καρδιά μου!

Μαρία Chariel

Θανάσης Ι. Κεράνης (1931-2019)

Ο αγαπητός συγχωριανός μας Θανάσης Ι. Κεράνης δεν ζει πια ανάμεσά μας. Ο απροσδόκητος χαμός του μάς συγκλόνησε όλους. Θαλερός, αεικίνητος, δεινός ορειβάτης και κολυμβητής έμελλε να σβήσει στη γαλάζια θάλασσα. Η κηδεία του έγινε στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών στις 22 Μαΐου 2019, όπου τον αποχαιρέτησαν πάμπολλοι συγγενείς, φίλοι και συγχωριανοί. Το στερνό αντίο απήθυναν εκ μέρους του Συνδέσμου Εκδρομών «Υπαίθριος Ζωή» ο κ. Ι. Παππάς και εκ μέρους των Μικροχωριτών ο συγχωριανός μας Μένιος Κουτσούκης.

Ο Θανάσης, γιος του Γιάννη και της Βασιλικής Κεράνη, γόνος της γνωστής οικογένειας των Κεραναίων, πτυχιούχος της ΑΣΟΕΕ ή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, διακρίθηκε στο στελεχειακό δυνα-

μικό της Καπνοβιομηχανίας ΚΕΡΑΝΗ, όπου εργάστηκε με αυταπάρνηση μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

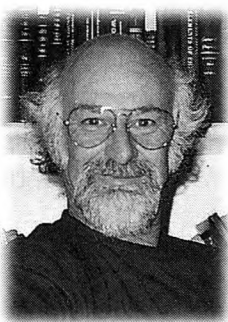
Ως άνθρωπος της κοινωνικής προσφοράς, για πάνω από μισό αιώνα, συνέδραμε στο έργο της Αδελφότητας Μικροχωριτών, ως Γραμματέας, Ταμίας, Αντιπρόεδρος και Πρόεδρος, σε εποχές δύσκολες για το χωριό μας όπως ήταν η ανοικοδόμηση του Νέου χωριού, η συντήρηση ιστορικών κτισμάτων, η ανακαίνιση και λειτουργία του Μουσείου του Μικρού Χωριού κ.ά. Το Μικρό Χωριό ήταν η μεγάλη του αγάπη και δεν έχανε ευκαιρία να βρίσκεται εκεί, να απολαμβάνει την αγνή φύση και την συντροφιά φίλων και συγχωριανών.

Ως φυσιολάτρης διετέλεσε επί σειρά ετών Αρχηγός ορειβατικής ομάδας, Αντιπρόεδρος και Πρόεδρος του Συνδέσμου «Υπαίθριος Ζωή». Λάτρης των βουνοκορφών, πολυβραβευμένος για τις ορειβατικές του επιδόσεις, δεν είχε αφήσει κορφή της Ελλάδας που να μην την ανεβεί, αλλά και ως πεζοπόρος δεν άφησε τοποθεσία φυσικής ομορφιάς που να μην την περπατήσει. Όμως και η θάλασσα δεν έμενε πίσω. Ο Θανάσης δεν έχανε ευκαιρία για να βουτηχτεί ως τα βαθιά νερά της, όλες τις εποχές τους χρόνου. Σε μια τέτοια στιγμή απόλαυσης της ελκυστικής θάλασσας του Καλάμου Αττικής, έμελλε να κοπεί και το νήμα της ζωής του.

Αγαπητός, φιλικός, κοινωνικός, συμπονετικός, δεν έλειπε από καμία κοινωνική εκδήλωση συγχωριανών, φίλων ή συμπατριωτών. Μαζί με την αγαπημένη του γυναίκα, Χρυσούλα, απέκτησε μια δεμένη οικογένεια από τους δύο γιούς του, τον Γιάννη και το Δημήτρη, τις νύφες του και τα τρία αγαπημένα του εγγόνια, που απολάμβανε τη συντροφιά και την αγάπη τους.

Η πρόσχαρη και ευγενική μορφή του θα ζει πάντα στη μνήμη και στις καρδιές μας.

Γιάννης Βουγάς (1937-2019)

Με το ξεκίνημα του καλοκαιριού έφυγε από τη ζωή ένα αξιόλογο μέλος της Μικροχωριτικής οικογένειας, ο αγαπητός Γιάννης Βουγάς.

Ο Γιάννης Βουγάς γεννήθηκε στο Λεωνίδιο Κυνουρίας απ' όπου κατάγονταν και οι δύο γονείς του Δημήτρης και Ιφιγένεια. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο της Κηφισιάς και συνέχισε τις σπουδές του στην Αμερική, στο Polytechnic Institute of Brooklyn, τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, από το οποίο πήρε και το Master στην βιομηχανική διοίκηση. Πάνω στο αντικείμενο των σπουδών του εργάστηκε για 10 χρόνια στην Αμερική.

Το 1969 επέστρεψε στην Ελλάδα και εργάστηκε στην καπνοβιομηχανία ΚΕΡΑΝΗ, ως διευθυντής παραγωγής και αργότερα ως Γενικός Διευθυντής

του εργοστασίου. Το 1975 παντρεύτηκε την συγχωριανή μας Έππη (Δέσποινα) Γιουρνά, κόρη του Αριστείδη και της Πιπίτσας και τον επόμενο χρόνο απέκτησαν τον γιό τους Δημήτρη.

Απεβίωσε ήσυχα στο σπίτι του στις 31 Μαΐου 2019 και η ταφή του έγινε στο αγαπημένο του Λεωνίδιο.

Θα τον θυμόμαστε πάντα με πολύ αγάπη για την καλοσύνη, την εντιμότητα και την φιλοσοφική του σκέψη που τον χαρακτήριζε.

Ιουλία Φλέγγα-Λεκκού

Η ύλη του περιοδικού μας βρισκόταν στο τυπογραφείο όταν πληροφορηθήκαμε τον θάνατο της αγαπητής συγχωριανής μας Λίτσας Λεκκού, κόρης του Σπυρίδωνα και της Βασιλικής Φλέγγα.

Παντρεμένη με το Γιάννη Λεκκό από το Λεωνίδιο Κυνουρίας, απέκτησε δύο παιδιά, τον Νίκο και την Ελένη, που ευτύχησε να τα δει αποκατεστημένα και να καμαρώσει την αγαπημένη της εγγονούλα Η κηδεία της έγινε 8 Ιουνίου 2019 στο Λεωνίδιο, που, πριν αρκετά χρόνια, είχε ταφεί και ο άντρας της Γιάννης.

Το Περιοδικό μας έχει κόστος

Για να συνεχίσει να εκδίδεται χρειάζεται τη συνδρομή σας.

Λόγω οικονομικής στενότητας, το Δ.Σ. της Αδελφότητας είναι υποχρεωμένο να διακόψει την αποστολή σε όσους δεν εξοφλούν την ετήσια συνδρομή τους.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΟΥΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν της συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές στηρίζουν το έργο της. Η συμβολή αυτή είναι η κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας, που λειτουργεί χάρη στην εθελοντική στράτευση των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 1/6/2018 – 10/6/2019

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή	Ευρώ
Δερματά Γιάννη Αναστασία	2017-2019	60,00
Δερματάς Γιάννη Δημήτρης	2017-2019	60,00
Δερματά-Κωνσταντάρα Μαρίνα	2017-2020	80,00
Βαρβιτσιώτη Άρτεμις (Ν. Κοντογιάννη)	2017-2019	50,00
Κάλλης Γρηγόρης και Λαμπρινή	2019	\$ 50,00
Κάλλης Πάνος και Γλυκερία	2019	\$ 50,00
Κάλλης Κωνσταντίνος και Στεφανία	2019	\$ 50,00
Καρβέλης Νίκος	2018	20,00
Αθανασίου Αριστείδης	2019	20,00
Πουρνάρα-Καρκαζή Ελένη	2019	100,00
Μπαμπανικολού Ιωάννα	2019	50,00
Κουτσούκης Γιάννης	2019	20,00
Κουτσούκης Ι. Σπύρος	2019	20,00
Κουτσούκης Ι. Γιώργος	2019	20,00
Παναγιώτου Αριστοτέλης	2018	20,00
Κουβέλης Παντελής	2018	20,00
Αντωνόπουλος Νίκος	2018	20,00
Ζορμπαλά Δώρα	2017	30,00
Πουλόπουλος Κώστας	2018	20,00
Κυρίτσης Σπύρος	2018	20,00
Αζακάς Νικόλαος	2018	20,00
Αζακάς Κωνσταντίνος	2018	30,00
Πλάκας Χρήστος	2018	20,00
Πλάκας Ευάγγελος	2018	20,00
Πλάκας Αθανάσιος	2018	20,00

Γαλανούδης Αθανάσιος	2018	20,00
Αϊβαλιώτη Κυριακή	2017-2018	40,00
Πανάρα Άννα	2018	20,00
Αρώνης Ιωάννης	2018	20,00
Φλώρος Νικόλαος	2018	20,00
Κοντογιώργου Καλλίτσα	2018	20,00
Κεράνη Μαρία	2018	20,00
Παναγιώτου Νικόλαος	2018	20,00
Γεωργακοπούλου Μαρία	2018	20,00
Στογιάννη Μαρίνα	2018-2019	50,00
Παπαβασιλείου Χρυσόστομος	2017-2019	60,00
Γαβρίλης Διονύσιος	2017-2018	40,00
Γαβρίλη Ιωάννα	2017-2018	40,00
Ζήσης Γεώργιος	2018	20,00
Ζωγράφος Δημήτριος	2018	20,00
Τσιμπογιάννη Αθηνά	2018	20,00
Αντωνοπούλου Αλίκη	2018	20,00
Τσουκανά Μαρία	2018-2019	50,00
Λιάπης Νικόλαος	2018	20,00
Λιάπης Σταύρος	2018	20,00
Νταφίλης Νικόλαος	2019-2020	70,00
Κοντογεώργος Αθανάσιος	2018	20,00
Ζήσιμος Βασίλης	2019	50,00
Παπαδημητρίου Νικόλαος	2019	20,00
Κακούρα Μαρία	2018-2019	\$ 100,00
Λιάπης Ηρακλής	2018	20,00
Παπαϊωάννου Γεώργιος	2018	20,00

Συνδρομές Εσωτερικού

Ευχαριστούμε τα μέλη μας για την τακτοποίηση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε, ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται με ταχυδρομική επιταγή. Για διευκόλυνση είσπραξης της επιταγής, παρακαλούμε η επιταγή να γράφεται στο όνομα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο επιλέγετε να τη στείλετε. Η απόδειξη είσπραξης εσωκλείεται στο αμέσως επόμενο τεύχος του περιοδικού Μικροχωρίτικα Γράμματα, στη σχετική στήλη του οποίου αναγράφεται και η συνδρομή σας.

Δωρεές εις μνήμην, που έχουν εισπραχθεί από 1/6/2018 – 10/6/2019

Οι δωρεές σκοπούν στη συντήρηση και λειτουργία του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού

Όνοματεπώνυμο	Ευρώ
Παναγιώτου-Δακτυλίδη Χριστίνα, στη μνήμη γονέων και θείας Μαριάνθης Πριοβόλου	100,00
Ντζιώρας Ηλίας, για το Μουσείο Μικρού Χωριού	50,00
Οικογένεια Αναστασίας Γιάννη Δερματά, στη μνήμη Βούλας Κυρίτση-Τσώμου	100,00
Δερματά Γιάννη Αναστασία, στη μνήμη Μαρίκας Κουτσούκη	100,00
Δερματά Γιάννη Αναστασία, στη μνήμη Όλγας Παπαδημητρίου	100,00
Βαρβιτσιώτη (Ν. Κοντογιάννη) Άρτεμις, για το Μουσείο του Μικρού Χωριού	200,00
Λιάπης Δημήτριος, στη μνήμη της συζύγου του Όλγας	200,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη π. Νικολάου Αζακά, υπέρ Ι.Ν. Αγίας Κυριακής	200,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Ναυσικάς Παπαδάκη, υπέρ Ι.Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος	200,00
Κουτσούκης Γιάννης και Κούλα, στη μνήμη Δημητρίου Γιαννόπουλου	50,00
Κουτσούκης Γιάννης και Κούλα, στη μνήμη Όλγας Δ. Λιάπη	50,00
Κουτσούκης Γιάννης & Κούλα, στη μνήμη π. Νικολάου Αζακά	50,00
Κουτσούκης Γιάννης & Κούλα, στη μνήμη Λίτσας Μαστρογεωργοπούλου-Πετροπούλου	50,00
Κουτσούκης Γιάννης και Κούλα, στη μνήμη Ναυσικάς Παπαδάκη	50,00
Οικογένεια Αναστασίας Γιάννη Δερματά, στη μνήμη Δημητρίου Γιαννόπουλου	200,00

Οικογένεια Αναστασίας Γιάννη Δερματά, στη μνήμη Ευαγγελίας Πετροπούλου	100,00
Δερματά Γιάννη Αναστασία, στη μνήμη Ναυσικάς Φλέγγα-Παπαδάκη	100,00
Πουρνάρα-Καρκαζή Ελένη, για το Μουσείο του Μικρού Χωριού	100,00
Κουτσούκης Αλέκος και Νίκη, στη μνήμη Δημητρίου Γιαννόπουλου	50,00
Κουτσούκης Αλέκος και Νίκη, στη μνήμη θείων Μαριάνθης Τσιροπούλου και Βιργινίας Δημοπούλου	50,00
Κουτσούκης Αλέκος και Νίκη, στη μνήμη Ναυσικάς Παπαδάκη	50,00
Κουτσούκης Αλέκος και Νίκη, στη μνήμη Ευαγγελίας Πετροπούλου	50,00
Μαστρογεωργόπουλος Σπύρος του Χρήστου, στη μνήμη εξαδέλφης του Ευαγγελίας Μαστρογεωργοπούλου-Πετροπούλου	50,00
Μαστρογεωργόπουλος Σπύρος του Χρήστου, στη μνήμη εξαδέλφης του Δώρας Ζορμπαλά-Κατσαρού	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία, στη μνήμη Δημητρίου Γιαννόπουλου	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία, στη μνήμη π. Νικολάου Αζακά	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία, στη μνήμη Ναυσικάς Παπαδάκη	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία, στη μνήμη Ευαγγελίας Πετροπούλου	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης & Αιμιλία, στη μνήμη Όλγας Δ. Λιάπη	50,00
Ζορμπαλά Κατερίνα, με αγάπη στη μνήμη γονέων και αδελφών	20,00
Ευαγγελία Κωστοπούλου-Κομπορόζου, στη μνήμη Ευαγγελίας Πετροπούλου	50,00
Κουβέλης Παντελής, υπέρ του Μουσείου	20,00
Κεράνης Αθανάσιος και Χρυσούλα, στη μνήμη Κώστα Γιουρνά	80,00
Κυρίτσης Σπύρος, υπέρ του Μουσείου	50,00
Μασουρίδου Ελένη, στη μνήμη Ιωάννη Ντζούφρα	20,00
Τριανταφύλλης Κώστας, υπέρ του Μουσείου	50,00
Τριανταφύλλης Χρήστος, υπέρ του Μουσείου	50,00

Αϊβαλιώτη Κυριακή, στη μνήμη μητρός της Σαββούλας	60,00
Παπαβασιλείου Χρυσόστομος και Κατερίνα, στη μνήμη Παναγιώτη και Όλγας Κεράνη	340,00
Κεράνης Αθανάσιος και Χρυσούλα, στη μνήμη Γιώργου Μπακατσιά	150,00
Παπαδημητρίου Νικόλαος, υπέρ του Μουσείου	30,00
Το Διοικητικό Συμβούλιο Αδελφότητας Μικροχωριτών, στη μνήμη του τέως Προέδρου του, Αθανασίου Ι. Κεράνη	50,00
Φλέγγας Σοφ. Σπύρος, στη μνήμη Αθανασίου Ι. Κεράνη	400,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Αθανασίου Κεράνη, υπέρ Αγ. Κυριακής	200,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Αθαν. Κεράνη, υπέρ Ι.Ν. Μεταμόρφωσης	200,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Αθανασίου Κεράνη, υπέρ του Μουσείου	200,00
Τουλούπα-Μπαζιώνη Ελένη, στη μνήμη μητρός Μαρίας (15 χρόνια από το θάνατό της)	100,00
Οικογένειες Γιάννη Αρώνη & Μαίρης Αρώνη, στη μνήμη μητρός και γιαγιάς Μαριάνθης	100,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Γιάννη Βουγά	50,00
Κεράνη-Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Ιουλίας Λεκκού	50,00

Δωρεές προς Ιερούς Ναούς από 1/7/2018 – 31/5/2019

Εκ του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου

Μένιος και Αιμιλία Κουτσούκη, στη μνήμη μητρός τους Όλγας Παπαδημητρίου	200,00
Μαρία Κακούρα, για Αγία Κυριακή, στη μνήμη συζύγου της Γεωργίου	300,00
Παναγιώτης Παπαδής, για Αγία Σωτήρα και Παναγιά	200,00
Αθανασία Π. Μίχου, για Αγία Σωτήρα και Παναγιά	100,00
Δημήτριος Ζωγράφος, για Αγία Κυριακή, στη μνήμη π. Νικολάου Αζακά	50,00
Δημήτριος Ζωγράφος, για Αγία Κυριακή, στη μνήμη θείας του Μαριάνθης Αρώνη	50,00

Νέο Μικρό Χωριό
 (+30) 2237 041393 - (+030) 6972431225
 xenonasgonia@gmail.com
 www.xenonasgonia.gr
 gonia gusthouse

ΔΕΔΔΗΕ Διεύθυνση Οργάνωσης, Ασφάλειας
 Εργασίας & Στεγαστικής Μέριμνας

Αρτεμης Βαρβιτσιώτη
 Διευθύντρια Κλάδου
 Στεγαστικής Μέριμνας

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.
 Διαμνηστούλου 10 Τ 210 9090314 e anon@dedde.gr
 117 43 Αθήνα F 210 9090366 www.dedde.gr
 K 6979 799393

Δημήτριος Π. Τραχανάς, MD
 Μαιευτήρας - Χειρουργός - Γυναικολόγος
 Επιμελ. Γυναικολογικής Κλινικής Ν.Ν.Α.
 τ. Clinical Fellow Royal Free Hospital, London, UK

Εξειδίκευση στην Ενδοσκοπική Χειρουργική
 (Λαποροσκόπηση - Υστεροσκόπηση) και
 Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή

Ποποδισιαμντοπούλου 3, Χίλων (Μετρό: Μέγαρο Μουσικής)
 τηλ.: 210 7218111 • κιν.: 6977 014111 • email: dimtrah@gmail.com

SELESTINA
 BOUTIQUE HOTEL

ΣΑΚΚΑΛΗ 8 • ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ • Τ.Κ. 36100
 Τ. 22370 89008-9 • F. 22370 89007
 info@selestina.gr • www.selestina.gr

Επισημαίνεται σύστημα διαχείρισης ποιότητας ISO 9001:2008

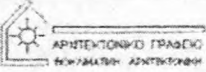

Τηλ. 22370 41570-1 Fax: 22370 41577

Κομμώσεις
 Ανδρικές - Γυναικείες - Παιδικές

“ΚΙΚΗ”

Κική Φούκα-Σκοτίδα
 Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι
 Τηλ. 22370 25666

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ
 ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ Ε.Μ.Π.

ΚΥΤΡΟΥ 76Α ΑΡΧΑΓΟΥΣΙΩΝ 16452 ΑΘΗΝΑ
 τηλ (+30)2106929423 (+30)693569467
 e-mail ventour@hol.gr

Δημήτριος Ι. Ανουσός
Φυσικοθεραπευτής

Νοσ. ΙΑΣΩ Παιδών
Τέως Συνεργάτης Νοσ. ΥΓΕΙΑ
Θεραπείες κατ' οίκον

κιν. 6981133988, email: anemojim@yahoo.gr

Αρώνης Γιάννης

ΠΑΛΑΙΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

συν... **ΠΟΛΗ**

22370 41 544
69 71 616 018
aronlsg@gmail.com

η φωλίτσα

ΕΠΟΧΕΥΟΜΕΝΑ ΣΤΟΥΔΙΟΣ με ΤΖΑΚΙ
ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ

www.tohoriatiko.gr ΤΗΛ:2237041257 FAX:2237041103

Χελιδόνα
ΞΕΝΩΝΑΣ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ-ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ

Τηλ. 6976 91 20 09

Εστιατόριο – Ψησταριά
“Ο Παράδεισος”
Αφοί Καλύβα
Διασταύρωση Μικρού-Μεγάλου
Χωριού

Τηλ. 22370 41320, Κιν. 6973 431421
Web: www.hellastourism.gr/paradisos

café
ΑΣΤΕΡΙΑ
restaurant

Αιμιλία Κουφαλιώτη

Παραλία Καμμένα Βούρλα
Τηλ. : 02350 23261,
80901, 80902

Αθανάσιος Π. Λιαροκάκης
Διακοσμητής

Interior Designer

Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός
και Μελέτη Χώρων

Κάνκολη 51 - Αγρίνιο, Τ.Κ. 30100
Τηλ. 26410 33233, (ε. fax) - 24522
κιν. 6932631607
Email: athanast@otenet.gr

ΤΑΝΟΣ
Computer Expert Co.

Θάνος Δημητράπουλος
Κορύθου 19, 11254 Αθήνα
Τηλ/Fax: 210 2230673
Θεσ/Ύψη: 2310 20 20 89
Κιν. 6936 96 88 30
« 6932 46 23 32
E-mail: thanos@panafonet.gr

HP CAD/CAM products:
ME - Mechanical Eng.-2D
SD - Solid Designer - 3D
E3 - Electrical, Electronic
Engineering Design

**CAD/CAM/EEE
COMPANY**

“το χωριάτικο”

Ταβέρνα Νασιόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας
Τηλ. 22370 41257 • Fax. 22370 41103
www.tohoriatiko.gr

Ενοικιαζόμενα δωμάτια
“Ο Έλατος”
Ζάρρα Ελένη

Τηλ. 22370 41236
 Κιν. 6993712031

Νέο Μικρό Χωριό
 Καρπενήσι

ΛΥΚΟΠΛΑΣΤΕΙΟ Κωνσταντίνος Ατάκας

Καρπενήσι,
 Ταχ. κεντρικής οδού
 Καρπενήσιου - Λαμίας

www.lykoplastio.gr τηλ. 22370 89111

ΕΠΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΛΑΒΕΡΗΣ
 ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
 Τηλ. 22370 41058 Κιν: 6984 70 50 73

Studio Merses Παλαιό Μικρό Χωριό Ευρυτανίας
 www.merses.gr info@studiomerses.gr
 Τηλ. 22370 41444 Κιν. 6972 555 637 Fax: 22370 41111

ΤΟ ΟΙΚΕΙΟΝ café
 RESTAURANT-BAR

Πλατεία Μικρού Χωριού
 Ευρυτανίας
 τηλ. - 22370 41.050

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Αθήνα - Λαμία - Μακρακώμη
 Άγιο Γεώργιο - Καρπενήσι

Υπεύθυνη: Μαρία Λιάπη
 Κηφισού 91β 8, Αθήνα
 Τηλ.: 210 3452186

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΣΚΑΛΕΣ

ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & Υιός

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ

6610846 • 6048695 • 0972 136979

Παρασκευή Λαζ. Γρομπτσάρη
 Συμβολαιογράφος - Διδάκτωρ Νομικής
 Πανεπιστημίου της Χαρθώνης

Ακαδημίας 57, Αθήνα
 5ος όροφος, γρ. 512

Τηλ./Fax: 210 36 39 800
 Κιν. 6939 613 882
 E-mail: pgromits@gmail.com

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ

ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ. 26410 / 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ

Penguin

Πάνος Τσιμπογιάννης

- Διαφημιστικά Δώρα Επιχειρήσεων
- Εκτυπώσεις Offset
- Μεταξοτυπίες
- Μηχανογράφικά Έντυπα
- Ψηφιακό

Ευριπίδου 75 • 105 53 Αθήνα
 Τηλ.: 210.3225.222 - 210.3214.815
 Fax: 210.3214.815
 Κιν.: 6944.550940

ΑΓΟΡΑΙΟ
Βασίλης Μπούρας
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41300/41281,
Κιν. 6972 288457

TAXI
Γιάννης Καραγκούνης
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41392, Κιν. 6972 707840

*Τεχνικές εργαλαβίες
πέτρινες κατασκευές*
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ.: 22370 41056
Κιν. 6977 624440

ΧΡΥΣΟΥΔΑ ΗΡ. ΔΙΑΠΗ
ΔΗΛΑΔΙΜ ΑΓΡ & ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ
ΑΔ ΚΟΡΑΗ 54-56
ΠΥΡΡΙΑΣ

ΤΗΛ. 697284806
* 210 322751

Ενοικιαζόμενα
Πανοραμικά Δωμάτια
“Το Τζάκι”
Δ/ση: Παρασκευή Ν. Αζακά
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41318/41465,
Fax: 22370 41094 Κιν. 6977 808961

Ενοικιαζόμενα Πολυτελή
Δωμάτια
Ουρανία Τάσιου
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41349

Το Ριζωμα
ΞΕΝΩΝΑΣ
ΚΑΦΕ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
ΝΕΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 22370 41170, 41206, FAX: 22370 41486
ΚΙΝ.: 6978 77 42 66 www.torizoma.gr

«το χωριάτικο»
ταβέρνα ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ
από το 1994
ΝΕΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ: 2237041257 - FAX: 2237041103
www.tohoriatiko.gr info@tohoriatiko.gr
Το χωριάτικο Νασιοπούλου

Ιβίσκος studios
www.tvscos.gr
Νέο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας / Τ.Κ. 361 00

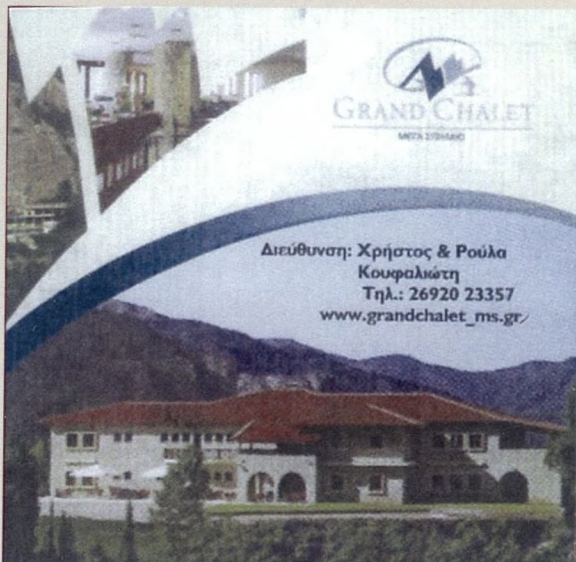
Λειθαλές
ακίρημα

Θεοφάνης Παναγιωτόπουλος
Συγγραφέας

email: theofanispap@outlook.com
Τηλ.: 6986518225

Περιεχόμενα

Το μεγαλείο των Μικροχωριτών	σελ. 3
Ογδόντα Χρόνια πριν...	4
Συλλογική Οργάνωση και Δράση	
Φιλοπρόσδος Εταιρία Νεολαίας Μικρού Χωριού	10
Χωριανά και άλλα	14
Ψηφιοποίηση του περιοδικού μας	25
1865: Ενάμιση αιώνα πριν	26
Λίγο Γέλιο	29
Οσία Μαρία η Αιγυπτία	30
Το δόλιο το Μικρό Χωριό και πάλι ανταριάζει	32
Η Μάχη του Μικρού Χωριού	36
Επιστολές που λάβαμε	41
Για τη θεία Μαριάνθη...	44
Η ζωή είχε άλλη χάρη τότες...	47
Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις	48
Έρωτος και Ρέντη γωνία	51
Βιβλιοπαρουσιάσεις	54
Κοινωνικά	57
Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν	58
Αυτοί που δεν ξεχνούν	74
Συνδρομές Εσωτερικού	76

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

42 ΧΡΟΝΙΑ

ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
- ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

 Edexcel
International

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
 - ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ
-

Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Τ Ε Χ Ν Ω Ν

ΠΛΑΚΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ

ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

ΚΑΙ
ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ • ΠΕΙΡΑΙΑΣ
e-mail: info@plakas.gr
www.plakas.gr